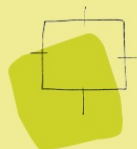

bestemmingsplan
Kleinschalige
hernieuwbare energie
vastgesteld

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

bestemmingsplan

Kleinschalige hernieuwbare energie

vastgesteld

Inhoudsopgave

Toelichting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied	7
1.3 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Beleid	9
2.1 Rijksbeleid	9
2.2 Provinciaal beleid	9
2.3 Gemeentelijk beleid	10
Hoofdstuk 3 Randvoorwaarden	13
3.1 Soorten windturbines	14
3.2 Soorten grondgebonden zonnepanelen	15
3.3 Geluid	15
3.4 Externe veiligheid	16
3.5 Visuele hinder en lichthinder	18
3.6 Landschap en cultuurhistorie	19
3.7 Ecologie	20
3.8 Water	20
Hoofdstuk 4 Juridische vormgeving	23
4.1 Plansystematiek	23
4.2 Toelichting op de regels	23
Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid	25
5.1 Economische uitvoerbaarheid	25
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	25
Bijlage bij de toelichting	27
Bijlage 1 Onderzoek milieunormen kleine windturbines gemeente Westerveld	29
Bijlage 2 Geluidseffecten en -afstanden kleine windturbines	47
Bijlage 3 Natuurwaardenonderzoek	59
Bijlage 4 Uitgangspunten waterschap WDO Delta	73
Bijlage 5 Nota inspraak en vooroverlegreacties	77
Bijlage 6 Nota van zienswijzen facetbestemmingsplan 'Kleinschalige hernieuwbare energie'	85
Bijlage 7 Nota ambtelijke wijzigingen	95
Regels	99
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	101
Artikel 1 Begrippen	101
Artikel 2 Wijze van meten	103
Artikel 3 Van toepassingsverklaring	107
Hoofdstuk 2 Algemene regels	109
Artikel 4 Anti-dubbeltelregel	109

bestemmingsplan Kleinschalige hernieuwbare energie

Artikel 5	Algemene bouwregels	111
Artikel 6	Algemene afwijkingsregels	113
Hoofdstuk 3	Overgangs- en slotregels	115
Artikel 7	Overgangsrecht	115
Artikel 8	Slotregel	117
Bijlage bij de regels		119
Bijlage 1	Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie	120

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voorliggende facetbestemmingsplan heeft betrekking op het toestaan van kleinschalige windturbines (maximale ashoogte 15,00 m) en zonnepanelen in een grondopstelling (met een kleinschalig ruimtebeslag) buiten een bestaand erf in het buitengebied van de gemeente Westerveld. De aanleiding voor het opstellen van dit facetbestemmingsplan is dat de regels van de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012, op dit moment geen kleinschalige windturbines of zonnepanelen in een grondopstelling toelaten, terwijl er in de gemeente wel interesse is getoond om dergelijke kleinschalige initiatieven voor hernieuwbare energie te realiseren bij agrarische bedrijven. De gemeente Westerveld wil in deze behoefte voorzien en om die reden kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling mogelijk maken via een vergunningsstelsel. Wel moet daarvoor een initiatief aan een aantal voorwaarden voldoen. Het beleidskader 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' bevat deze voorwaarden.

Dit voorliggende bestemmingsplan voorziet in het planologisch mogelijk maken van de kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling in het buitengebied van de gemeente Westerveld. Artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) vormt de wettelijke bevoegdheid om dit bestemmingsplan op te stellen.

Verloop procedure bestemmingsplan

Het ontwerp-bestemmingsplan heeft vanaf 9 juli 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Op het plan is een aantal zienswijzen ingediend, waaronder een zienswijze die ingaat op het thema ecologie. Verder heeft de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State op 30 juni 2021 een uitspraak gedaan waarin zij oordeelt dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer voor windturbineparken (windturbinebepalingen) buiten toepassing moeten worden gelaten. Hoewel de uitspraak van toepassing is voor windturbineparken (meer dan 2 windturbines), en in dit plan niet meer dan 2 windturbines per erf worden toegestaan, is ervoor gekozen om, mede naar aanleiding van vragen van de gemeenteraad in december 2021, hier in het facetbestemmingsplan zorgvuldig aandacht aan te besteden.

Naar aanleiding van de zienswijze over ecologie en de uitspraak van juni 2021 is besloten een natuurwaardenonderzoek uit te voeren en de milieunormen in dit facetbestemmingsplan te onderbouwen en voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering. Op het natuurwaardenonderzoek en de motivering van de milieunormen worden in Hoofdstuk 3 van deze toelichting ingegaan.

Tussen het ontwerp-bestemmingsplan en de vaststelling van het bestemmingsplan zit nu een periode van circa 1,5 jaar. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan is daarom ook beoordeeld of de onderbouwing in de toelichting nog actueel is. Naar aanleiding hiervan is de onderbouwing in de toelichting op een aantal punten geactualiseerd, waar nodig is het plan bijvoorbeeld aan nieuw of geactualiseerd beleid getoetst (zie paragraaf 2.3.1 voor een toets aan de Omgevingsvisie Westerveld).

1.2 Plangebied

Dit facetbestemmingsplan heeft betrekking op een groot deel van het grondgebied van de gemeente Westerveld. De gronden waar dit bestemmingsplan zijn werking heeft, betreffen gronden die nu onderdeel zijn van de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012. De regels bij dit facetbestemmingsplan geven aan op welke bestemmingsplannen dit facetbestemmingsplan van toepassing is.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het ruimtelijk beleid van het Rijk, de provincie Drenthe en gemeente Westerveld. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de ruimtelijke randvoorwaarden voor het al dan niet toestaan van kleinschalige windturbines. Hoofdstuk 4 gaat in op de juridische vormgeving van het plan. Ten slotte gaat de Hoofdstuk 5 kort in op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Doordat het toetsingskader integraal als Bijlage 1 ('Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie') is opgenomen wordt voor een uitleg en toelichting op de regels verwezen naar deze bijlagen.

Hoofdstuk 2 **Beleid**

2.1 **Rijksbeleid**

Het rijk voert geen specifiek beleid voor kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling (met een beperkt ruimtebeslag). Uiteraard heeft het Rijk duurzaamheidsambities, maar zij ziet daarin voor kleine windturbines tot nog toe slechts een bescheiden rol weggelegd. Er is dan ook geen stimuleringsprogramma voor kleine windturbines. Daarbij hanteert het rijk de volgende overwegingen:

- Kleine windturbines vormen geen opwekkingspotentieel van betekenis voor de nationale duurzame energiedoelstelling.
- Tot op heden is er nog een onbalans tussen de investering in kleine windturbines in relatie tot de energieopbrengst.

2.2 **Provinciaal beleid**

2.2.1 **Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Drenthe**

Toetsingskader

Op 3 oktober 2018 zijn de Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Omgevingsverordening Drenthe 2018 vastgesteld. De provincie heeft als ambitie dat Drenthe in 2050 volledig energieneutraal is. Daarmee conformeert zij zich aan het klimaatakkoord van Parijs. Dat betekent dat Drenthe in 2050 100% van het energiegebruik hernieuwbaar produceert. De ambities zijn tevens verwoord in de Energieagenda 2016-2020 'Op weg naar een duurzame Drentse energiehuishouding' van de provincie Drenthe.

Om de doelen te bereiken, zet de provincie volop in op energiebesparing, waardoor de vraag naar energie wordt beperkt. In de resterende energievraag in Drenthe wil de provincie voorzien door de productie van hernieuwbare energie, met behoud van leveringszekerheid en betaalbaarheid.

De energieopgave wordt integraal aangepakt, zodat technologische, financiële en maatschappelijke innovaties en ontwikkelingen, ruimtelijke inpassing en de sociaal maatschappelijke impact daarvan, in samenhang worden beschouwd. De provincie wil de energieopgave realiseren, passend bij de kernkwaliteiten die onze provincie rijk is.

Om de Drentse energieopgave verder vorm te geven en de realisatie ervan te versnellen gaat de provincie samen met de gemeenten, waterschappen en andere partners een Regionale Energiestrategie (RES) uitwerken. De Drentse RES heeft een koppeling met het Integraal Nationaal Energie en Klimaatplan (INEK).

Om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn, moet in Drenthe in 2030 40% hernieuwbare energie worden geproduceerd. Dat komt naar inschatting overeen met de productie van twintig petajoule hernieuwbare energie. Er wordt gestreefd naar een mix van energie uit wind, zon, biomassa, en bodemenergie. Een wezenlijk onderdeel van deze productie wordt gerealiseerd met 285,5 megawatt aan windturbines, zoals afgesproken in het Nationaal Energie Akkoord.

Kleinschalige windturbines

Er wordt ruimte gegeven aan de productie van windenergie op logische locaties, waar het dynamische en technische karakter van windturbines aansluit bij verwante functies en overeenstemmen met het karakter van de plek en de omgeving. Daarnaast ziet de provincie mogelijkheden in landschappen waarin turbines minder waarneembaar of dominant zijn, zoals in bossen en kleinschalige landschappen.

Artikel 2.22 van de Omgevingsverordening bepaalt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de toepassing van windenergie, wanneer het gaat om kleine installaties met een ashoogte van maximaal 15,00 m, wanneer uit het desbetreffende plan blijkt dat dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap.

Grondgebonden zonnepanelen

Voor opstellingen van zonnepanelen op de grond hanteert de provincie een 'ja, mits'-benadering. Voor grondgebonden opstellingen zijn de voorwaarden dat er sprake moet zijn van een combinatie met andere functies en/of dat het op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leidt. Het behoud van biodiversiteit en

bodemkwaliteit zijn aspecten die ook meewegen. De provincie Drenthe is ervan overtuigd dat er met deze voorwaarden voldoende ruimte in Drenthe gevonden kan worden om met zonne-energie wezenlijk bij te dragen aan de energiedoelstelling. Voor de verduidelijking, inspiratie, goede voorbeelden en de gekozen ontwerpprincipes met nadere toelichting is een handleiding door de provincie opgesteld. Deze handleiding komt hieronder aan de orde.

Artikel 2.24 van de Omgevingsverordening bepaalt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, er sprake is van een combinatie met andere functies (en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen) en indien geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.

Landschap

Wat betreft de landschappelijke inpassing van zonneakkers vormt de 'Handreiking Landschappelijke inpassing zonneakkers in Drenthe' het kader. Deze handreiking kan helpen om elk aspect van de landschappelijke inpassing verder te vullen, zodat de kwaliteit van het landschap goed geborgd blijft. Het gaat hierbij om de volgende aspecten:

- Houd voldoende afstand tussen individuele (clusters van) zonneakkers;
- De maat van een individuele zonneakker moet passen bij het landschap;
- Creëer meerwaarde voor het gebied;
- Speel in op de omgeving en de kernkwaliteiten van het gebied;
- Zorg voor samenhang in het ontwerp;
- Zorg voor een zorgvuldige inrichting van de randen;
- Breng locaties na uitgebruikname in oorspronkelijke staat.

Deze aspecten zijn nader geconcretiseerd in de regels.

Conclusie

Wanneer het voorliggende planvoornemen om kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling in het buitengebied van Westerveld te plaatsen, wordt getoetst aan de geldende regelgeving en het beleid van de provincie Drenthe, is de conclusie dat het planvoornemen met de regels en het beleid van de provincie overeenkomt. Daarmee vormt dit onderdeel geen belemmering voor de planologische ontwikkeling van dit bestemmingsplan.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Omgevingsvisie Westerveld

De Omgevingsvisie Westerveld (vastgesteld op 1 februari 2022) bevat het toekomstbeeld van en voor de gemeente Westerveld. De omgevingsvisie is de integrale langetermijnvisie op de ontwikkeling van de gemeente en gaat over de hele fysieke leefomgeving. De visie geeft richting aan wat de gemeente in 2040 bereikt wil hebben.

In de Omgevingsvisie wordt niet specifiek ingegaan op kleinschalige hernieuwbare energie. Wel wordt het belang van duurzaamheid benadrukt. Zo is er onder de ambitie een 'herkenbaar en toekomstgericht Westerveld' te zijn, opgenomen dat de gemeente lokale initiatieven rond verduurzaming ondersteunt, op voorwaarde dat deze passen in het gebied en zijn besproken met het dorp/de omwonenden en dat de gemeente ruimte biedt aan kansrijke, nieuwe vormen van hernieuwbare energie en energieopslag.

Ten aanzien van deze ambities geldt dat dit facetbestemmingsplan met de bijbehorende 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' de nadere uitwerking vormt ten aanzien van kleinschalige hernieuwbare energie.

Op basis van het bovenstaande vormt de Omgevingsvisie Westerveld geen belemmering voor het onderhavige planvoornemen, het vormt zelfs de grondslag.

2.3.2 Welstandsnota

Voor het oprichten van een kleinschalige windturbine is een omgevingsvergunning vereist. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) getoetst worden aan de welstandeisen. De welstandeisen zijn opgenomen in de gemeentelijke welstandsnota (vastgesteld op 21 september 2010).

In de welstandsnota zijn (nog) geen specifieke toetsingscriteria opgenomen voor kleinschalige windturbines. Deze moeten dan ook getoetst worden aan de algemene criteria. Het stelsel van algemene welstandscriteria wordt afgeleid van de voor de welstandsbeoordeling van een bouwplan belangrijke aandachtspunten. Meetinstrument voor de aandachtspunten zijn vragen met betrekking tot de volgende vier aspecten:

1. De ligging van het bouwwerk;
2. De massa en vorm van het bouwwerk;
3. De detaillering van het bouwwerk;
4. Materiaal en kleurgebruik.

Een bouwplan voldoet aan de algemene welstandscriteria als de antwoorden op de verschillende vragen overtuigend duidelijk maken dat er met de aandachtspunten rekening is gehouden.

Daarnaast hanteert de gemeente Westerveld ook gebiedsgerichte criteria. Daarbij kent het buitengebied van de gemeente een eigen categorie. Voor de binnen dit gebied (verspreid) liggende karakteristieke en monumentale panden en kleine kernen geldt een bijzonder welstandsbeleid. Voor de overige bebouwing geldt een regulier welstandsbeleid. Daarbij spelen de bovenstaande vier aspecten een rol. Aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het bouwen van kleinschalige windturbines of het plaatsen van grondgebonden zonnepanelen zullen aan de bovenstaande aspecten worden getoetst.

Hoofdstuk 3 Randvoorwaarden

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag waar en onder welke voorwaarden kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling in de gemeente Westerveld worden toegestaan. Daarbij spelen diverse (omgevings)aspecten een rol. Deze aspecten worden meegenomen in de overwegingen bij de te maken keuzes voor locaties voor voornoemde initiatieven.

Relatie Wet Milieubeheer

Windturbines

Kleine windturbines met een rotordiameter groter dan 2,00 m vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 3.13 en verder). Dit kan worden afgeleid uit het Besluit omgevingsrecht, Bijlage 1 onder 20.2. Deze windturbines worden als een zelfstandige inrichting gezien en moeten daarom voldoen aan de bepalingen ten aanzien van geluid, veiligheid en visuele hinder zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen. Voor deze kleine windturbines vormde het Activiteitenbesluit milieubeheer dus het toetsende kader ten aanzien van milieuaspecten. Zoals ook in paragraaf 1.1 is aangegeven, is in juli 2021 een uitspraak gedaan door de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State waarin zij oordeelt dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer voor windturbineparken (windturbinebepalingen) buiten toepassing moeten worden gelaten. Hoewel de uitspraak van toepassing is voor windturbineparken (meer dan 2 windturbines), en in dit plan niet meer dan 2 windturbines per erf worden toegestaan, is ervoor gekozen om in dit facetbestemmingsplan uit zorgvuldigheid toch de milieunormen te onderbouwen en te voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering. De onderbouwing is te vinden in Bijlage 1 bij deze toelichting. Voor het thema geluid is nader akoestisch onderzoek uitgevoerd als input voor deze onderbouwing. Het akoestisch onderzoek is te vinden in Bijlage 2 bij deze toelichting.

Kleine windturbines met rotordiameter kleiner dan 2,00 meter

Kleine windturbines met een rotordiameter kleiner dan 2,00 m vallen niet onder de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor deze windturbines kan worden volstaan met een omgevingsvergunning voor het bouwen.

Omdat in de Wet milieubeheer kleine windturbines met rotordiameter kleiner dan 2,00 m zijn uitgezonderd vanwege de beperkte overlast die zij met zich meebrengen voor de omgeving, wil de gemeente ook niet op voorhand voor deze kleine windturbines een aanvullende regeling opnemen in het bestemmingsplan. Desondanks wil de gemeente, mocht daarvoor een noodzaak aanwezig zijn omwille van verschillende omgevingsfactoren, wel de mogelijkheid houden nadere eisen te stellen aan geluid, veiligheid en visuele hinder van kleine windturbines.

In die gevallen zal de gemeente de normering zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen voor windturbines aanhouden. Ook kan bij een aanvraag bekeken worden of de windturbine een NEN-EN-IEC 61400-2 certificering heeft danwel voldoet aan 'Handreiking miniwind en kleine windmolens' van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA). In dat eerste geval kan de toetsing bij de omgevingsvergunning beperkt blijven tot de vraag of het bedoelde certificaat aanwezig is.

Grondgebonden zonnepanelen

Grondgebonden zonnepanelen zijn geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer en vallen dus niet onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Samenvattend

De paragrafen van dit hoofdstuk gaan per thema in op de normeringen voor geluid, externe veiligheid, ecologie en visuele hinder. Daarnaast wordt aanvullend nog ingegaan op de landschappelijke randvoorwaarden die de gemeente stelt voor het plaatsen van kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling en zal de eerste paragraaf eerst bespreken wat voor typen windturbines en wat voor typen zonnepanelen in een grondopstelling mogelijk zijn.

3.1 Soorten windturbines

In de categorie kleinschalige windturbines (windturbines met een hoogte van maximaal 15,00 m) maken verschillende merken uiteenlopende windturbines. Al die windturbines zijn echter tot twee typen te onderscheiden:

1. Turbines met een horizontale as (ook wel HAT-type genoemd);
2. Turbines met een verticale as (ook wel VAT-type genoemd).

Turbines met een horizontale as zijn het type dat in Nederland veruit het meeste voorkomt. Van dit type windturbine is hieronder een afbeelding ingevoegd. De omvang van dit type windturbine is groter dan die van een windturbine met een verticale as.

Figuur. Een windturbine waarvan de as horizontaal is georiënteerd.

Naast de windturbines met een horizontale as, bestaan er dus ook windturbines waarbij de as waar de wieken omheen draaien verticaal zijn georiënteerd. Doordat deze windturbines geen staart nodig hebben, ze staan immers altijd in de juiste positie gepositioneerd, hebben dit type windturbines een kleinere omvang en zijn zij beter geschikt voor plaatsen waar de windrichting erg veranderlijk is. Van een windturbine met een verticale as is hieronder een afbeelding opgenomen.

Figuur. Een windturbine waarvan de as verticaal is georiënteerd.

Hoewel de windturbines wat betreft uitstraling wezenlijk anders zijn en de meest geschikte locatie voor beide typen uiteenloopt, maakt dit facetbestemmingsplan geen onderscheid.

3.2 Soorten grondgebonden zonnepanelen

Ten aanzien van zonnepanelen geldt dat hierin in, wat betreft ruimtelijke impact, minder variatie bestaat. Zonnepanelen kennen kleurverschillen en er bestaat variatie in de manier van opstellen, de bijkomende randapparatuur maar niet in de zonnepanelen zelf. Dit betreffen vrijwel altijd 'tegels' in een rechthoekige vorm van gemiddeld 170 centimeter bij 100 centimeter. Een zonnepaneel van die omvang bestaat uit zestig zonnecellen, in zes rijen van tien.

Dit facetbestemmingsplan bevat geen verder ruimtelijke randvoorwaarden voor het plaatsen van de zonnepanelen in een grondopstelling. Het 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' dat is opgenomen als Bijlage 1 bij de regels van dit plan bevatten wel die voorwaarden. Tot slot wordt opgemerkt dat dit facetbestemmingsplan alleen voorziet in, via een vergunningstelsel, mogelijk maken van grondgebonden zonnepanelen. Dit facetbestemmingsplan heeft geen invloed op zonnepanelen die op gebouwen worden geplaatst.

3.3 Geluid

Windturbines

Een kleinschalige windturbine produceert geluid. Hoeveel geluid precies is afhankelijk van het type en de windsnelheid.

Als geluidsnorm in het Activiteitenbesluit de norm van 47 dB Lden aangehouden. Om te komen tot een lokaal afgewogen, uitvoerbare norm, is onderzocht of een norm van 37 dB Lden of 41 dB Lden ook leidt tot een uitvoerbaar plan.

Uit de resultaten van de uitgevoerde GIS-analyse in het kader van de rapportage 'Onderzoek milieunormen kleine windturbines gemeente Westerveld' (Bijlage 1) en het bijbehorende akoestisch onderzoek (Bijlage 2), blijkt dat de 37 dB-norm beperkt ruimte geeft aan bedrijven om een windturbine te plaatsen. In de beleidsregel wordt er daarom voor gekozen om de norm van 41 dB aan te houden als standaard

toepasbare norm. Hiermee hebben de meeste bedrijven ruimte om een windturbine te bouwen. Deze norm komt overeen met de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder die voor wegverkeerslawaaï geldt (48 dB) en wordt daarom als ruimtelijk aanvaardbaar beschouwd.

Afwijken naar een geluidbelasting tot 47 dB wordt in de beleidsregels mogelijk gemaakt, maar hiervoor is wel een afweging te maken door het bevoegd gezag. Dit niveau van geluidbelasting is vergelijkbaar met wat bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd. De afweging om voor windturbines af te wijken van de 41 dB-norm tot maximaal 47 dB is daarom vergelijkbaar: een hogere geluidbelasting tot 47 dB is alleen toegestaan wanneer er geen bron- en/of overdrachtsmaatregelen genomen kunnen worden die stedenbouwkundige, landschappelijk en financieel haalbaar en wenselijk zijn of voldoende doeltreffend zijn. Er is dus een zorgvuldige onderbouwing nodig waarom een hogere geluidbelasting is toegestaan, waarbij gekeken moet worden naar het zoveel mogelijk beperken van de geluidbelasting (in het geval van een windturbine plaatsen zal dit met name gaan over de locatie van de windturbine op het erf).

Zonnepanelen in een grondopstelling

Behalve kleinschalige windturbines worden door dit bestemmingsplan ook zonnepanelen in een grondopstelling met een kleinschalig ruimtebeslag mogelijk gemaakt. Een zonneproject met een dergelijk ruimtebeslag is geen bron van geluidhinder. Het werkt niet belemmerend voor geluidsgevoelige functies in de omgeving. Zoals al eerder vermeld zijn zonnepanelen in een grondopstelling ook geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer en vallen deze daarmee niet onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Wel moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening voldoende afstand worden gehouden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige functies, zoals woningen. Volgens de VNG-handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' geldt bijvoorbeeld voor transformatoren vanwege het aspect geluid een richtafstand van dertig meter tot gevoelige functies. Bij de aanleg van een kleinschalig zonnepark moet hiermee rekening worden gehouden.

Concluderend

Bovenstaande betekent dat het milieuaspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan. Het plan bevat een norm die enerzijds uitvoerbaar is (er is voldoende mogelijkheid om een windturbine te plaatsen onder de gestelde voorwaarden, zie Bijlage 1) en anderzijds past bij het buitengebied van de gemeente.

3.4 Externe veiligheid

Inleiding

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is dit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), voor transportroutes het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en voor hogedruk aardgastransportleidingen het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Op 27 oktober 2004 zijn het Bevi en de Regeling externe veiligheid inrichtingen van kracht geworden. In het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot inrichtingen met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

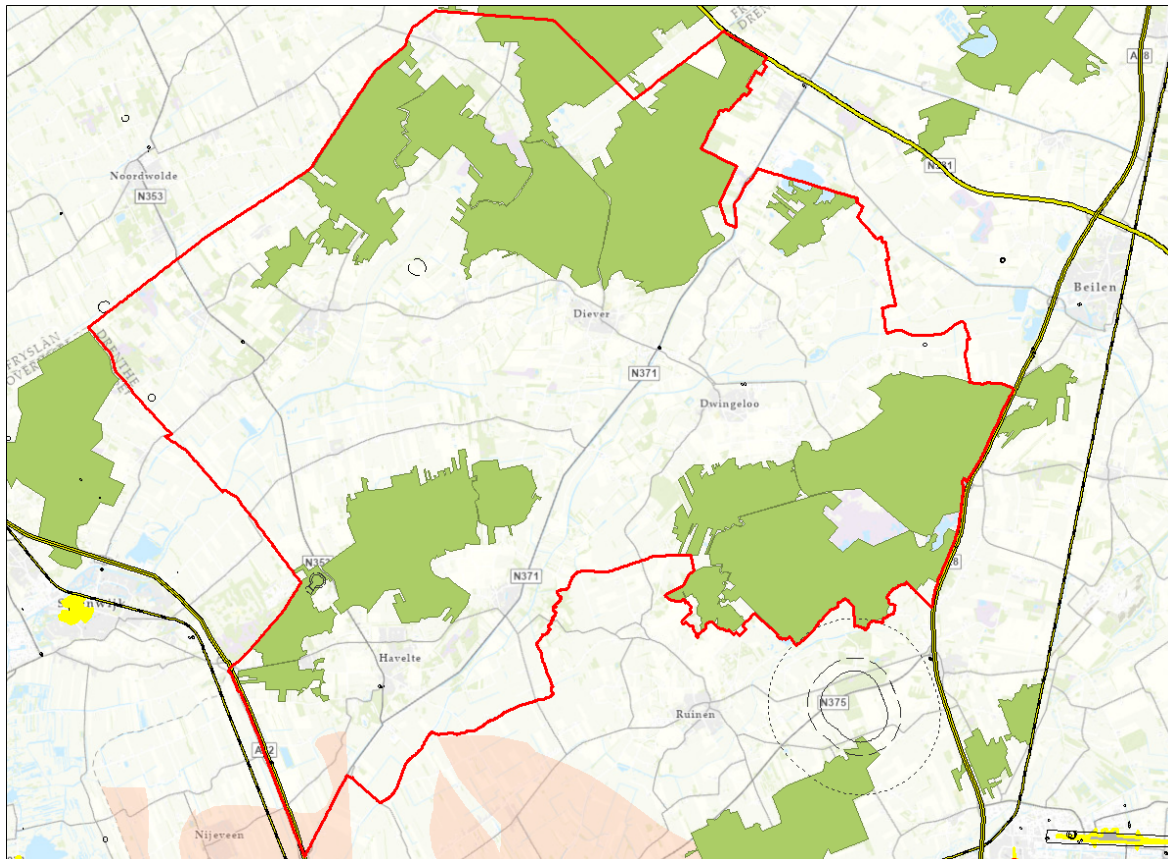
Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} /jaarcontour (die als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} /jaar-contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt

begrensd door de 1%-letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Onderzoek

Uit de risicokaart blijkt dat in de omgeving van het plangebied verscheidene risicovolle inrichtingen aanwezig zijn. De onderstaande afbeelding bevat een uitsnede van de betreffende risicokaart.

Figuur. Uitsnede risicokaart (bron: risicokaart.nl).

Binnen het plangebied waarop dit facetbestemmingsplan van toepassing is, liggen verscheidene gasleidingen, regionale wegen en andere risicobronnen. Omdat het echter op voorhand niet mogelijk is om gebieden te toetsen aan de mogelijkheid om de bouw van een kleinschalige windturbine of de plaatsing van zonnepanelen in een grondopstelling al dan niet uit te sluiten, wordt dit niet nu maar ten tijden van een aanvraag voor een omgevingsvergunning gedaan. Om die reden stelt het beleidskader 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' horend dit facetbestemmingsplan eisen aan de kleinschalige windturbines en de zonnepanelen in een grondopstelling ten aanzien van de afstand ervan tot risicobronnen en risicovolle inrichtingen.

Tot slot wordt opgemerkt dat de bovenstaande risicokaart op één onderdeel niet volledig is. Hoogspanningsleidingen zijn niet op de kaart weergegeven en behoeven om die reden een aparte afweging. Omdat in de gemeente Westerveld echter geen hoogspanningsleidingen aanwezig zijn, is een nadere afweging voor deze leidingen niet nodig. Mochten in de toekomst desalniettemin toch hoogspanningsleidingen worden aangelegd dan kan de beleidsregel dat als toetsingskader fungeert, hierop worden aangepast.

Conclusie

Tijdens de verlening van een omgevingsvergunning voor de bouw van een kleinschalige windturbine en/of

de plaatsing van zonnepanelen in een grondopstelling moet bekeken worden of er redenen zijn om op grond van externe veiligheid de omgevingsvergunning niet te verlenen of om voorwaarden te stellen. Op basis van het bovenstaande is de conclusie dat het milieuaspect externe veiligheid op voorhand geen belemmering opwerpt. Wel moet extra getoetst worden aan de normen uit het Bevb, wanneer een windturbine geplaatst wordt binnen het aandachtsgebied van een hogedruk aardgastransportleiding. Het planologische voornemen wordt als uitvoerbaar geacht.

3.5 Visuele hinder en lichthinder

Windturbines

Het plaatsen van een kleinschalige windturbine heeft naast ruimtelijke gevolgen ook visuele gevolgen. Hoewel de windturbines maximaal 15,00 m hoog mogen zijn, kunnen de windturbines in het open karakter van het buitengebied gevolgen teweegbrengen. Zo hebben de draaiende wieken van een windturbine mogelijk slagschaduw en lichtreflectie als gevolg. De positionering van kleinschalige windturbines kan veel uitmaken in het al dan niet optreden van visuele hinder. Door een goede positionering van kleine windturbines, waarbij men rekening houdt met zonlicht en schaduwwerking kan men het effect van slagschaduw en lichtreflectie beperken.

Er is internationaal beperkt onderzoek beschikbaar naar de relatie tussen blootstellingsduur en slagschaduw effecten hiervan op personen. In Nederland wordt nu veelal een maximale slagschaduwduur van 6 uur op een slagschaduwgevoelig object gehanteerd, als hanteerbare vertaling van de oorspronkelijke norm in de Activiteitenregeling milieubeheer (artikel 3.12, lid 1):

Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden;

Als uitgegaan wordt van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar, dan bedraagt dit circa 0,4% van het gehele maximale percentage aan zonuren per jaar (gemiddeld zo'n 1.550 uur in Nederland). Vervolgens wordt er ook vanuit gegaan dat gedurende deze 6 uur slagschaduw daadwerkelijk iemand zich bevindt in een ruimte waarop de slagschaduw optreedt. In praktijk kan iemand op dat moment niet thuis zijn of zich ergens in huis bevinden waar de slagschaduw niet merkbaar is. Blootstelling aan slagschaduw volgens deze beoordelingssystematiek is op jaarbasis dus zeer beperkt. Vanwege bovenstaande argumenten wordt in de beleidsregel voor Westerveld aangesloten bij de gebruikelijke norm van 6 uur per jaar als aanvaardbare norm. Verder wordt, aanvullend op de regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer, in het beleidskader 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' een regel opgenomen dat de afstand tussen de turbine en de meest nabijgelegen gevoelige bestemming minimaal viermaal de ashoogte van de turbine bedraagt. Gevoelige bestemmingen zijn bestemmingen waar permanent verblijf is toegestaan, zoals een woning (bedrijfswoningen uitgezonderd) of verpleeghuis. Dus indien een kleinschalige windturbine een hoogte krijgt van 15,00 m (hetgeen de maximum hoogte is voor een kleinschalige windturbines) dan moet deze kleinschalige windturbine op minimaal 60,00 m van de meest nabijgelegen gevoelige bestemming staan.

Van deze minimale afstandsmaat kan worden afgeweken als kan worden aangetoond dat er van slagschaduw geen sprake is of als deze zo kan worden beperkt dat van hinder in redelijkheid geen sprake meer is.

Ten aanzien van lichtschittering staat het volgende in de Activiteitenregeling (artikel 3.13, lid 1):

Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering wordt lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. Het meten van reflectiewaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode.

In de beleidsregels wordt hierbij aangesloten, omdat hiermee lichtschittering wordt voorkomen.

Door middel van de regels in de 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' voorkomt de gemeente Westerveld zoveel als mogelijk visuele hinder. Het aspect visuele hinder vormt geen

belemmering voor het onderhavige planvoornemen en het plan op dit onderdeel als uitvoerbaar worden geacht.

Zonnepanelen in een grondopstelling

Ook voor de zonnepanelen in een grondopstelling moet rekening worden gehouden met zowel visuele hinder als lichthinder. Als gevolg van reflectie van het zonlicht op de zonnepanelen, zouden grondgebonden zonnepanelen van invloed kunnen zijn op het auto-, trein- en vliegverkeer en op omliggende woningen.

De meeste inkomende zonnestralen, die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit. Omdat de bovenste laag van de panelen van glas zijn gemaakt, zal een deel (minder dan vijf procent) van het zonlicht echter ook worden gereflecteerd. Deze schittering op omliggende objecten is het grootst wanneer de zon haaks op de opstelrichting van de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert het aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden van het licht.

Gezien het feit dat een zonnepaneel niet meer reflecteert dan oppervlaktewater (dat gelegen is nabij vele functies in Nederland), kan aangenomen worden dat het plaatsen van zonnepanelen in een grondopstelling geen noemenswaardig effect heeft op het trein- en wegverkeer en op omliggende woningen.

3.6 Landschap en cultuurhistorie

Als gevolg van het rijksbeleid ten aanzien van de monumentenzorg, is per 1 januari 2012 een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) van kracht. De wijziging betreft artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, als gevolg waarvan alle cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk dienen te worden mee gewogen bij het vaststellen van ruimtelijke plannen. Dit betekent dat in aanvulling op de archeologische aspecten nu ook de overige cultuurhistorische waarden moeten worden betrokken in het onderzoek.

Voor het plangebied van dit bestemmingsplan geldt dat er verscheidene cultuurhistorische locaties voorkomen, verspreid over de gehele gemeente. Om toch die waarden te beschermen en om tot een uitvoerbaar plan te komen, regelt de 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie' dat indien een windturbine of zonnepanelen in een grondopstelling worden geplaatst op of bij een rijks- of provinciaal monument, de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet zijn voorzien van een positief advies van deskundige ten aanzien van landschap en stedenbouw. Ook bepaalt het beleidskader dat een aanvraag voor een kleinschalige windturbines ook vergezeld gaat met een landschappelijk inpassingsplan. Die moet aantonen dat de plaatsing van een windturbine ter plaatse goed inpasbaar is en past bij de inrichting van het erf en haar omgeving. Daarbij moet inzichtelijk zijn waar een windturbines wordt geplaatst, wat de kleurstelling is en welke maatregelen worden getroffen om te komen tot een goede landschappelijke inpassing van de kleinschalige windturbine.

Daarnaast sluit de beleidsregel uit dat een windturbine of grondgebonden zonnepanelen buiten een bouwvlak mogen worden gebouwd indien de gronden zijn bestemd voor 'Waarde - Beschermde dorpsgezicht', 'Waarde - Cultuurhistorie', 'Waarde - Landschap 1' of 'Waarde - Landschap 2'. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt zijn windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling hier niet gewenst.

Door de bovenstaande manier zijn de cultuurhistorische waarden in het plangebied van dit bestemmingsplan voldoende geborgd en kan dit bestemmingsplan op het milieuaspect cultuurhistorie als uitvoerbaar worden geacht.

3.7 Ecologie

In het kader van de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen is het van belang om aandacht te besteden aan beschermde natuurwaarden. De effecten op natuurwaarden moet men beoordelen in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De wettelijke grondslag hiervan ligt per 1 januari 2017 in de Wet natuurbescherming (Wnb) en in het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. De Wnb regelt onder andere de soortenbescherming van planten en dieren, dit betreft de in het wild voorkomende vogels onder de vogelrichtlijn, de dier- en plantensoorten onder de habitatrichtlijn. Dier- en plantensoorten die in de bijlage van de wet genoemd worden vallen ook onder de beschermde soorten, op deze lijst mogen provincies een 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 van de Wnb). In de Wnb is eveneens de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een toets aan de natuurwetgeving uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of het plan effecten kan hebben op in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde soorten en gebieden. Hiervoor is een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd en als Bijlage 3 bij deze toelichting gevoegd.

Vanwege de globale opzet van het plan, zonder vastlegging van exacte locaties en aantallen kleine windturbines, is het onderzoek beperkt tot een bureauonderzoek. Bij een concreet voornemen voor de plaatsing van een kleine windturbines kan een meer gedetailleerde natuurtoets uitgevoerd worden, waarbij ook de specifieke kenmerken van een locatie kunnen worden beoordeeld. onder meer door een veldonderzoek uit te voeren.

Voor een globale toetsing van het facetbestemmingsplan voor kleine windturbines aan de natuurwetgeving is een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan uit het bronnenonderzoek.

Uit het natuurwaardenonderzoek komt naar voren dat er bij een concreet plan voor de plaatsing van een kleine windturbine moet worden bepaald of er sprake is van verblijfplaatsen, vliegroutes of een belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is het nodig om te bepalen of functioneel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten en andere vogels met een hoog aanvaringsrisico (huiszwaluw, torenvalk, boerenzwaluw, houtduif en gierzwaluw) op deze locaties aanwezig is. Indien deze soorten in de omgeving aanwezig zijn, moet bij de positionering rekening worden gehouden met deze soorten, zodat het aanvaringsrisico wordt geminimaliseerd. In dat geval is niet meer dan een incidenteel slachtoffer te verwachten.

Verder dient bij de plaatsing aantasting en verstoring van bezette nestplaatsen van vogels en verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren te worden voorkomen.

Omdat het plaatsen van kleine windturbines binnen Natuurnetwerk Nederland (en daarmee ook binnen Natura 2000-gebieden) wordt uitgesloten in de beleidsregel, worden geen negatieve effecten op deze gebieden verwacht.

Gezien het bovenstaande vormt het aspect ecologie geen belemmering voor het onderhavige planvoornemen en is het op dit onderdeel uitvoerbaar.

3.8 Water

Volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht ruimtelijke plannen te "toetsen op water", de zogenaamde Watertoets. De Watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Het plaatsen van kleinschalige windturbines is alleen toegestaan met een omgevingsvergunning. Bij de beoordeling van deze aanvragen wordt het aspect water ook beoordeeld. Voorts heeft het waterschap WDO Delta een uitgangspuntennota opgesteld. Deze is opgenomen als Bijlage 4 (Uitgangspunten waterschap WDO Delta) bij deze toelichting. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan). Daarnaast gelden de onderstaande uitgangspunten.

Kleinschalige windturbines

- Kleinschalige windturbine betreft een bouwwerk, dat betekent: toetsen als bouwwerk in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 meter) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Normering waterkeringen nabij kleinschalige windturbines: er bestaan risico's voor schade door faalmechanismen van een turbine (omvallen en afwaaien wieken) en voor verdichting van de bodem door trilling. Het STOWA rapport Handreiking windturbines/waterkering biedt handvatten voor kansen en risico's bij de aanleg, de exploitatie en het opruimen van windturbines op of in de nabijheid van waterkeringen. Bij plaatsing van windturbines is voorwaarde dat de waterveiligheid volgens de nieuwe waterveiligheidsnormen wordt geborgd.

Grondgebonden zonnepanelen

- grondgebonden zonnepanelen betreffen bouwwerken en om die reden worden ze ook als zodanig getoetst. Dat in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 meter) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Wateroverlast: voor de gebouwen (onder andere trafo/converter-omkasting) geldt in landelijk gebied de norm is $T=10$. Dit betekent dat de kans op wateroverlast vanuit het watersysteem hoger is dan in het stedelijk gebied. Hier dient bij ontwerp rekening mee gehouden te worden; gevoelige objecten worden extra hoog aangelegd of waterdicht gemaakt.
- Kwaliteit afstromend hemelwater: een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater dient te allen tijde gegarandeerd te zijn. De hemelwaterafvoer (HWA) van de panelen kan binnen het plangebied worden geloosd op de bodem en bij oppervlakkige afstroming op het oppervlaktewater (afhankelijk van oppervlak: reguleren om schade aan oevers te voorkomen: buisje/taludbescherming).

Bovenstaande betekent dat het aspect water geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit facetbestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Juridische vormgeving

4.1 Plansystematiek

Dit hoofdstuk bespreekt de juridische vormgeving van het bestemmingsplan. De Wro bevat de regeling voor de opzet en de inhoud van een bestemmingsplan. In het Bro is deze regeling verder uitgewerkt. Het bestemmingsplan bestaat uit:

- een verbeelding van het bestemmingsplangebied zowel analoog (bestaande uit een kaartblad met bijbehorende legenda en verklaring) als digitaal, waarin alle bestemmingen van de gronden worden aangewezen;
- de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd.

Daarnaast is het bestemmingsplan voorzien van een toelichting omdat het op grond van artikel 3.1.6 van het Bro verplicht is om een bestemmingsplan te vergezellen met een toelichting. Deze toelichting geeft aan welke gedachten aan het plan ten grondslag liggen, wat de uitkomsten van verrichtte onderzoeken zijn, wat het resultaat is van de overleggen en tot slot doet het verslag van de georganiseerde inspraak bij het plan. Hiermee voldoet het bestemmingsplan aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wro en het Bro. Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen volgens de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld volgens deze standaarden.

Het bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting wordt langs elektronische weg vastgelegd en ook in die vorm vastgesteld, tegelijk met een analoge versie van het bestemmingsplan. Als de digitale en analoge versie tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale versie leidend. Hieronder worden de aanwezige bestemmingsregels puntsgewijs besproken.

Tot slot wordt hier nog opgemerkt dat de voorliggende regeling juridisch is vormgegeven als een facetbestemmingsplan. Dat wil zeggen dat de herziening niet rechtstreeks is verwerkt in de onderliggende bestemmingsplannen, maar dat het plan slechts een onderdeel van deze onderliggende bestemmingsplannen aanvult. Ten aanzien van het onderwerp dat het facetbestemmingsplan regelt, vervallen die regels in de onderliggende bestemmingsplannen die wat betreft dat onderwerp die strijd zijn met dit facetbestemmingsplan. De overige regels in de onderliggende bestemmingsplannen blijven ongewijzigd van toepassing. Ook wordt opgemerkt dat de verbeelding van dit facetbestemmingsplan alleen een weergave is van het besluitgebied. De verbeelding bevat dus behalve een grens die aangeeft waar het bestemmingsplan geldt, geen verdere invulling.

4.2 Toelichting op de regels

In het navolgende wordt de algemeen gehanteerde opbouw van de bestemmingsregels toegelicht. Deze ziet er als volgt uit:

- Inleidende regels;
- Algemene regels;
- Overgangs- en slotregels.

De tekst hieronder bespreekt deze hoofdstukken puntsgewijs.

4.2.1 Inleidende regels

Dit onderdeel bestaat uit de begrippen (Begrippen) en de wijze van meten (Wijze van meten). Deze artikelen geven aan wat in de regels onder bepaalde begrippen moet worden verstaan en hoe moet worden gemeten bij de toepassing van de bouwregels of sommige gebruiksregels van het plan. Dit is alleen het geval wanneer begrippen niet op voorhand voor een eenduidige uitleg, conform normaal spraakgebruik, vatbaar zijn. De gemeente heeft bindende afspraken over planregels opgesteld. Deze zijn aangepast conform de eisen van de SVBP2012. Alle begrippen worden in alfabetische volgorde opgenomen, met uitzondering van de eerste begrippen 'plan' en 'bestemmingsplan'.

Voor de begrippen is aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan dat elders in Westerveld geldt: bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld' (vastgesteld 5 juli 2012). Voor de wijze van meten geldt dat ook deze overeenkomt met dat bestemmingsplan.

4.2.2 Algemene regels

De algemene regels zijn de regels die in het gehele plangebied van dit bestemmingsplan gelden. De 'Algemene bouwregels' bepalen dat het in het plangebied van dit bestemmingsplan niet is toegestaan om een kleinschalige windturbine te bouwen en zonnepanelen in een grondopstelling te plaatsen. Deze regel in combinatie met de 'Algemene afwijkingsregels' zorgen dat een omgevingsvergunning nodig is voor voornoemde initiatieven.

Verder bevat dit hoofdstuk ook de 'Algemene afwijkingsregels'. Deze regel maakt het mogelijk om in afwijking van hetgeen dit bestemmingsplan bepaalt, door middel van een omgevingsvergunning één (of meer) kleinschalige windturbine(s) te bouwen en zonnepanelen in een grondopstelling te plaatsen. Wel geldt dan het toetsingskader uit de 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie', als opgenomen in Bijlage 1. Mocht die beleidsregel worden vervangen door een nieuwe beleidsregel met eenzelfde onderwerp, dan geldt de nieuwe beleidsregel.

De beleidsregels bevat een toetsingskader waaraan de gemeente Westerveld een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine en/of het plaatsen van zonnepanelen in een grondopstelling beoordeelt. Door het toetsingskader te scheiden van het bestemmingsplan ontstaat een flexibel systeem om af te wegen of kleinschalige windturbine of zonnepanelen in een grondopstelling mogelijk is.

4.2.3 Overgangs- en slotregels

In dit hoofdstuk zijn het overgangsrecht en de slotregel opgenomen. Voor de redactie van het overgangsrecht geldt het Bro. Dit besluit schrijft dwingend voor hoe het overgangsrecht moet luiden. Bebouwing die niet voldoet aan de regels van dit bestemmingsplan is onder het overgangsrecht gebracht. Een geringe uitbreiding van de bebouwing met 10% wordt mogelijk gemaakt.

Het gebruik van gronden en bebouwing dat in strijd is met dit nieuwe bestemmingsplan op het tijdstip van inwerkingtreding, mag in beginsel worden voortgezet. Wijziging van dit strijdige gebruik is verboden, indien de afwijking van het plan wordt vergroot. Indien het strijdige gebruik, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

Tot slot bevat hoofdstuk 3 de slotregel waarin is aangegeven hoe het bestemmingsplan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

5.1.1 Algemeen

Dit plan heeft uitsluitend als doel om het beleidskader voor kleinschalige windturbines en zonnepanelen in een grondopstelling te vertalen naar de bestemmingsplannen waarop dit facetbestemmingsplan van toepassing is verklaard. De kosten voor het opstellen van dit plan komen voor rekening van de gemeente. Het oprichten van kleinschalige windturbines of zonnepanelen in een grondopstelling is alleen toegestaan na het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bestemmingsregels. De kosten voor de gemeente betreffen het beoordelen van deze aanvragen. Deze kosten worden door middel van leges gedekt. De economische uitvoerbaarheid ligt in de handen van initiatiefnemers.

Dit bestemmingsplan bevat geen aangewezen bouwplan (artikel 6.12 in samenhang met artikel 6.2.1 van de Wro). Het opstellen van een exploitatieplan is daarom niet aan de orde.

5.1.2 Planschade

Artikel 6.1 van de Wro bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders een belanghebbende die als gevolg van een bepaling van een bestemmingsplan (of een ander ruimtelijk besluit) schade lijdt, in de vorm van inkomensderving of waardevermindering van een onroerende zaak, op zijn verzoek een tegemoetkoming in de schade toekennen. Daarbij geldt dat de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en dat een tegemoetkoming op een andere wijze niet is verzekerd. Binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade blijft voor rekening van de aanvrager. Daarnaast wordt ook een waardevermindering van maximaal 2% ontstaan door een verandering in het planologisch regime binnen het normale maatschappelijke risico gerekend.

Bij het toepassen van een afwijkingsbevoegdheid (zoals aangegeven in paragraaf 5.1.1) wordt een planschadeovereenkomst gesloten met de betreffende aanvrager. Hiermee komen eventuele planschadekosten voor rekening van de aanvrager. Dit geldt voor alle afwijkingen van het bestemmingsplan en dus ook voor kleinschalige windturbines.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Inspraak en vooroverleg

Het concept van het bestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg voorgelegd aan de relevante overlegpartners. Dit heeft geleid tot drie vooroverlegreacties. Naar aanleiding hiervan is een nota inspraak en vooroverlegreacties opgesteld en deze is als Bijlage 5 (Nota inspraak en vooroverlegreacties) bij deze toelichting opgenomen. De inspraak- vooroverlegreacties hebben geleid tot meerdere aanpassingen in zowel het bestemmingsplan als de bijbehorende beleidsregels.

5.2.2 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Deze periode liep van 22 juli 2021 tot en met 1 september 2021. Tijdens de terinzagelegging bestond er voor een ieder de gelegenheid om een mondelinge of schriftelijke een zienswijze te geven. In het kader van het overleg op grond van artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening wordt het ontwerpbestemmingsplan toegezonden aan de wettelijke overlegpartners.

Er zijn zes zienswijzen ontvangen. Alle zienswijzen zijn tijdig ingediend en gemotiveerd. De zienswijzen zijn beantwoord in de 'Nota van zienswijzen facetbestemmingsplan 'Kleinschalige hernieuwbare energie' die is opgenomen als Bijlage 6 bij deze toelichting. De zienswijzen hebben geleid een aantal aanpassingen. Hieronder volgt een opsomming van de aanpassingen. Verder zijn er nog enkele ambtshalve wijzigingen ingevoegd, zie hiervoor de 'Nota ambtelijke wijzigingen' die is opgenomen als Bijlage 7 bij deze toelichting.

Regels

1. Artikel 3 Van toepassingsverklaring is als volgt gewijzigd:

De naam 'Buitengebied Westerveld 2018 (vastgesteld op 3 december 2019)' wordt vervangen door de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012.

Bijlage bij de regels - Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie

1. Hoofdstuk 2 Deel 1: begrenzing plangebied onder lid 1 en Hoofdstuk 3 Deel 1: begrenzing plangebied onder lid 1:
de naam 'Buitengebied Westerveld 2018', vastgesteld op 3 december 2019' is gewijzigd in 'de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012';
2. Hoofdstuk 3 Deel 1: begrenzing plangebied onder lid 1: de naam 'Buitengebied Westerveld 2018', vastgesteld op 3 december 2019' is gewijzigd in 'de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012';
3. Hoofdstuk 3 Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving: toegevoegd lid 5: een positief advies van het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Toelichting

1. Paragraaf 1.1 (Aanleiding) en 1.2 (Plangebied) zijn als volgt gewijzigd: de naam 'Buitengebied Westerveld 2018' (vastgesteld op 3 december 2019)' is vervangen door: 'de bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012 .
2. Subparagraaf 4.2.1 (Inleidende regels) is als volgt gewijzigd: de naam 'Buitengebied Westerveld 2018' (vastgesteld op 3 december 2019)' is vervangen door: 'Buitengebied Westerveld (vastgesteld 5 juli 2012)'.
3. Paragraaf 3.8 (Water) is toegevoegd aan de toelichting. In deze paragraaf worden de gevolgen van het plan voor het aspect water besproken. Hierin zijn onder andere de uitgangspunten van het waterschap verwerkt.

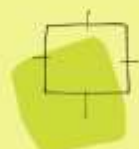
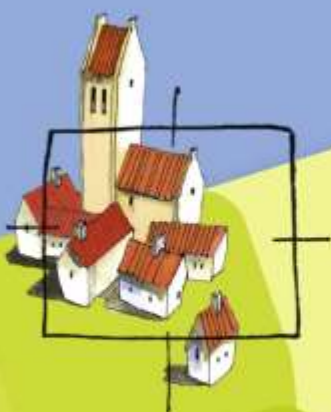
Bijlage bij de toelichting

1. Een nieuwe bijlage is toegevoegd met daarin opgenomen de uitgangspuntennotitie van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (versie 31 augustus 2021). Zie hiervoor Bijlage 4 (Uitgangspunten waterschap WDO Delta) bij deze toelichting.

Bijlage bij de toelichting

Bijlage 1 Onderzoek milieunormen kleine windturbines gemeente Westerveld

**Onderzoek milieunormen kleine
windturbines gemeente Westerveld**

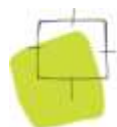

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Onderzoek milieunormen kleine windturbines gemeente Westerveld

24 oktober 2022
Projectnummer P000732

Ruimte voor de leefomgeving

BûgelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel en aanpak onderzoek	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Bepalen mogelijke normen en afstanden	5
2.1	Algemene uitgangspunten	5
2.2	Geluid	5
2.3	Externe veiligheid	7
2.4	Slagschaduw en lichtschittering	9
3	GIS-analyse	10
3.1	Uitgangspunten	10
3.2	Resultaten	11
4	Vertaling naar beleidsregels	13
4.1	Geluidsnorm 41 en 47 dB L _{den}	13
4.2	Externe veiligheidsnorm plaatsgebonden risico PR10 ⁻⁵ en PR10 ⁻⁶	13
4.3	Slagschaduwnorm 6 uur per jaar	13
4.4	Omgevingswet	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 30 juni 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State een uitspraak gedaan waarin zij oordeelt dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer voor windturbineparken (windturbinebepalingen) buiten toepassing moeten worden gelaten. Voor deze algemene regels had op grond van EU-recht een planmilieueffectrapport (plan-m.e.r.) moeten worden gemaakt.

Het facetbestemmingsplan Kleinschalige hernieuwbare energie van de gemeente Westerveld verwijst, als onderbouwing in het kader van een goede ruimtelijke ordening, naar het Activiteitenbesluit milieubeheer. Op basis van de uitspraak waar hierboven naar wordt verwezen, moet het Activiteitenbesluit milieubeheer (en de daarin opgenomen normen) buiten beschouwing worden gelaten voor windturbineparken van 3 windturbines of meer. Het facetbestemmingsplan staat maximaal 2 windturbines toe per erf en staat daarom in principe geen windturbinepark toe. Toch is ervoor gekozen om uit zorgvuldigheid gebruik te maken van de mogelijkheid, zoals door de Afdeling expliciet aangegeven, om als overheid zelf normen te bepalen en onderbouwen. Deze normen moeten zijn voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering.

Voor windturbines zijn de aspecten geluid, slagschaduw en lichtschittering en externe veiligheid de relevante milieuthema's waarvoor het facetbestemmingsplan normen moet bevatten.

1.2 Doel en aanpak onderzoek

In dit onderzoek is onderzocht en onderbouwd bij welke normen het bouwen van windturbines acceptabel is wat betreft hinder in het Westerveldse buitengebied. Daarnaast is onderzocht en onderbouwd welke norm realistisch is, of met andere woorden: welke norm voldoende ruimte biedt om daadwerkelijk windturbines te kunnen realiseren. Het doel is om te komen tot een norm die enerzijds voldoende ruimte geeft voor het plaatsen van een windturbine en anderzijds voldoende hinder voorkomt in het buitengebied van de gemeente.

Het onderzoek is uitgevoerd in een aantal stappen:

1. Bepalen mogelijke normen voor de verschillende milieuaspecten
2. Bepalen aan te houden afstanden
3. GIS analyse
4. Analyse van resultaten en onderbouwing.

Stap 1: Bepalen mogelijke normen voor de verschillende milieuaspecten

Per milieuaspect is onderzocht welke normen te onderbouwen zijn op basis van literatuur en wetenschappelijk onderzoek of (onderbouwde) wetgeving, bijvoorbeeld omdat er bij het aanhouden van

deze norm geen sprake is van hinder, of beperkt sprake van hinder, of omdat deze norm bijvoorbeeld gezondheidseffecten uitsluit.

Stap 2: Bepalen aan te houden afstanden

Per milieuaspect is vervolgens onderzocht welke afstand per mogelijk op te nemen norm, minimaal aangehouden moet worden tussen een windturbine en een milieugevoelig object zoals een woning. Voor geluid is dit door middel van een akoestisch onderzoek onderzocht. Voor de andere aspecten is gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken. Op basis hiervan zijn contouren bepaald. Binnen deze contouren van een windturbine zijn geen woningen toegestaan of onder voorwaarden woningen toegestaan, afhankelijk van de keuze voor de norm die gemaakt wordt.

Stap 3: GIS-analyse

In de GIS-analyse is het gebied in beeld gebracht waar windturbines zijn toegestaan op basis van de beleidsregel. Vervolgens is met de contouren onderzocht op hoeveel percelen in de gemeente het nog mogelijk is een windturbine te plaatsen. Hierbij zijn de contouren behorende bij verschillende normen in beeld gebracht en geanalyseerd.

Stap 4: Analyse van resultaten en onderbouwing

Uitgangspunt is om een norm te kiezen die én voldoende ruimte geeft voor het plaatsen van een windturbine én voldoende hinder voorkomt in het buitengebied van de gemeente. Op basis van de uitkomsten van de GIS-analyse is deze keuze gemaakt en onderbouwd.

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage is verslaglegging van stap 1 en 2 in hoofdstuk 2 te vinden. In hoofdstuk 3 zijn de uitgangspunten en de resultaten van de GIS-analyse weergegeven. Tot slot worden de uitkomsten in hoofdstuk 4 vertaald naar een onderbouwing van regels die in de beleidsregels opgenomen worden.

2 Bepalen mogelijke normen en afstanden

In dit hoofdstuk is per milieuaspect onderzocht welke normen te onderbouwen zijn als ruimtelijk aanvaardbaar, op basis van literatuur en wetenschappelijk onderzoek of (onderbouwde) wetgeving. Ruimtelijk aanvaardbaar betekent dat met de normen rekening wordt gehouden met de mate van hinder of risico (voor het individueel belang van een burger) ten opzichte van het belang van het realiseren van windturbines om duurzame energie op te wekken en daarmee de landelijke duurzaamheidsdoelstellingen en klimaatdoelstellingen te behalen (dus versus het maatschappelijk belang). Het accepteren van enige mate van hinder of risico is inherent aan het feit dat Nederland een druk bevolkt en dicht bebouwd land is. Echter, vanwege het rustige buitengebied van de gemeente Westerveld, worden meerdere normen (ook lagere normen) onderzocht om te komen tot een volledige en zorgvuldige afweging.

In dit hoofdstuk is vervolgens bepaald welke contour bij deze norm hoort om aan te houden als afstand tot het dichtstbij gelegen milieugevoelige object. Het hoofdstuk begint met een paragraaf met algemene uitgangspunten die in het onderzoek zijn aangehouden

2.1 Algemene uitgangspunten

Als gemiddelde windturbine houden wij de marktleider kleine windturbine EAZ 13.2 aan.

2.2 Geluid

Windturbines produceren geluid. Dit geluid wordt deels veroorzaakt door de bewegende onderdelen in de gondel, maar is voornamelijk afkomstig van de bladen die door de lucht 'zoeven'. Het geluid van windturbines kan als hinderlijk worden ervaren. Het is daarom wenselijk om normen vast te leggen voor de hoeveelheid geluid die mag optreden op de omgeving teneinde de hinder hiervan te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Met het beperken van het geluid tot een aanvaardbaar niveau is tevens sprake van een beperking van gevolgen in het kader van de bescherming van het milieu.

Onderzochte normen

Volgens richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement dient omgevingsgeluid in alle lidstaten op dezelfde wijze behandeld te worden. De geluidbelasting dient daarbij in decibel (dB) L_{den} of dB L_{night} te worden uitgedrukt. De geluidbelasting in dB L_{den} wordt ook wel de dag-avond-nachtgeluidsbelastingsindicator genoemd. L_{den} is een berekend gewogen jaargemiddelde van de geluidsbelasting tijdens de dag-, de avond- en de nachtperiode.

L_{night} wordt gebruikt om effecten die kunnen leiden tot slaapverstoring te bepalen. In deze analyse wordt geen norm onderzocht voor L_{night} . Gezien het constante karakter van windturbinegeluid (de verschillen tussen dag-, avond- en nachtperiode zijn beperkt) is er op zichzelf geen aanleiding een L_{night} normering te stellen aanvullend op een L_{den} -normering. Daarnaast kan er op basis van onder-

zoeken nog geen conclusie worden getrokken over de samenhang tussen geluid van windturbines en slaapverstoring¹.

Om te komen tot een onderbouwde norm voor L_{den} , passend bij het buitengebied van Westerveld, wordt de haalbaarheid van drie normen onderzocht:

- 37 dB L_{den} : hiervan is bekend dat er bij deze norm slechts 0,5% ernstig gehinderden zijn en er geen geluidstoename binnenshuis is (TNO, 2008²);
- 41 dB L_{den} : komt voor windturbines overeen met de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder die voor wegverkeerslawaaï geldt (48 dB) volgens de methode Miedema. Met deze methode worden waarden omgerekend naar wegverkeerslawaaï naar mate van gelijke hinderlijkheid;
- 47 dB L_{den} : deze norm is opgenomen voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij de waarde van 47 dB L_{den} wordt verwacht dat ongeveer 8 procent van de omwonenden ernstige hinder zal ondervinden (TNO, 2008). Dit niveau van geluidbelasting is vergelijkbaar met wat bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaaï als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd³.

De WHO heeft in 2018⁴ een advies richtlijnen gepubliceerd voor milieugeluid, waaronder windturbinegeluid. Op basis van wetenschappelijk onderzoek naar blootstellingseffectrelaties adviseert de WHO een voorlopige drempelwaarde van 45 dB L_{den} . De blootstellingseffectrelaties zijn door de WHO bepaald op basis van wetenschappelijk onderzoek tot en met eind 2014. Gezondheidseffecten worden bij deze waarde, maar ook bij hogere waarden, niet verwacht. Voor gezondheidseffecten vanwege windturbinegeluid werd op basis van het onderzoek geconcludeerd dat (1) er nog onvoldoende bewijs bestaat, (2) het bewijsmateriaal van lage kwaliteit is en (3) hierdoor geen betrouwbare algemene blootstelling-effectrelatie kan worden vastgesteld. Desondanks is de voorlopige drempelwaarde van 45 dB L_{den} als 'voorwaardelijk advies' gepubliceerd. Het RIVM constateert in haar recente update van onderzoek naar gezondheidseffect van windturbine geluid (2020⁵) ook dat de door WHO gestelde voorlopige drempelwaarde is gebaseerd op het bewijsmateriaal van lage kwaliteit en dat niet alle actuele onderzoeken zijn meegenomen. Om die reden wordt de norm van het WHO niet onderzocht in deze analyse.

Akoestisch onderzoek

Door het Noordelijk Akoestisch Adviesbureau (NAA) is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek zijn de redelijkerwijs maximale geluidbelastingcontouren van een kleine windturbine berekend: vastgesteld is op welke afstand van de windturbine ten hoogste een bepaalde geluidbelasting ontstaat. Om deze afstand te kunnen vaststellen is het geluidsvermogeniveau van enkele kleine

¹ RIVM 'Factsheet gezondheidseffecten van windturbinegeluid', augustus 2021

² TNO rapport 'Hinder door geluid van windturbines', oktober 2008

³ <https://envir-advocaten.com/nl/nieuws/toetsing-van-geluidsnormen-voor-windturbines-aan-het-voorzorgsbeginsel/>

⁴ WHO 'Environmental Noise Guidelines for the European Region', oktober 2018

⁵ RIVM 'Gezondheidseffecten van windturbinegeluid', 2020

windturbines opgevraagd. Verder zijn enkele (worst case) aannames gedaan ten aanzien van de geluidsoverdracht naar de omgeving. Met deze gegevens zijn de geluidbelastingcontouren berekend.

Naast de EAZ 13.2 windturbine zijn in het akoestisch onderzoek ook de geluidbelastingcontourafstanden van de Braun Antaris ashoogte 25 meter en de Solid Wind Power 25 ashoogte 18 meter onderzocht. De afstanden van deze twee contouren zijn kleiner dan die van de maatgevende turbine EAZ 13.2. Om die reden worden in de verdere analyse van de normen, de geluidbelastingcontourafstanden van de EAZ 13.2 aangehouden.

Uit het onderzoek zijn de volgende afstanden naar voren gekomen:

Geluidbelasting L_{den} in dB	Afstand in meter vanaf windturbine
37	215
41	142
47	72

De rapportage van het akoestisch onderzoek met daarin de (technische) uitgangspunten die zijn aangehouden, is te vinden in bijlage 1 bij deze rapportage.

2.3 Externe veiligheid

Uitgangspunt van het landelijke risicobeleid in zijn algemeenheid is dat het gevaar van een activiteit acceptabel is wanneer op een bepaalde plaats een daar aanwezig individu geen hogere kans op overlijden heeft dan maatschappelijk is geaccepteerd. Deze basisbescherming, die veelal een limiet kent van 10^{-6} of 10^{-5} per jaar, wordt uitgedrukt in het plaatsgebonden risico (PR). Dit geldt voor onder andere industrie, transport en opslag van gevaarlijke stoffen zoals toxische of brandbare stoffen maar is ook toepasbaar voor windturbines.

Het externe veiligheidsbeleid van alle risicobronnen is met introductie van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in 2004 gelijkgetrokken. Het hanteren van $PR10^{-5}$ en $PR10^{-6}$ voor een aanvaardbaar risico dateert al van eerder, zo wordt het onder andere genoemd in het Nationaal milieubeleidsplan 4 (juni 2001) maar ook daarvoor werd deze norm als aanvaardbaar gehanteerd. In het kader van de vuurwerkramp in Enschede (2000) en het daarop volgende rapport van de commissie Oosting heeft er toe geleid dat het gehele externe veiligheidsbeleid in Nederland tegen het licht is gehouden en er uiteindelijk maatschappelijk aanvaardbare normen in het Bevi zijn vastgelegd.

Er is geen aanleiding om te twijfelen aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het plaatsgebonden risiconiveaus van 10^{-5} en 10^{-6} die optreden voor andere risicobronnen. Weliswaar is er een kans op een effect, maar het hanteren van een andere kans als beoordelingsniveau leidt niet tot een afname van het gevolg maar alleen van de kans dat dit effect kan optreden.

Voor het thema externe veiligheid in relatie tot kleine windturbines zijn gegevens opgevraagd bij de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe. Als norm voor windturbines houden we de 10^{-5} en 10^{-6} norm

aan, net als opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de afstand tot hogedruk aardgastransportleidingen of hoogspanningsleidingen.

Plaatsgebonden risico 10-5 (PR10⁻⁵)

Binnen het PR10⁻⁵ mogen geen beperkt kwetsbare objecten zijn gesitueerd. Het PR10⁻⁵ is gelijk aan de helft van de rotordiameter en ligt het PR10⁻⁵ voor de EAZ 13.2 op 6,60 meter vanaf de windturbine.

Plaatsgebonden risico 10-6 (PR10⁻⁶)

Binnen het PR10⁻⁶ geldt een verbod voor de aanwezigheid van (zeer) kwetsbare objecten, zoals bijvoorbeeld woningen van derden. Het PR10⁻⁶ is gelijk aan de werpafstand bij nominaal toerental (85 Rotaties per minuut=RPM). De werpafstand bij nominaal toerental van de EAZ 13.2 ligt op 52 meter vanaf de windturbine. Het PR10⁻⁶ voor de EAZ 13.2 ligt daarmee op 52 meter vanaf de windturbine.

Hogedruk aardgastransportleiding en hoogspanningslijnen

Ten aanzien van infrastructuur in de vorm van hogedruk aardgastransportleidingen en hoogspanningslijnen dienen deze kleine windmolens, vanwege het ontbreken van goedkeuringscertificaten, te worden getoetst aan de werpafstand bij 2 keer nominaal toerental (170 Rotaties per minuut=RPM). Deze werpafstand bedraagt 170 meter (bron: EAZ).

Er moet met hogedruk aardgastransportleidingen en hoogspanningslijnen rekening worden gehouden als deze binnen de werpafstand bij 2 keer nominaal toerental van de windturbine ligt. De werpafstand bij 2 keer nominaal toerental bedraagt voor de EAZ 13.2 kleine windturbine 170 meter. In de gemeente Westerveld zijn geen hoogspanningslijnen aanwezig.

Contouren

Voor externe veiligheid zijn drie afstanden van belang: 6,6 meter, 52 meter en 170 meter. Omdat vanwege geluid altijd een afstand aangehouden zal moeten worden van 72 meter (behorende bij de maximaal op te nemen norm van 47 dB), wordt in elk geval voldaan aan de afstanden 6,6 meter en 52 meter.

In de GIS-analyse wordt de 170 meter afstand rondom hogedruk aardgastransportleidingen in beeld gebracht als aandachtsgebied. Binnen deze gebieden kan mogelijk wel een windturbine geplaatst worden, maar dan moet getoetst worden aan de normen, zie artikel 11 lid 3 van het Bevb.

Voor externe veiligheid zijn mogelijke domino-effecten met risicobronnen in de omgeving (inrichtingen, buisleidingen) relevant. Falen van een windturbines brengt het risico met zich mee dat een nabijgelegen risicovol object ook faalt, waardoor de PR 10⁻⁶ contour van die risicobron zou kunnen toenemen (wanneer de contour herberekend wordt) en over kwetsbare objecten in de omgeving valt. In dit onderzoek naar uitvoerbaarheid wordt enkel rekening gehouden met directe risico's en niet met domino-effecten. Per windturbine vindt de uiteindelijke toetsing plaats bij het indienen van een melding Activiteitenbesluit.

2.4 Slagschaduw en lichtschittering

Er is internationaal beperkt onderzoek beschikbaar naar de relatie tussen blootstellingsduur en slagschaduw effecten hiervan op personen. In Nederland wordt nu veelal een maximale slagschaduwduur van 6 uur op een slagschaduwgevoelig object gehanteerd, als hanteerbare vertaling van de oorspronkelijke norm in de Activiteitenregeling (artikel 3.12, lid 1):

Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden;

Als uitgegaan wordt van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar, dan bedraagt dit circa 0,4% van het gehele maximale percentage aan zonuren per jaar (gemiddeld zo'n 1.550 uur in Nederland). Vervolgens wordt er ook vanuit gegaan dat gedurende deze 6 uur slagschaduw daadwerkelijk iemand zich bevindt in een ruimte waarop de slagschaduw optreedt. In praktijk kan iemand op dat moment niet thuis zijn of zich ergens in huis bevinden waar de slagschaduw niet merkbaar is. Blootstelling aan slagschaduw volgens deze beoordelingssystematiek is op jaarbasis dus zeer beperkt. Vanwege bovenstaande argumenten wordt in de beleidsregel voor Westerveld aangesloten bij de gebruikelijke norm van 6 uur per jaar als aanvaardbare norm.

Ten aanzien van lichtschittering staat het volgende in de Activiteitenregeling (artikel 3.13, lid 1):

Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering wordt lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. Het meten van reflectiewaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode.

Voor slagschaduw en lichtschittering wordt geen afstand opgenomen in de GIS analyse voor de uitvoerbaarheid, een windturbine plaatsen is wat betreft slagschaduw en lichtschittering namelijk vrijwel altijd uitvoerbaar:

- Staat ofwel op voldoende afstand ($> 12 \times \text{rotordiameter}$ (voor EAZ 13.2 betekent dit bijvoorbeeld $12 \times 13,2 = 158$ meter). De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object;
- Anders is een slagschaduwonderzoek nodig met toets of meer dan 6 uur per jaar slagschaduw kan optreden, zo ja: stilstandvoorziening, zo niet: geen maatregel nodig;
- Of stilstandvoorziening opnemen;
- Of afhankelijk van locatie van plaatsing ten opzichte van omliggende woningen: een windturbine ten noorden van een woning levert minder slagschaduw op de woning op, dan een windturbine ten zuiden van een woning;
- Om lichtschittering te voorkomen is toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen verplicht.

3 GIS-analyse

Om te komen tot een norm die past bij het karakter van de gemeente Westerveld en een norm die uitvoerbaar is, is een GIS-analyse uitgevoerd. In dit hoofdstuk gaan we kort in op de uitgangspunten voor de GIS-analyse en op de werkwijze en resultaten. In het volgende hoofdstuk analyseren we de resultaten en onderbouwen we welke normen en regels worden opgenomen in het facetbestemmingsplan.

3.1 Uitgangspunten

Beoogd resultaat

De GIS analyse moet er toe leiden dat bepaald kan worden welke normen en bijbehorende afstanden aangehouden kunnen worden, waarmee er voldoende ruimte overblijft voor het plaatsen van windturbines. Hiermee is sprake van een uitvoerbaar plan en tegelijkertijd van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Concreet resultaat van de GIS analyse is het aantal percelen waarop een windturbine geplaatst kan worden, de afstanden voor externe veiligheid in acht nemend en met de geluidsnorm van 37 dB L_{den} , 42 dB L_{den} en 47 dB L_{den} .

Normen

Als input voor de GIS-analyse zijn de mogelijke normen en afstanden zoals besproken in hoofdstuk 2, onderzocht.

Potentieel gebied

Om het potentieel gebied voor windturbines te bepalen, zijn de gebieden uitgesloten die niet vallen onder de bestemmingsplannen en bestemmingen zoals genoemd in de beleidsregels⁶.

Dit betekent grofweg dat percelen in het buitengebied met een agrarisch bouwvlak, met een bedrijfs-, horeca- of recreatiebestemming en zorgboerderijen zijn opgenomen als potentieel gebied. Voor agrarische percelen geldt dat in de beleidsregel is opgenomen dat een windturbine tot maximaal 25 meter buiten het bouwvlak of functieaanduiding geplaatst mag worden. De agrarische percelen hebben daarom in de GIS-analyse een gebied tot 25 meter buiten de perceelsgrens.

Percelen die in de NNN-gebieden of de Natura 2000-gebieden liggen, zijn ook uitgesloten uit het potentieel gebied (deze uitzondering wordt nog toegevoegd aan de beleidsregel).

⁶ In de beleidsregels is dit gebied uiteraard gebaseerd op de vigerende bestemmingsplannen en wordt hier ook naar verwezen. In de GIS-analyse is gebruik gemaakt van het (vernietigde) bestemmingsplan 'Buitengebied Westerveld 2018', vanwege de digitale beschikbaarheid en actualiteit van gebruik van percelen. De vigerende buitengebied bestemmingsplannen zijn niet gedigitaliseerd en dateren van 1985, 1993 en 1997.

Het bestemmingsplan Doldersum 2004 is niet digitaal beschikbaar dus dit gebied is in de analyse buiten beschouwing gelaten. Het gaat om een klein deel van het gehele gebied en het weglaten van het gebied uit de analyse zal voor de keuze voor de norm niet van invloed zijn.

Verder is het gebied van 170 meter rondom aardgastransportleidingen uitgesloten. In de praktijk zal het zo zijn dat in dit gebied wel windturbines geplaatst kunnen worden, maar hiervoor is een nadere toetsing nodig.

Meer dan één windturbine per perceel

In de analyse gaan we uit van één windturbine per perceel. Volgens de beleidsregels zijn maximaal 2 windturbines per perceel toegestaan, in dat geval gaan we er vanuit dat er sprake is van maatwerk.

Woningen

Voor de locatie van woningen is uitgegaan van het BAG-pand waarop het hoofdadres is geregistreerd. Dit is de werkelijke situatie van waar woningen zich in de gemeente bevinden. Verder zijn twee analyses uitgevoerd, één analyse waarbij de bedrijfswoningen zijn meegenomen als milieugevoelige objecten en één analyse waarbij bedrijfswoningen niet zijn meegenomen. De eerste variant is worst-case, omdat hierin ook de eventuele eigen bedrijfswoning het plaatsen van een windturbine belemmert. In werkelijkheid is de eigen bedrijfswoning niet beschermd en belemmert deze dus ook niet het plaatsen van een windturbine op het eigen perceel.

3.2 Resultaten

Uit de GIS-analyse blijkt dat er circa 600 bedrijfsperven vallen binnen het potentieel gebied waar windturbines op basis van de kaders die in de beleidsregels worden gesteld, geplaatst kunnen worden.

In onderstaand tabel is te zien bij hoeveel bedrijven ruimte is, wanneer een bepaalde geluidsnorm aangehouden zou worden als norm.

Geluidnorm (dB L_{den})	Contour (m)	Bedrijfswoning meegenomen als gevoelig object	Aantal bedrijven met ruimte op perceel voor wind- turbine	Percentage bedrijven van totaal aantal be- drijven (%)
37	215	Ja	20	3
37	215	Nee	239	40
41	142	Ja	169	28
41	142	Nee	438	73
47	72	Ja	373	62
47	72	Nee	545	91

Uit de tabel blijkt dat de norm van 37 dB L_{den} leidt tot een flinke beperking van de mogelijkheid om windturbines te plaatsen in de gemeente. Slechts bij 3% (worst case) tot 28% van de bedrijfsperven

is het in dat geval mogelijk een windturbine te plaatsen. De norm van 41 dB L_{den} biedt meer ruimte: bij 28 tot 73% van de bedrijven is het plaatsen van een windturbine mogelijk. Met de norm van 47 dB L_{den} kunnen 62 tot 91% van de bedrijven uit de voeten.

4 Vertaling naar beleidsregels

4.1 Geluidsnorm 41 en 47 dB L_{den}

Zoals in paragraaf 2.2 is beschreven, wordt als geluidsnorm in het Activiteitenbesluit de norm van 47 dB L_{den} aangehouden. Om te komen tot een lokaal afgewogen, uitvoerbare norm, is onderzocht of een norm van 37 dB L_{den} of 41 dB L_{den} ook leidt tot een uitvoerbaar plan.

Uit de resultaten van de GIS-analyse blijkt dat de 37 dB-norm beperkt ruimte geeft aan bedrijven om een windturbine te plaatsen. In de beleidsregel wordt ervoor gekozen om de norm van 41 dB aan te houden als standaard toepasbare norm. Hiermee hebben de meeste bedrijven ruimte om een windturbine te bouwen. Deze norm komt overeen met de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder die voor wegverkeerslawaai geldt (48 dB) en wordt daarom als ruimtelijk aanvaardbaar beschouwd.

Afwijken naar een geluidbelasting tot 47 dB wordt in de beleidsregels mogelijk gemaakt, maar hiervoor is wel een afweging te maken door het bevoegd gezag. Dit niveau van geluidbelasting is vergelijkbaar met wat bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd. De afweging om voor windturbines af te wijken van de 41 dB-norm tot maximaal 47 dB is daarom vergelijkbaar: een hogere geluidbelasting tot 47 dB is alleen toegestaan wanneer er geen bron- en/of overdrachtsmaatregelen genomen kunnen worden die stedenbouwkundige, landschappelijk en financieel haalbaar en wenselijk zijn of voldoende doeltreffend zijn.

4.2 Externe veiligheidsnorm plaatsgebonden risico PR10⁻⁵ en PR10⁻⁶

Zoals in paragraaf 2.3 is beschreven, wordt voor externe veiligheid de norm van PR 10⁻⁵ en PR 10⁻⁶ aangehouden in de beleidsregels.

In de beleidsregel wordt een voorwaarde opgenomen wanneer het invloedsgebied van een windturbine reikt tot een aardgastransportleiding. Binnen deze gebieden kan mogelijk wel een windturbine geplaatst worden, maar dan moet getoetst worden aan de normen, zie artikel 11 lid 3 van het Bevb.

4.3 Slagschaduwnorm 6 uur per jaar

In de beleidsregels wordt een minimale afstand van 12*rotordiameter opgenomen. Wanneer hier niet aan voldaan wordt, moet getoetst worden aan een slagschaduwnorm van maximaal 6 uur per jaar opgenomen. Wanneer hier niet aan voldaan wordt, moet op de windturbine een stilstandvoorziening worden opgenomen.

Om lichtschittering te voorkomen wordt in de beleidsregels de regel opgenomen dat niet reflecterende materialen of coating-lagen op de betreffende onderdelen moet worden toegepast.

4.4 Omgevingswet

Geluid

Onder de Omgevingswet zijn de geluidsnormen voor windturbines straks terug te vinden in het omgevingsplan. Dit gebeurt direct bij inwerkingtreding door middel van de bruidsschat, waarmee de huidige normering wordt overgenomen. Verder bevat het Besluit Kwaliteit Leefomgeving de geluidsnormering voor windturbines: de normen blijven 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} . Wel is het mogelijk om bij omgevingsplan hogere of lagere waarden stellen, waarbij lagere waarden enkel kunnen vanwege cumulatie van geluid met andere windturbines of gelet op de bijzondere aard van het gebied. Deze mogelijkheden tot het stellen van andere waarden zijn vergelijkbaar met de huidige mogelijkheden tot het stellen van maatwerkvoorschriften onder het Activiteitenbesluit⁷.

In de beleidsregels wordt een standaard norm van 41 dB L_{den} opgenomen, passend bij de Westerveldse situatie. Verder wordt een maximale norm van 47 dB L_{den} opgenomen die na afweging mag worden toegepast.

Externe veiligheid

Vooruitlopend op de Omgevingswet wordt mede rekening gehouden met het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De kleine windturbines zijn vermeld in de inventarisatielijst Bkl bijlage VII activiteiten. De kleine windturbine (EAZ 13.2) valt onder categorie D1 van bijlage VII van het Bkl en is relevant voor het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV--> opvolger RRGs). Middels het REV wordt de windturbine te zijner tijd met de bijbehorende contouren in de kaartlaag veiligheid van de Atlas leefomgeving geplaatst.

In het Bkl staan geen andere normen opgenomen dan in de huidige wet- en regelgeving.

⁷<https://envir-advocaten.com/nl/nieuws/toetsing-van-geluidsnormen-voor-windturbines-aan-het-voorzorgsbeginsel/>

Colofon

Opdrachtgever

gemeente Westerveld

Rapport

BügelHajema Adviseurs

Projectnummer

P000732

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

Bijlage 2 Geluidseffecten en -afstanden kleine windturbines

GELUIDSEFFECTEN KLEINE WINDTURBINES GEMEENTE WESTERVELD

Geluidcontouren en mogelijke grenswaarden

noordelijk
akoestisch
adviesburo

GELUIDSEFFECTEN KLEINE WINDTURBINES

GEMEENTE WESTERVELD

Geluidcontouren en mogelijke grenswaarden

Opdrachtgever	BügelHajema Vaart NZ 50 9401 GN Assen
Contactpersoon	mevrouw P. de Jong
Uitgevoerd door	Noordelijk Akoestisch Adviesburo BV
Behandeld door	J.P. Dwarshuis
Datum	17 mei 2022
Kenmerk	6704/NAA/jd/ft/1

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	3
2	Geluidbegrippen en -beoordeling en berekeningen.....	4
2.1	Geluidsbegrippen	4
2.2	Mogelijke grenswaarden windturbinegeluid	4
2.3	Geluidsberekeningen	5
3	Uitgangspunten geluidsberekeningen.....	7
3.1	Geluidproductie windturbine	7
3.2	Geluidsoverdracht en ontvanger	8
4	Berekende contourafstanden.....	9

1 INLEIDING

De gemeente Westerveld wil graag het gebruik van windenergie stimuleren. De gemeente beoogt dit onder meer te stimuleren door de mogelijkheden voor kleine windturbines binnen de gemeentegrenzen bij bestemmingsplan vast te leggen.

Windturbines kunnen invloed hebben op de leefomgeving, onder meer vanwege de mogelijke geluidbelasting daarvan. In opdracht van BügelHajema is daarom een akoestische verkenning uitgevoerd. Hiervoor zijn de redelijkerwijs maximale geluidbelastingcontouren van een kleine windturbine berekend: vastgesteld is op welke afstand van de windturbine ten hoogste een bepaalde geluidbelasting ontstaat. Om deze afstand te kunnen vaststellen is het geluidsvermogeniveau van enkele kleine windturbines opgevraagd. Verder zijn enkele worst case aannamen gedaan ten aanzien van de geluidsoverdracht naar de omgeving. Met deze gegevens zijn de geluidbelastingcontouren berekend.

Alle berekeningen en uitgangspunten zijn uitgevoerd conform de “Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer” (Activiteitenregeling milieubeheer), en daarvan bijlage 4: “Reken- en meetvoorschrift windturbines”. Deze regeling hoort bij het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Ook is ingegaan op enkele aspecten ten aanzien van een te hanteren grenswaarde voor de geluidbelasting.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op enkele geluidbegrippen, gaat in op mogelijke grenswaarden en vertelt in het algemeen iets over de manier waarop geluid van windturbines wordt berekend. Hoofdstuk 3 geeft weer met welke uitgangspunten in dit onderzoek is gerekend. Hoofdstuk 4 geeft de berekende geluidbelastingcontourafstanden.

2 GELUIDBEGRIPPEN EN -BEOORDELING EN BEREKENINGEN

2.1 Geluidsbegrippen

De sterkte van het geluid wordt uitgedrukt in decibel (dB). De geluidbelasting L_{den} is een maat voor de totale hoeveelheid geluid over een etmaal (den = day, evening, night).

Er mag 's avonds en 's nachts minder geluid worden gemaakt dan overdag. Met andere woorden: 's avonds en 's nachts wordt het geluid strenger beoordeeld.

De geluidbelasting L_{den} is daarom voor het geluid van windturbines gedefinieerd als het gemiddelde van:

- het geluidsniveau overdag van 07.00 – 19.00 uur L_{day}
- het geluidsniveau 's avonds van 19.00 – 23.00 uur $L_{evening} + 5$ dB en
- het geluidsniveau 's nachts van 23.00 – 07.00 uur $L_{night} + 10$ dB.

Tabel 1 geeft een voorbeeldberekening van het L_{day} uit het L_{day} , $L_{evening}$ en L_{night} voor een windturbine.

(Tussen haakjes: het voorbeeld is zo gekozen dat het aansluit bij de grenswaarden voor windturbinegeluid uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, zie volgende paragraaf. Uit het voorbeeld blijkt dat een geluidsniveau van een windturbine van ongeveer L_{day} , $L_{evening}$ en L_{night} van ongeveer 40,5 dB resulteert in een geluidbelasting L_{den} van 47 dB).

Tabel 1: Berekening L_{den} uit L_{day} , $L_{evening}$ en L_{night} voor een windturbine (voorbeeld: $L_{den} = 47$ dB)

Periode	Niveau L	Niveau L (dB)	Niveau L +	Duur (uren)
Dag	L_{day}	40,3	40,3	12
Avond	$L_{evening}$	40,4	45,7	4
Nacht	L_{night}	40,7	50,7	8
Etmaal	L_{den}		47,0	

2.2 Mogelijke grenswaarden windturbinegeluid

In het onderstaande wordt eerst ingegaan op de grenswaarden die tot voor kort in Nederland moesten worden gebruikt, die uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Vervolgens wordt een enkele mogelijke andere geluidnorm toegelicht.

Grenswaarden Activiteitenbesluit milieubeheer

Het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt in artikel 3.14a lid 1 dat:

Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder

- aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en
- aan de norm van ten hoogste 41 dB L_{night}

op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.

De normen gelden niet voor woningen die op een gezoneerd industrieterrein liggen. Een algemene regel voor inrichtingen is ook dat bedrijfswoningen behorend tot de inrichting niet worden beschermd tegen milieugevolgen van de inrichting: de woning van een boerderij wordt dus niet beschermd tegen geluid van de eigen windturbine.

De leden 2 en 3 van het artikel bepalen:

- Onverminderd het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift teneinde rekening te houden met cumulatie van geluid als gevolg van een andere windturbine of een andere combinatie van windturbines, normen met een lagere waarde vaststellen ten aanzien van de windturbines of een combinatie van windturbines.
- In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden normen met een andere waarde vaststellen.

Opmerkingen:

- De normen zijn jaargemiddelde waarden. Uit ervaring blijkt dat het niveau op een dag tot ca. 5 dB hoger is dan de gemiddelde waarde. Bij heel weinig wind, staat de turbine stil en is er geen geluidproductie.
- In de praktijk blijkt dat de L_{den} grenswaarde normaliter maatgevend is, eerder wordt bereikt dan de L_{night} grenswaarde. Behoudens bijzondere situaties biedt de L_{night} norm dus geen extra bescherming.
- Op grond van het vervolg van artikel 3.14a kan het bevoegd gezag onder strenge voorwaarden andere grenswaarden stellen.
- Deze geluidsnormen werken op grond van het Activiteitenbesluit rechtstreeks door gedurende de exploitatie van windturbines, en het is daarom niet nodig om hiervoor iets op te nemen in een bestemmingsplan of omgevingsvergunning

Op 30 juni 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) een uitspraak gedaan over het windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding (uitspraak 202003882/1/R3, ECLI:NL:RVS:2021:1395). De Afdeling oordeelde dat voor die windturbinenormen een milieueffectrapport (plan-MER) moet worden gemaakt. De windturbinenormen zijn volgens de Afdeling namelijk een plan of programma in de zin van artikel 2, onder a van de Europese richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling (SMB-richtlijn)(3). Totdat de regering de plan-MER heeft gemaakt, mogen de windturbinenormen niet worden gebruikt¹.

Grenswaarde 41 dB Lden

Er is wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd om hinderbeleving van verschillende bronnen zoals windturbines, wegen, spoorlijnen en industrie te kunnen vergelijken. Daaruit is gebleken dat bij een gelijke geluidbelasting het geluid van windturbines als hinderlijker wordt ervaren dan wegverkeersgeluid en dat verschil neemt toe met toename van de geluidbelasting. Andersom wordt spoorweggeluid bij gelijke geluidbelasting als minder hinderlijk ervaren dan wegverkeersgeluid. De wetgever heeft daarom regels gesteld voor de cumulatie (optelling) van geluidbelastingen L_{den} van verschillende geluidsoorten, die rekening houden met dit verschil: elke geluidbelasting wordt eerst omgerekend naar een 'gewogen' waarde (aangeduid met een *, dus bijvoorbeeld L^*_{wt}), gelijk aan een geluidbelasting die evenveel hinder veroorzaakt als wegverkeersgeluid. Deze gewogen waarden worden opgeteld tot de gecumuleerde geluidbelasting L_{cum} .

Nu gaat het ons niet om de cumulatie. Maar wel om de niveaus waarbij een gelijke hinderbeleving optreedt.

Voor wegverkeersgeluid (een van de grootste lawaaibronnen in Nederland) geldt een voorkeurswaarde van 48 dB Lden. Uit berekening volgens bovengenoemde wettelijke regels veroorzaakt een geluidbelasting van 41 dB Lden van windturbinegeluid evenveel hinder dan 48 dB Lden wegverkeersgeluid. Op grond hiervan zou het goed verdedigbaar zijn om 41 dB Lden als grenswaarde voor windturbinegeluid op te nemen.

2.3 Geluidsberekeningen

Inleiding

Geluidsberekeningen worden uitgevoerd in driedimensionale modellen van de werkelijkheid. In een model worden ingevoerd:

- de geluidsbron, een windturbine, met al zijn kenmerken: hoeveel geluid maakt deze, op welke hoogte bevindt deze zich en hoe lang is deze in elke etmaalperiode in werking;
- de ontvangerpunten, bijvoorbeeld: bij een woning, of op een raster van punten;
- de objecten in en kenmerken van de omgeving die invloed hebben op de 'geluidoverdracht' van bron naar ontvanger: bijvoorbeeld: gebouwen, wallen, schermen, gesteldheid van de bodem: bijvoorbeeld wegen, water, grasland.

¹ Bron: <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/gevolgen-van-de-uitspraak-windpark-delfzijl-zuid-uitbreiding-voor-de-res-een-tikje-van-de-molen-gehad/>

Het model berekent op elk ontvangerpunt de 'geluidoverdracht', de geluidbijdrage. Bij die berekening wordt, behalve met de bronkenmerken en de afstand tussen bron en ontvanger, dus ook rekening gehouden met objecten in en kenmerken van de omgeving. Uit de waarden op een raster kan het model een 'contour' (lijn van gelijke geluidbelasting) berekenen.

Berekening jaargemiddelde geluidbelasting

Zoals in de voorgaande paragrafen uitgelegd, is de grenswaarde een gemiddelde waarde over het jaar.

De jaargemiddelde geluidbelasting op de gevel wordt berekend uit de emissieterm L_E (de jaargemiddelde bronsterkte of het jaargemiddeld geluidsvermogeniveau) van de turbine en de geluidsoverdracht naar het betreffende geluidgevoelige gebouw of terrein. De emissieterm L_E is een jaargemiddelde waarde, die wordt bepaald uit het geluidsvermogeniveau L_W voor elke windsnelheid en de jaargemiddelde verdeling van de windsnelheid op ashoogte.

De metingen en berekeningen moeten worden uitgevoerd conform bijlage 4 van de Activiteitenregeling, dat is het "Reken- en meetvoorschrift windturbines". Voor wat betreft de bepaling van de emissieterm is dit voorschrift, uitgezonderd enkele verschilpunten, conform de NEN-EN-IEC 61400 deel 11. De overdracht naar immissiepunten in de omgeving is met enkele verschillen overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999.

Een verschil met laatstgenoemde Handleiding is bijvoorbeeld de manier waarop rekening wordt gehouden met de overheersende windrichting. In Nederland is het zuidwesten de overheersende windrichting. Deze windrichting komt niet alleen het meest voor, maar ook de krachtigste winden komen uit die windstreek. Bij overdracht over grote afstanden is de gemiddelde overdrachtdemping in noordoostelijke richting hierdoor lager dan in andere richtingen. Bij berekeningen van windturbinegeluid wordt hiermee rekening gehouden². Maar het effect hiervan treedt pas in werking bij grote afstanden tussen windturbine en ontvanger. Uit onze berekeningen blijkt dat dit bij de onderzochte kleine windturbines (en de daardoor kortere afstanden) geen rol van betekenis speelt.

Windturbines

Het geluidsvermogeniveau L_W van een windturbine wordt ingevoerd op basis van fabrikantspecificaties, die deze door middel van metingen aan de bron heeft bepaald. Het geluidsvermogeniveau L_W van windturbines is afhankelijk van de windsnelheid: deze neemt eerst tot een zeker maximum toe en blijft daarna bij toenemende windsnelheid ongeveer gelijk of neemt nog een klein beetje toe of af. De fabrikant geeft de geluidproductie voor elke windsnelheid op.

Het KNMI heeft voor elke plaats en hoogte in Nederland de gemiddelde windsnelheid over de afgelopen jaren bepaald: hoeveel % van het jaar treedt welke windsnelheid op, uitgesplitst naar dag-, avond- en nachtperiode. Deze gegevens zijn verkrijgbaar via een door de overheid aangewezen website. Het geluidrekenprogramma berekent hiermee en met de fabrikantspecificaties de jaargemiddelde geluidproductie van de turbine op die specifieke locatie. Vervolgens wordt de geluidsoverdracht naar het ontvangerpunt berekend. Dit resulteert dus in de geluidbelasting gemiddeld over het jaar uitgesplitst voor de dag-, avond- en nachtperiode.

² De asymmetrische verdeling van de windrichting is verdisconteerd in de meteocorrectieterm.

3 UITGANGSPUNTEN GELUIDSBEREKENINGEN

3.1 Geluidproductie windturbine

Voor de windturbines zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd. Er is uitgegaan van enkele, naar verwachting relatief veel in Nederland geplaatste windturbines met een ashoogte tot 15 à 25 m. Onderstaande tabel geeft de geluidgegevens van deze turbines: gegeven is het geluidsvermoggenniveau LW bij een zekere windsnelheid op ashoogte. Deze gegevens zijn beschikbaar gesteld door de leverancier dan wel verkregen via meetrapporten gevonden in geluidrapporten in publieke bronnen.

Tabel 2: Gegevens windturbines algemeen

type	bouwer	Lw [kW]	ashoogte [m]	rotor-diameter [m]	v cut in [m/s]	v cut out [m/s]	v nom [m/s]
EAZ 13.2	EAZ Nederland	15	15	13,2	2,5	20	7,8
Antaris 7.5	Braun Windturbines	7,5	25	5,1	2	15	2
SWP 25-16	Solid Wind Power, Denemarken	25	18	15,78	-	-	-

Tabel 3: Geluidsvermoggenniveau LW per windsnelheid (deel 1)

type	Geluidsvermoggenniveau LW [dB(A)] bij windsnelheid [m/s]											
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
EAZ 13.2	0,0	87,0	87,4	87,8	88,1	88,5	88,9	89,3	89,5	89,9	90,5	90,7
Antaris 7.5	74,5	76,5	78,5	80,5	82,5	88,5	91,3	94,6	94,0	92,5	92,5	92,5
SWP 25-16	0,0	86,1	86,4	86,7	87,0	87,2	87,7	88,2	88,6	88,7	88,8	89,0

*) Rood, vetgedrukte waarden: opgave leverancier (meting conform NEN-EN-IEC 61400 deel 11); zwarte waarden: extrapolatie/schatting door derden of door NAA

Tabel 4: Geluidsvermoggenniveau LW per windsnelheid (deel 2)

type	Geluidsvermoggenniveau LW [dB(A)] bij windsnelheid [m/s]											
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
EAZ 13.2	90,9	91,2	91,5	91,7	91,9	92,1	92,3	92,5	92,7	92,8	93,0	93,2
Antaris 7.5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5
SWP 25-16	89,2	89,4	89,6	89,8	90,0	90,2	90,4	90,6	90,8	91,0	91,2	91,4

*) Rood, vetgedrukte waarden: opgave leverancier (meting conform NEN-EN-IEC 61400 deel 11); zwarte waarden: extrapolatie/schatting door derden of door NAA

Opmerkingen:

- De SWP 25-16 is gemeten bij een ashoogte van 18 m. Bij een ashoogte van 15 m is het geluidsvermoggenniveau ten hoogste even hoog of lager.
- Producers kan soms verschillende ashoogten leveren. Het is afhankelijk van de bouw van de turbine in hoeverre de ashoogte direct van invloed is op de geluidproductie. Bijvoorbeeld de EA 13.2 is hiervoor gevoelig: op grotere ashoogte neemt de geluidproductie direct toe. Op een ashoogte van 18 m bijv. al met 0.4 dB t.o.v. 15 m. Maar de beide andere typen zijn hiervoor niet of minder gevoelig. Voor alle turbines geldt daarnaast dat bij een grotere hoogte ook de overdracht van bron naar ontvanger toeneemt.
- Er zijn ons onvoldoende gegevens bekend van het geluidsspectrum van de kleine windturbines. Aangehouden is het 'standaardspectrum' dat de maker van het geluidsoverdrachtprogramma (dgm) aangeeft voor windturbines. Dit is geënt op grote windturbines. Aangenomen mag worden dat het spectrum van kleine windturbines minder lage frequenties bevat. De berekening is ook op dit aspect dus worst case.

Uitgangspunten windturbinepositie

Het is mogelijk dat de windsnelheidsverdeling binnen het grondgebied van de gemeente Westerveld nog enigszins varieert. De optredende windsnelheid (bron: KNMI database, binnengehaald via het geluidrekenprogramma) is op enkele posities vastgesteld. In het algemeen geldt: hoe noordelijker/noordwestelijker, hoe hoger de windsnelheid, al zijn de verschillen klein. Om elke onderschatting uit te sluiten, is een positie gekozen noordelijk van de gemeentegrenzen, uiteraard in open gebied: $X = 210.725$, $y = 550.030 \text{ m}^3$.

Jaargemiddeld geluidsvermogeniveau

Het jaargemiddeld geluidsvermogeniveau op bovengenoemde positie is gegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5: Gegevens windturbines algemeen

type	bouwer	ashoogte [m]	Jaargemiddeld geluidsvermogeniveau [dB(A)]		
			Dagperiode	Avondperiode	nachtperiode
EAZ 13.2	EAZ Nederland	15	87,5	87,0	86,8
Antaris 7.5	Braun Windturbines	25	86,6	85,1	85,0
SWP 25-16	Solid Wind Power, Denemarken	18	86,4	85,9	85,8

3.2 Geluidsoverdracht en ontvanger

Ontvangerhoogte

De geluidbelasting is berekend en beoordeeld op 5 m hoogte.

Afschermingen en reflecties

In de berekeningen is géén rekening gehouden met afschermingen of reflecties. Vanwege de relatief grotere bronhoogte is bij windturbinegeluid hiervan meestal geen sprake. In sommige situaties wordt een woning afgeschermd door een gebouw: daarvoor zal het gebouw dan dicht bij de woning moeten staan en duidelijk hoger zijn dan 5 m.

Alleen in specifieke situaties met specifiek georiënteerde bebouwing vlak bij een woning, die het geluid van een windturbine kunnen reflecteren, kan onze berekening de geluidbelasting onderschatten. In een dergelijk geval kan de geluidbelasting enkele dB's hoger zijn.

Bodemgesteldheid

De bodemgesteldheid is van invloed op de geluidsoverdracht van bron naar ontvanger. Een harde bodem (beton, asfalt, bestrating, water) zorgt voor een grotere geluidsoverdracht dan een absorberende bodem (gras, bouwland). Bij de berekeningen wordt uitgegaan van de gemiddelde bodemfactor tussen bron en ontvanger: welk percentage van het pad tussen bron en ontvanger is hard en welk zacht. (Tussen haakjes: daarbij wordt nog onderscheid gemaakt in een gebied rond de bron, rond de ontvanger en eventueel een middengebied.) Het maakt in de berekeningen slechts weinig uit welke plek binnen het bron-, ontvanger- of middengebied hard of absorberend is, dit wordt gemiddeld naar het hele traject tussen bron en ontvanger.

Er is van uitgegaan dat in de meeste gevallen een turbine wordt opgesteld nabij een boerderij. Een boerderij heeft in de gemeente Westerveld een diameter van naar schatting niet meer dan 80 m. Voor het overige zullen in de praktijk nog ten hoogste wegen of woningerven verhard kunnen zijn. Het zal bij grotere afstanden vrijwel nooit voorkomen dat het hele geluidpad tussen bron en ontvanger hard is. Worst case is in de berekeningen uitgegaan van een straal van 100 m rond de windturbine hard en daarbuiten 90% absorberend (10% hard).

³ Naar schatting blijven de verschillen in uitkomst beperkt tot max 0.3-0.4 dB, overeenkomend met een contourafstandsverschil van 2-3%.

4 BEREKENDE CONTOURAFSTANDEN

Onderstaande tabel geeft de geluidbelastingcontourafstand: de horizontale afstand tot de as van de windturbine waarop een geluidbelasting L_{den} in dB optreedt. Dit is gegeven voor de maatgevende turbine, de EAZ 13.2. Omdat de ashoogte van invloed is op de contourafstand, is dit voor enkele (min of meer willekeurige) ashoogten gegeven.

De geluidbelastingcontourafstanden voor de beide andere onderzochte turbines (Braun Antaris ashoogte 25 m, Solid Wind Power 25, ashoogte 18 m zijn kleiner dan die van de maatgevende turbine EAZ 13.2 op ashoogte 15 m.

Tabel 6: Geluidbelastingcontourafstand: horizontale afstand tot de as van de windturbine in meters waarop een geluidbelasting L_{den} in dB optreedt

Turbine / ashoogte in m Geluidbelasting L_{den} in dB / afstand in m	EAZ 13.2	EAZ 13.2	EAZ 13.2
	h = 15	h = 18	h = 25
47	72	73	75
46	81	82	84
45	91	92	95
44	101	103	106
43	114	115	120
42	127	129	133
41	142	145	149
40	158	162	167
39	177	179	186
38	197	200	208
37	215	223	232

Bijlage 3 Natuurwaardenonderzoek

Memo

Opdrachtgever: gemeente Westerveld

projectnummer: P000732

Aan: J. van Rooijen

Van: M. Terpstra

Onderwerp: Natuurwaardenonderzoek facetbestemmingsplan kleinschalige duurzame energie

Datum: 30-06-2022

Inleiding

KADER

De gemeente Westerveld wil een facetbestemmingsplan opstellen om kleinschalige opwek van duurzame energie door windenergie en zonne-energie mogelijk te maken binnen het gemeentegebied. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een toets aan de natuurwetgeving uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of het plan effecten kan hebben op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde soorten en gebieden. Het onderzoek richt zich op de windturbines die het plan mogelijk maakt.

Vanwege de globale opzet van het plan, zonder vastlegging van exacte locaties en aantallen kleine windturbines, is het onderzoek beperkt tot een bureauonderzoek.

Bij een concreet voornemen voor de plaatsing van een kleine windturbines kan een meer gedetailleerde natuurtoets uitgevoerd worden, waarbij ook de specifieke kenmerken van een locatie kunnen worden beoordeeld, onder meer door een veldonderzoek uit te voeren. Een dergelijke meer specifieke toets is geen onderdeel van dit onderzoek.

VOORNEMEN

Het voornemen bestaat uit het mogelijk maken van kleine windturbines met een maximale ashoogte van 15 meter. Voor dit natuurwaardenonderzoek nemen we aan dat de maximale tiphoogte van de windturbines 22 meter is. Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om een kleinschalige windturbine op een gebouw te plaatsen waarvan de tiphoogte niet meer dan $\frac{1}{3}$ van de bouwhoogte van het gebouw bedraagt, met een maximum van 5,00 m.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

De kleine windturbines worden geplaatst voor lokaal gebruik bij bedrijven en/of door bewoners. De windturbines worden niet voor commerciële doeleinden geplaatst. Per erf wordt niet meer dan één kleine windturbine geplaatst, met uitzondering van de mogelijkheid om twee kleine windturbines te plaatsen bij een positief advies van de ervenconsulent van het Oversticht.

Het plan maakt niet overal in de gemeente plaatsing van windturbines mogelijk. Het potentieel gebied is beperkt tot een aantal bestemmingen en voornamelijk het buitengebied. De kleine windturbines mogen daar worden geplaatst:

- Binnen het bestemmingsvlak;
- Binnen een agrarisch bouwvlak of functieaanduiding agrarische bedrijfskavels;
- Binnen een afstand van 25 meter vanaf de grens van dit bouwvlak of deze functieaanduiding, mits niet geplaatst achter het perceel van een derde. Bij een positief advies van de ervenconsulent van het Oversticht kan een uitzondering worden gemaakt voor de plaatsing tot op 75 meter afstand van het bouwvlak.

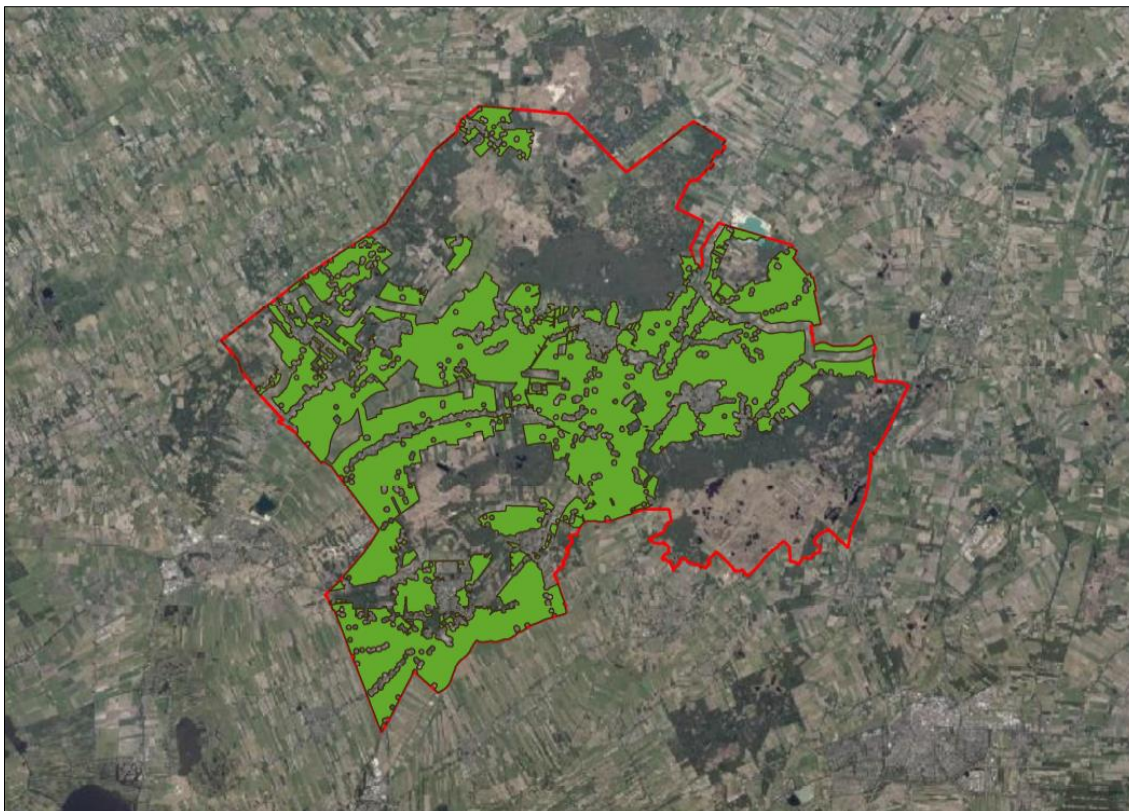
Ook op een aantal terreinen met een andere bestemming dan agrarisch, zoals percelen met een bedrijfsbestemming, horeca of recreatiebestemming, wordt de plaatsing van één en maximaal twee kleine windturbines mogelijk gemaakt.

De energieopwekking van de kleinschalige windturbine is niet bestemd voor commerciële doeleinden maar enkel ten behoeve van het eigen gebruik.

Het plaatsen van windturbines op erven binnen Natura 2000-gebieden en NNN wordt niet mogelijk gemaakt.

PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit het buitengebied van de gemeente Westerveld. Dit betreft een groot gebied dat globaal ligt ingeklemd tussen het Drents-Friese Wold in het noorden, Dwingelderveld, Mepel en Holtingerveld in het zuiden, Steenwijk in het westen en Beilen in het oosten.

Figuur 1. Het buitengebied van de gemeente Westerveld met (groveweg) de geschikte locaties die voldoen aan de bovengenoemde voorwaarden in groen

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de gegevens van de afgelopen 5 jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF – 22 maart 2022 12:58:49) blijkt dat in het plangebied veel beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het gaat hierbij om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, vaatplanten, ongewervelden, reptielen en een vissoort (grote modderkruiper).

In het plangebied zijn acht beschermde plantensoorten bekend, namelijk dennenorchis, drijvende waterweegbree, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, knollathyrus, korensla, rozenkransje en stijve wolfsmelk (NDFF). De bovengenoemde zeldzame soorten stellen hoge eisen aan de groeiplaatsen, waardoor de kans nihil is dat deze voorkomen op een locatie waar een kleine windturbine wordt geplaatst. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde plantensoorten op een locatie voorkomen.

In het plangebied is een aantal vleermuissoorten bekend, waaronder gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en baardvleermuis (NDFF). Meervleermuis, watervleermuis, bosvleermuis en baardvleermuis zijn door de eisen aan hun leefomgeving en/of zeldzaamheid nauwelijks op locaties voor de plaatsing van kleine windturbines te verwachten. Rosse vleermuis is een soort die vooral op grote hoogte foerageert en zal zodoende ook niet veel op locaties van kleine windturbines foerageren. De andere soorten (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis) kunnen door hun eisen aan het biotoop, het foeragegedrag en de verspreiding ook op plaatsen voorkomen waar kleine windturbines worden geplaatst. Op locaties waar doorlopende bomenrijen of brede watergangen aanwezig zijn, kan ook sprake zijn van vliegroutes van vleermuizen.

In het plangebied is een groot aantal vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen bekend (NDFF). Met name de soorten die op agrarische erven kunnen broeden, zijn ook te verwachten op de locaties van kleine windturbines, zoals huismus, sperwer, kerkuil en steenuil. Verder zijn meer algemene soorten als roek en buizerd nabij de kleine windturbines te verwachten.

Behalve vogels met jaarrond beschermde nesten, kunnen ook andere vogels nabij de kleine windturbines broeden. Te verwachten zijn vooral akker- en weidevogels en vogels van erven en bedrijventerreinen, zoals Kievit, gele kwikstaart, spreeuw, houtduif en boerenzwaluw.

In het plangebied is een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten bekend (NDFF), waarvan een deel ook verblijfplaatsen kan hebben op locaties waar kleine windturbines geplaatst kunnen

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

worden, zoals huisspitsmuis, veldmuis, aardmuis en egel. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het plangebied zijn ook de niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten boomarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenarter, wild zwijn en wolf bekend (NDFF). Met name steenarter en das kunnen voorkomen op locaties voor de kleine windturbines. Deze soorten komen namelijk regelmatig voor in het buitengebied en kunnen op of nabij agrarische erven verblijfplaatsen hebben.

Aangezien de kleine windturbines niet in het water worden geplaatst, zal geen sprake zijn van aantasting van voortplantingsbiotoop voor amfibieën. De locaties voor de plaatsing van kleine windturbines kunnen wel onderdeel vormen van het landbiotoop van algemene amfibieën, zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (NDFF). Voor deze algemene amfibieënsoorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De niet-vrijgestelde amfibieënsoorten alpenwatersalamander, boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, vinpootsalamander en vroedmeesterpad komen voor in het plangebied (NDFF). Deze soorten stellen hoge eisen aan het landbiotoop, waardoor de kans klein is dat deze soorten voorkomen op locaties voor de aanleg van de kleine windturbines.

In het plangebied zijn de reptielensoorten adder, gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis, ringslang en zandhagedis bekend (NDFF). De kans dat deze soorten voorkomen op een locatie voor de plaatsing van een kleine windturbine is klein, aangezien deze reptielensoorten hoge eisen stellen aan leefgebied en bijvoorbeeld zijn aangewezen op heide- en hoogveengebieden. Bovendien kan bij de locatiekeuze bij een concreet plan naar verwachting altijd aantasting van een verblijfplaats of belangrijk leefgebied voorkomen worden.

De beschermde vissoort grote modderkruiper is bekend uit het plangebied (NDFF). Doordat de kleine windturbines niet in het water worden geplaatst, zal geen sprake zijn van ontwikkelingen binnen leefgebied van deze soort.

De beschermde vlindersoorten aarbeivlinder, gentiaanblauwtje, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder en zilveren maan zijn waargenomen in het plangebied. De kans dat deze zeldzame soorten voorkomen op de locaties waar kleine windturbines worden geplaatst, is zeer klein vanwege de hoge eisen die de soorten aan het rupsenbiotoop en waardplanten stelt.

De windturbines worden niet in het water geplaatst, zodat ontwikkelingen binnen leefgebied van beekrombout, gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, kempense heidelibel, noordse winterjuffer, sierlijke witsnuitlibel en brede geelgerande waterroofkever (NDFF) niet aan de orde zijn.

TOETSING

De kans dat beschermde plantensoorten voorkomen op een locatie waar een kleine windturbine wordt geplaatst is nihil. Bovendien kan bij een concreet voornemen worden bepaald beschermde plantensoorten op een locatie voorkomen, zodat bij de exacte locatiebepaling voor de plaatsing rekening kan worden gehouden met de eventueel aanwezige groeiplaatsen. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten zijn niet te verwachten.

Als gevolg van het plaatsen van de windturbines gaan naar verwachting geen vleermuisverblijfplaatsen verloren, aangezien bij de plaatsing gewoonlijk geen gebouwen gesloopt of bomen gekapt worden, te meer omdat bij een concreet plan rekening kan worden gehouden met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Windturbines kunnen wel zorgen voor verstoring en voor aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen. Er is nog weinig bekend over de effecten van kleine windturbines op vleermuizen. Enkele studies beschrijven de effecten van kleine windturbines op het foeragegedrag van vleermuizen. Uit deze studies komt naar voren dat lagere aantallen foeragerende vleermuizen worden waargenomen tot op in ieder geval 20-25 meter afstand van de kleine turbines (Minderman et al., 2012³; Minderman et al., 2017⁴). Minderman et al. (2017) geven aan dat effecten van windturbines tot op 100 meter afstand meetbaar zijn, maar dat de verstoring vermoedelijk voor het grootste deel binnen 25 meter afstand van de windturbines plaatsvindt. Gelet op de grote foerageergebieden van vleermuizen, zal bij één tot twee windturbines op een erf geen sprake zijn van negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied, temeer omdat naar verwachting veel kleine windturbines in relatief intensief beheerde agrarische gebieden zullen worden geplaatst. Deze agrarische gebieden hebben geen hoge kwaliteit als foerageergebied voor vleermuizen.

Voor het risico op aanvaringsslachtoffers is relevant welke soorten worden verwacht rond de windturbines. Daarnaast is de vlieghoogte van de te verwachten soorten relevant. Van de uit de omgeving van het plangebied bekende en te verwachten vleermuissoorten foerageren gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in open agrarisch landschap. Al deze soorten jagen op 5 tot 50 meter hoogte en daarmee op rotorhoogte van de windturbines. Rosse vleermuis jaagt meestal echter op grotere hoogtes. Minderman et al. (2015)⁵ berekenen op basis van gevonden slachtoffers bij kleine windturbines het aantal vleermuisslachtoffers van 0,008 – 0,169 exem-

3 Minderman, J., C.J. Pendlebury, J.W. Pearce-Higgins, K.J. Park, Experimental Evidence for the Effect of Small Wind Turbine Proximity and Operation on Bird and Bat Activity. PLoS ONE 7(7): e41177. doi:10.1371/journal.pone.0041177

4 Minderman, J., M.H. Gillis, H.F. Daly, K.J. Park, 2017. Landscape-scale effects of single- and multiple small wind turbines on bat activity. Anim Conserv. DOI: 10.1111/acv.12331

5 Minderman, J., E. Fuentes-Montemayor, J.W. Pearce-Higgins, C.J. Pendlebury, K.J. Park, 2015. Estimates and correlates of bird and bat mortality at small wind turbine sites. Biodiversity and Conservation Volume 24, Issue 3, pp 467–482

plaren/turbine/jaar. Doordat er weinig onderzoeken zijn gedaan naar aanvaringsslachtoffers bij kleine windturbines, moeten deze getallen vooral gezien worden als globale indicatie. In de provincie Groningen is inmiddels ook een onderzoek uitgevoerd naar aanvaringsslachtoffers bij kleine windturbines (Jonge Poerink & Van Houten – Munten⁶). Hierbij werden helemaal geen vleermuisslachtoffers gevonden, maar er werden wel foeragerende en langs vliegende vleermuizen waargenomen nabij de kleine windturbines. Het ging hierbij om de soorten gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Gewone en ruige dwergvleermuis waren daarbij de soorten die het meeste zijn waargenomen.

Gelet op de vlieghoogtes, het voorkomen in relatief open gebieden en de waarnemingen in Groningen is te verwachten dat gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger het grootste risico lopen op aanvaringen bij windturbines in het plangebied. Indien een kleine windturbine wordt geplaatst op een locatie waar deze vleermuizen veel vliegen, zoals langs een vliegroute of nabij een verblijfplaats of belangrijk foerageergebied, is niet uit te sluiten dat meer dan incidenteel slachtoffers onder vleermuizen vallen en dat er sprake is van negatieve effecten op de populaties van deze soorten. Daarom is het nodig om bij concrete plannen voor de plaatsing van kleine windturbines te letten op de eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen en belangrijke vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen.

De plaatsing van windturbines mag niet plaatsvinden op locaties met bezette nesten van broedvogels of op locaties met jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels. Dit kan alleen bij een concreet plan worden beoordeeld. Negatieve effecten op nesten van vogels kunnen naar verwachting altijd worden voorkomen bij de positionering van de kleine windturbines, vanwege het zeer geringe oppervlak dat wordt ingenomen door een kleine windturbine.

Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde niet jaarrond beschermde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van het plan rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Verder zijn hooguit effecten door verstoring van foeragerende vogels en door aanvaringsslachtoffers onder vogels mogelijk. Minderman et al. (2012) vonden geen effect van kleine windturbines op de dichtheid van foeragerende vogels nabij kleine windmolens. Per locatie zal hooguit een zeer klein gebied ongeschikt worden voor foeragerende vogels. In de omgeving blijft in die gevallen in ruime ma-

⁶ Jonge Poerink, B. en S. van Houten – Munten, 2020. Eindrapportage effecten kleine windturbines vogels en vleermuizen. Ecosensys, rapportnummer 20190408

te alternatief foerageergebied aanwezig, gelet op het kleine invloedsgebied van de kleine windturbines. Negatieve effecten op vogels door verlies van foerageergebied zijn niet te verwachten.

Minderman et al. (2017) berekenen op basis van gevonden slachtoffers bij kleine windturbines het aantal vogelslachtoffers van 0,079 – 0,278 exemplaren/turbine/jaar, waardoor op basis van dit onderzoek niet meer dan incidentele slachtoffers bij een kleine windturbine te verwachten zijn. In Groningen is ook naar vogelslachtoffers bij kleine windturbines gezocht (Jonge Poerink & Van Houten – Munten). Hier werden op 6 locaties met kleine windturbines bij 10 bezoeken per locatie in totaal 2 mogelijke slachtoffers gevonden. Het ging om een houtduif en een huiswaluw. Bij het onderzoek is ook gekeken in hoeverre vogels in de risicozone van kleine windturbines vliegen nabij de rotors. Hieruit kwam naar voren dat de soorten huiswaluw, torenvalk, boerenwaluw, houtduif en gierwaluw relatief vaak in de risicozone vliegen, waardoor deze soorten een hoger aanvaringsrisico hebben.

Het plan kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels bij een kleine windturbine, maar bij een goede locatiebepaling zal naar verwachting hooguit sprake zijn van incidentele slachtoffers. Om te voorkomen dat er meer dan incidentele slachtoffers onder vogels vallen, is het bij een concreet plan voor plaatsing van kleine windturbines nodig om bij de locatiekeuze te letten op aanwezigheid van nestplaatsen met de bijbehorende aanvliegroutes van de hierboven genoemde risicosoorten en andere soorten die veel op agrarische erven broeden, zoals huismus en kerkuil. In dat geval kunnen negatieve effecten op de broedpopulaties van de betrokken soorten naar verwachting voorkomen worden.

De kans dat niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkomen op locaties waar kleine windturbines worden geplaatst is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Naar verwachting kan echter door het zeer geringe oppervlak dat een kleine windturbine inneemt voldoende rekening worden gehouden met eventueel aanwezige verblijfplaatsen of essentieel leefgebied, zodat een negatief effect op de te verwachten soorten kan worden voorkomen. Dit dient bij een concreet plan te worden beoordeeld. Hetzelfde geldt voor de minimale kans op de aanwezigheid van beschermde soorten reptielen en dagvlinders.

Als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale omgevingsvisie en -verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

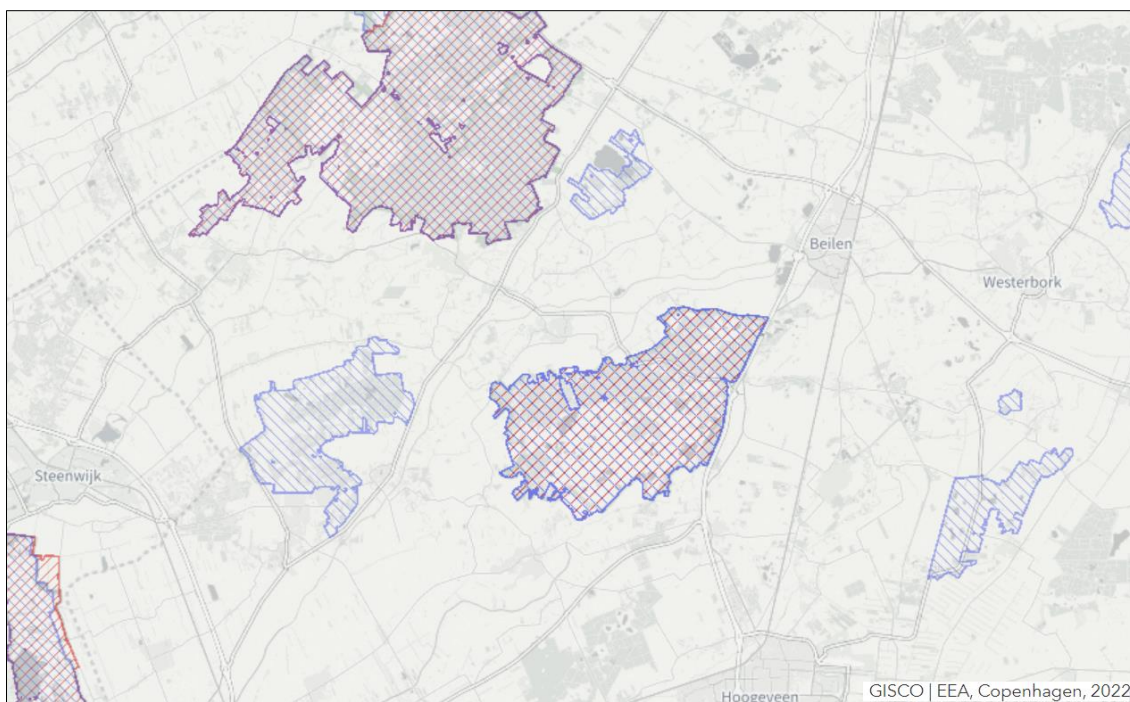
NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

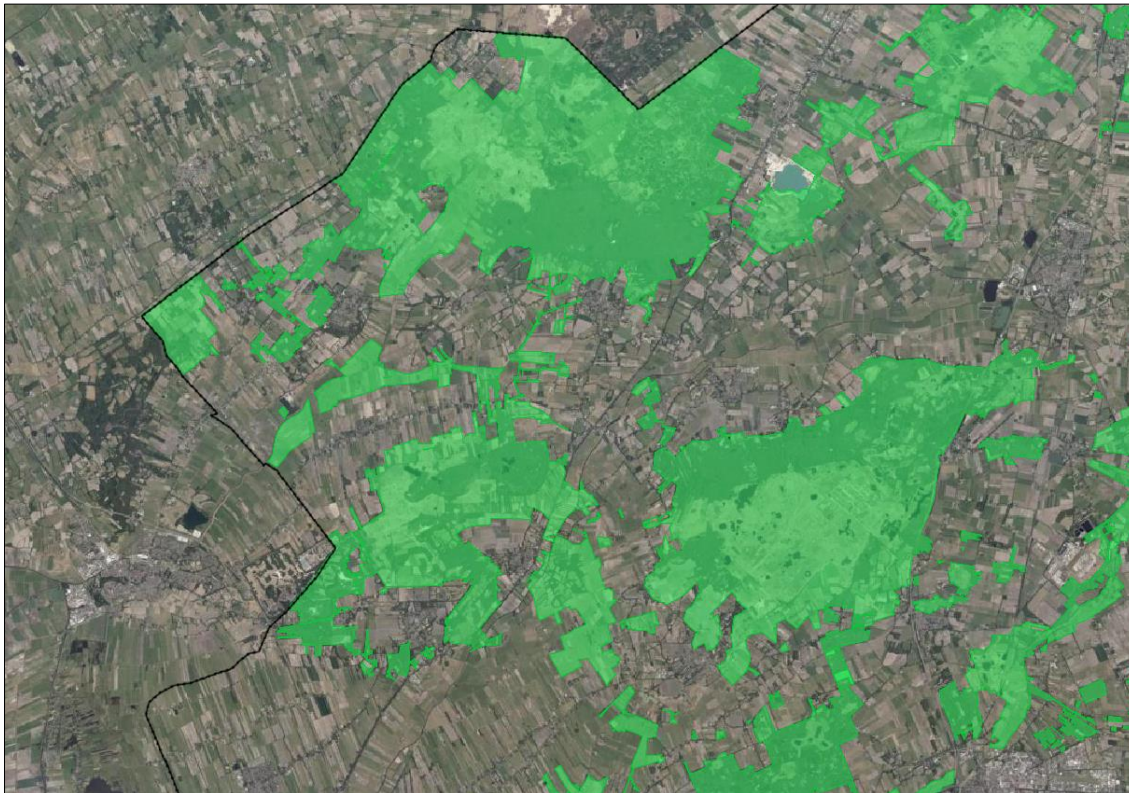
INVENTARISATIE

In het noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold en in het zuiden liggen Natura 2000-gebieden Holtingerveld en Dwingelderveld (zie figuur 2).

Verspreid door het plangebied liggen gronden die zijn aangewezen als NNN (zie figuur 3).

Figuur 2. Natura 2000-gebieden Drent-Friese Wold, Holtingerveld en Dwingelderveld. (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Figuur 3. NNN-gebieden weergegeven in groen. (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

TOETSING

Windturbines mogen niet in een Natura 2000-gebied of NNN worden geplaatst. De kans op aanvaringslachtoffers onder kwalificerende vogel- en vleermuissoorten is daarom, mede gelet op het geringe aanvaringsrisico bij een kleine windturbine (zie ook soortenbescherming), zeer klein. Hooguit is een incidenteel slachtoffer te verwachten. Optische verstoring is ook niet te verwachten vanwege de geringe grootte van de windturbines en door het verbod op plaatsing van de kleine windturbines in een Natura 2000-gebied. Ook leidt het gebruik van een kleine windturbine niet tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door de plaatsing van kleine windturbines worden dan ook niet verwacht.

Conclusie

Voor een globale toetsing van het facetbestemmingsplan voor kleine windturbines aan de natuurwetgeving is een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan uit het bronnenonderzoek.

Uit het natuurwaardenonderzoek komt naar voren dat er bij een concreet plan voor de plaatsing van een kleine windturbine moet worden bepaald of er sprake is van verblijfplaatsen, vliegroutes of een belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is het nodig om te bepalen of functioneel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten en andere vogels met een hoog aanvaringsrisico (huiswaluw, torenvalk, boerenwaluw, houtduif en gierwaluw) op deze locaties aanwezig is. Indien deze soorten in de omgeving aanwezig zijn, moet bij de positionering rekening worden gehouden met deze soorten, zodat het aanvaringsrisico wordt geminimaliseerd. In dat geval is niet meer dan een incidenteel slachtoffer te verwachten.

Verder dient bij de plaatsing aantasting en verstoring van bezette nestplaatsen van vogels en verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren te worden voorkomen.

Omdat het plaatsen van kleine windturbines binnen NNN en Natura 2000-gebied niet mogelijk wordt gemaakt, worden geen negatieve effecten op deze gebieden verwacht.

Bijlage 4 Uitgangspunten waterschap WDO Delta

1. Uitgangspunten voor het plan op inrichtingsniveau

De uitgangspunten die in deze paragraaf worden benoemd, moeten zichtbaar worden verwerkt in het plan. Dat houdt in dat de initiatiefnemer in de waterparagraaf aangeeft hoe wordt omgegaan met de uitgangspunten en op welke wijze deze worden vertaald naar het plangebied. De initiatiefnemer is vrij te bepalen op welke wijze wordt voldaan aan de uitgangspunten. Eventueel kan over maatregelen advies worden gevraagd aan het waterschap. Indien noodzakelijk worden de uitgangspunten vertaald naar de plankaart (bijvoorbeeld waterberging) en de planregels.

Energiewinning

Door de energietransitie doen zich verschillende ontwikkelingen voor op het gebied van duurzame energiewinning die mogelijk ook impact hebben op de waterhuishouding. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan).

Zonneparken op land

- Zonnepark als bouwwerk: Zonneparken op land worden getoetst als bouwwerk in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 m) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Wateroverlast: Voor de gebouwen (onder andere trafo/converter-omkasting) geldt in landelijk gebied de norm is $T=10$. Dit betekent dat de kans op wateroverlast vanuit het watersysteem hoger is dan in het stedelijk gebied. Hier dient bij ontwerp rekening mee gehouden te worden; gevoelige objecten worden extra hoog aangelegd of waterdicht gemaakt.
- Kwaliteit afstromend hemelwater: Een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater dient ten allen tijden gegarandeerd te zijn. De hemelwaterafvoer (HWA) van de panelen kan binnen het plangebied worden geloosd op de bodem en bij oppervlakkige afstroming op het oppervlaktewater (afhankelijk van oppervlak: reguleren om schade aan oevers te voorkomen: buisje/taludbescherming).

Zonneparken op waterberging

- Bergingscapaciteit en infiltratiecapaciteit waarborgen: De bergingscapaciteit en infiltratiecapaciteit dient ten allen tijden gegarandeerd te zijn. Dit wordt via het watervergunningsspoor of het contract geregeld.
- Beheer en onderhoud: Mogelijk moet het gewenste onderhoudsbeeld worden aangepast als gevolg van het zonnepark. Het ligt voor de hand dat de eigenaar bij aanpassing van de overeenkomst onder het nieuwe beleid gaat vallen en dat betekent dat hij geen beheervergoeding meer zal ontvangen.
- Waterberging op de legger: Op dit moment laat vooralsnog het beleid zonneparken niet toe omdat de beleidsregels bouwwerken in een oppervlaktewaterlichaam niet toestaan. Voor een pilot is een uitzondering gemaakt.

Zonneparken op oppervlaktewater

- In het kader van de zorgplicht is de initiatiefnemer van drijvende zonnepanelen verplicht aan te tonen aan de waterkwaliteitsbeheerder zijnde het waterschap, dat de activiteit (onder andere aanleg, materiaalgebruik en onderhoud) niet leidt tot verslechtering van de waterkwaliteit en ecologie. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen om een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater te garanderen. Het onderhoud aan en de schoonmaak van de panelen mag niet leiden tot verontreiniging van het oppervlaktewater.
- Buitendijkse plassen in uiterwaarden Vecht: in principe niet mogelijk gezien de obstakelwerking (afvoercapaciteit) en risico vuilvang en losraken zonnepanelen (schade aan dijken en stuwen/sluizen etc.).

Windenergie

- Windmolenpark als bouwwerk: Toetsen als bouwwerk in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 m) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Normering waterkeringen nabij windturbines: Er bestaan risico's voor schade door faalmechanismen van een turbine (omvallen en afwaaien wieken) en voor verdichting van de bodem door trilling. Het STOWA rapport Handreiking windturbines/waterkering biedt handvatten voor kansen en risico's bij de aanleg, de exploitatie en het opruimen van windturbines op of in de nabijheid van waterkeringen. Bij plaatsing van windturbines is voorwaarde dat de waterveiligheid volgens de nieuwe waterveiligheidsnormen wordt geborgd.

Bijlage 5 Nota inspraak en vooroverlegreacties

**Nota inspraak en vooroverlegreacties
op concept bestemmingsplan en
concept beleidsregels kleinschalige
hernieuwbare energie**

Inleiding

De notitie 'Beleidsuitgangspunten kleinschalige hernieuwbare energie' van oktober 2020 is op 22 december 2020 door de gemeenteraad vastgesteld en dient als basis voor het nog in procedure te brengen Facet bestemmingsplan voor kleine windmolens en kleinschalige grondgebonden zonnepanelen.

Genoemde beleidsuitgangspunten zijn voor inspraak en vooroverleg voorgelegd aan diverse instanties. De binnengekomen reacties worden hieronder weergegeven en van een gemeentelijke reactie voorzien. Tevens is de recente motie van de gemeenteraad over het bovengenoemd Facet bestemmingsplan hierin meegenomen.

1. Motie Gemeenteraad Westerveld

De raad van de gemeente Westerveld heeft op 26 januari 2021 ingestemd met een motie met de volgende inhoud:

De raad verzoekt het college om bij de uitwerking in het facetbestemmingsplannen:

1 a. Verbreden doelgroepen

Te verbreden van agrarische ondernemers naar mogelijkheden voor eventuele overige ondernemingen.

Reactie:

De beleidsregels worden aangepast, waardoor deze ook van toepassing zijn op percelen met de bestemmingen recreatie, horeca, en niet-agrarische bedrijven.

1 b. Afstand tot bouwblok

De afstand voor opstellingen te beperken tot 25 meter vanuit het bouwblok, met dien verstande dat hiervan afgeweken kan worden tot maximaal 75 meter onder voorwaarde dat de erfgoedconsulent van het Oversticht hieraan een positief advies toekent.

Reactie:

De maximale afstand van een kleine windmolen of een zonnepanelenopstelling tot de grens van het bouwblok, de bestemming of de functieaanduiding zal worden teruggebracht tot 25 meter. Op deze manier kan de landschappelijke inpassing beter worden gewaarborgd dan bij maximaal 75 meter. Mocht er maatwerk nodig zijn dan kan van deze 25 meter worden afgeweken naar maximaal 75 meter. Bij plaatsing van een bouwwerk buiten het bouwblok, de bestemmingsgrens of een functieaanduiding is een positief advies van de ervenconsulent noodzakelijk.

1 c. Zonneladder

Voor kleine zonneparkjes de zogenoemde 'zonneladder' van de Provincie Drenthe van toepassing te maken.

Reactie:

In paragraaf 3.3 onder B van de beleidsregels staat dat er duidelijk gemotiveerd moet worden waarom de zonnepanelen niet binnen het bouwblok kunnen worden geplaatst. Hiermee wordt bedoeld dat er eerst gekeken moet worden of de zonnepanelen op het dak van de woning of een bijbehorend bouwwerk kan worden geplaatst. Mocht aangetoond worden dat dit niet mogelijk is dan kunnen de zonnepanelen mogelijk op het erf/in de tuin geplaatst worden. Als dit ook niet mogelijk is kan buiten het bouwblok/buiten het erf naar een geschikte locatie gekeken worden.

Punt B zal als volgt verduidelijkt worden: Er duidelijk gemotiveerd wordt waarom de zonnepanelen niet op het dak van bestaande gebouwen of binnen het bouwblok kunnen worden geplaatst. Met deze zin wordt indirect verwezen naar de zonneladder van de provincie Drenthe.

2. Provincie

De provincie heeft in een brief van 30 april 2021 een vooroverlegreactie gegeven op de vastgestelde conceptbeleidsregels over de volgende punten:

2 a. Landschappelijke inpassing

De provinciale bepaling dat aangetoond dient te worden dat een windturbine op een passende wijze in h. et landschap wordt ingepast ontbreekt in het voorliggende facetbestemmingsplan. Hiermee is onvoldoende geborgd dat in deze procedure het aspect 'passend binnen het landschap' kan worden beoordeeld.

Reactie:

Uiteraard willen wij dat een windturbine goed wordt ingepast in het landschap. In de beleidsregels voor het plaatsen van kleine windturbines zal hiervoor een zin met de volgende strekking worden toegevoegd:

'Een windturbine kan worden geplaatst mits hiertoe bij de aanvraag omgevingsvergunning een landschappelijk inpassingsplan is bijgevoegd waaruit blijkt dat de windturbine op een passende wijze in het landschap wordt ingepast.'

2.b. Radioastronomie

Voor een deel van het plangebied gelden aanvullende bepalingen ten aanzien van radioastronomie. Wij vragen u hierom om in het ontwerp facetbestemmingsplan aan te tonen dat u hierover contact heeft gehad met Astron en of deze zone nog gevolgen heeft voor het vast te stellen facetbestemmingsplan.

Reactie gemeente:

Er is overleg geweest met Astron en het bestemmingsplan wordt aangepast (zie punt 'Astron').

2.c. Werelderfgoed-nominatie

Voor gebieden in en rondom het kandidaat-werelderfgoed Frederiksoord - Wilhelminaoord is in de ontwerp omgevingsverordening 2022 bepaald dat een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) die van toepassing is op deze gebieden de realisatie van een windturbine of een opstelling voor zonne-energie los van daken niet toestaat. Hiermee is het concept facetbestemmingsplan dus in strijd.

Reactie:

Wij zijn het niet eens met de beleidsregels in het ontwerp van de provinciale omgevingsverordening 2022 betreffende het punt kandidaat-werelderfgoed en hernieuwbare energie. Hierover hebben wij reeds een zienswijze bij de provincie ingediend, die hieronder integraal wordt weergegeven:

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (hierna RCE) heeft aangegeven dat het plaatsen van windturbines met een maximale as-hoogte van 15 meter, bedoelt voor bedrijfsexploitatie van agrarische bedrijven, ook in een UNESCO gelabeld gebied mogelijk (moeten kunnen) zijn.

Dit is voor de vrije kolonie Frederiksoord-Wilhelminaoord inmiddels door de RCE bevestigd. Ook verwijzen wij naar de lifecast “Werelderfgoed als koploper in de klimaattransitie?” d.d. 10 februari 2021 en de opmerking van UNESCO dat ‘duurzame ontwikkeling’ van werelderfgoed mogelijk moet zijn, mits dit reversibel wordt uitgevoerd. Dit standpunt is op ons verzoek bevestigd door een UNESCO expert tijdens de UNESCO stuurgroep van 30 april 2021.

Ook verwijzen we naar het convenant wat is opgesteld samen met de agrarische sector. Het beleid De provinciaal beleid om geen kleinschalige wind en zonne-energie toe te staan in Unesco-gelabeld gebied is strijdig met de uitgangspunten van genoemd convenant, omdat bestaande agrarische bedrijven in en rondom het UNESCO gelabeld gebied hierdoor geen gelijke ontwikkelingsrechten meer houden.

Tevens verwijzen wij u naar het feit dat Frederiksoord en Wilhelminaoord door het rijk zijn aangewezen als ‘excellent gebied voor duurzame ontwikkeling’ en dat in het proces van de UNESCO nominatie nadrukkelijk wordt verwezen naar het feit dat het zich om een z.g. ‘autarkisch’ landschap handelt: een zelfvoorzienend landschap waar de energietransitie ook in past. De nuance die ontbreekt in uw beleid is dat we grootschalige, commerciële ontwikkelingen moeten ontmoedigen. Hier anticiperen wij ook op in de RES opgave voor onze gemeente. Kleinschalige installaties bedoelt voor eigen bedrijfs- of woningexploitatie zijn derhalve altijd mogelijk.

Het bestemmingsplan wordt op dit punt niet aangepast.

3. Waterschap

Er is overleg gevoerd met het waterschap WDOD. Het waterbelang speelt bij de plaatsing van een windturbine of een klein opstelling van zonnepanelen een ondergeschikte rol omdat het gaat om kleine bouwwerken met een geringe oppervlakte.

In verband met onderhoud en beheer van watergangen moet voor een windturbine of een kleine zonnepanelen-opstelling wel een afstand van minimaal 5 meter tot de boven insteek van de watergang worden aangehouden. Hiertoe wordt in de regels een bepaling opgenomen.

4. Astron

Astron heeft in een reactie van 26 januari 2021 aangegeven dat de bescherming van de radioastronomie in de beleidsuitgangspunten behorende bij het bestemmingsplan opgenomen moet worden.

Reactie:

Ter bescherming van de radioastronomie zal de volgende zin worden opgenomen in de algemene voorwaarden van de beleidsuitgangspunten:

‘Windmolens en kleinschalige zonnepanelen zijn mogelijk voor zover zij geen storing veroorzaken op de radioastronomie. Bij een voornemen tot plaatsing zal ASTRON om advies worden gevraagd.’

5. HISWA-RECRON

HISWA-RECRON heeft in een reactie van 24 maart 2021 aangegeven dat zij aansluiten bij het voornemen van de gemeenteraad om deze regeling ook voor recreatiebedrijven mogelijk te maken.

Reactie: v.k.a.

6. Tennet

Tennet heeft aangegeven dat zij geen opmerkingen hebben over de beleidsuitgangspunten.

Reactie: v.k.a.

7. LTO - Noord:

LTO- Noord heeft aangegeven dat zij graag een toegestane as-hoogte van 25 meter voor windmolens willen laten vastleggen omdat dan de opbrengst hoger wordt. Daarnaast vragen zij om een duidelijke koppeling met het (agrarische) bedrijf op te nemen door opwek en verbruik aan elkaar te koppelen.+

Reactie gemeente:

De gemeente houdt vast aan de maximale as-hoogte van 15 meter omdat bij deze hoogte de windmolen nog goed ingepast kan worden in de bebouwde omgeving van een (agrarisch) erf. Ruimtelijk wordt geregeld dat een windmolen alleen bij een actief bedrijf (met een inwerking zijnde milieuvergunning) kan worden toegestaan. Hierbij wordt niet vooraf getoetst wat het huidige verbruik van een agrarische ondernemer is.

De beleidsregels worden op dit punt niet aangepast.

8. Natuur en Milieufederatie Drenthe (NMF Drenthe)

NMF Drenthe heeft, mede namens Het Drents Landschap en Natuurmonumenten, de volgende punten ingebracht:

8 a. afstand windturbines tot bouwvlak

De afstand van de windturbine tot het bouwvlak graag naar maximaal 25 meter i.p.v. maximaal 75 meter omdat dit landschappelijk beter inpasbaar is.

Reactie:

Deze opmerking wordt meegenomen in de beleidsregels. De afstand wordt aangepast naar maximaal 25 meter buiten het bouwvlak. Zie ook reactie onder punt 1 b.

8 b. afstand zonnepanelen tot bouwvlak

De afstand van een zonnepanelenopstelling tot het bouwvlak niet op maximaal 50 meter houden maar direct grenzend aan het bouwvlak.

Reactie:

Vanwege de benodigde flexibiliteit en afhankelijk van de ligging van een bouwvlak in relatie tot het

bestaande erf ter plaatste zal een opstelling van zonnepalen in sommige gevallen toch mogelijk op 10 of 20 meter van het bouwblok/erf komen te liggen. De kortste afstand van een zonnepanelenopstelling tot de grens van een bouwvlak of functieaanduiding wordt daarom wel aangepast en vastgelegd op maximaal 25 meter.

8 c. NNN gebied

Het is niet wenselijk om een zonnepanelenopstelling toe te staan op gronden die zijn aangemerkt als Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Reactie:

Wij zijn het eens met deze opmerking en zullen dit in het plan opnemen.

8 d. extra voorwaarden zonnepanelen

Bij grondgebonden zonnepanelen ook de voorwaarde opnemen dat geen afbreuk aan waarden in het betreffende gebied wordt gedaan.

Reactie:

Wij zijn het eens met deze opmerking en zullen dit in het plan opnemen.

8 e. Zonneladder provincie

Voor kleine zonneparkjes de zogenoemde 'zonneladder' van de Provincie Drenthe van toepassing te maken.

Reactie:

Zie reactie onder punt 1c.

9. Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer heeft de volgende punten ingebracht:

9 a. Afstand zonnepanelen tot bouwblok

We willen er in ieder geval voor pleiten om zonneparkjes direct aansluitend op het bouwvlak of aansluitend bij woningen te realiseren en niet op maximaal 50 meter afstand. Dit om verrommeling van het landschap tegen te gaan.

Reactie:

Zie reactie onder punt 8 b.

9 b. Bestemming Natuur

Daarnaast zouden we graag zien dat zonneparkjes niet in een 'bestemming natuur' kunnen worden gerealiseerd.

Reactie:

Wij zijn het eens met deze opmerking en zullen dit in het plan opnemen.

9 c. Impact windmolen op vogels

Over windmolens zijn nog wat vraagtekens over de impact die ze hebben op boerenlandvogels, bijvoorbeeld op zwaluwen en een soort als torenvalk. Wellicht is het goed om in die zin nog even stil te staan bij het onderzoek dat Ecosensys daarvoor heeft uitgevoerd in opdracht van de provincie Groningen.

Reactie:

Uiteraard is onderzoek naar de gevolgen van windmolens voor vogels belangrijk.

Kleine windmolens met een as-hoogte van 15 meter hebben relatief gezien een geringe impact op de populatie van boerenlandvogels. Wel moet bij een aanvraag worden getoetst aan de regels van Wet natuurbescherming en de daaruit volgende voorwaarden en zal mogelijk ook een QuickScan flora en fauna noodzakelijk zijn. Een toets aan de Wet natuurbescherming is als voorwaarde in de regels opgenomen. Bij een vergunningsaanvraag voor een windmolen moeten dit punt worden gemotiveerd.

10. Energie coöperatie Westerveld (ECW)

De ECW heeft de volgende punten ingebracht:

10 a. Commerciële doeleinden

Het begrip commerciële doeleinden in de beleidsregels is onvoldoende uitgelegd.

Reactie:

In de beleidsregels is dit begrip scherper gedefinieerd.

10 b. Aantal en as-hoogte windmolen

De postcoderoosregeling in de huidige vorm gaat verdwijnen. Daarom zouden maximaal drie windmolens op een bouwvlak mogelijk moeten worden gemaakt. Ook kan de hoogte van de windmolen worden opgerekt. Met beide wijzigingen kan een (meer) rendabel project ontstaan.

Reactie:

Wij houden vast aan de maximale as-hoogte van 15 meter omdat bij deze hoogte de windmolen nog goed ingepast kan worden in de bebouwde omgeving van een (agrarisch)erf.

Drie windmolens op een bedrijf of erf vinden wij een te grote impact hebben op het omliggende landschap. Onder voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing willen wij maximaal twee kleinschalige windturbines per bouwperceel toestaan, mits hierbij sprake is van een positief advies van de ervenconsulent van het Oversticht en aan de overige voorwaarden uit de beleidsregels wordt voldaan.

10 c. Meerdere zonnepanelenopstellingen

Voor een coöperatie zou meer dan 1 opstelling van zonnepanelen (van maximaal 50m²) nodig kunnen zijn. Onduidelijk is of er een maximum aan aantallen opstellingen is toegestaan.

Reactie:

We passen de beleidsregels aan zodat maximaal 1 opstelling van 100 m² aan zonnepanelen per bouwvlak mogelijk is. Voor een coöperatie willen deze oppervlakte vergroten tot maximaal 140m². Op beide wijzigingen van de maximale oppervlakte zijn uiteraard de andere voorwaarden uit de beleidsregels nog steeds onverkort van toepassing.

Bijlage 6 Nota van zienswijzen facetbestemmingsplan 'Kleinschalige hernieuwbare energie'

**Nota van zienswijzen facet bestemmingsplan
“Kleinschalige hernieuwbare energie”
(zaaknummers 272711 en 316896)**

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan “Kleinschalige hernieuwbare energie” heeft samen met de bijbehorende beleidsregels met ingang van 22 juli 2021 tot en met 1 september 2021 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode kon een ieder een zienswijze indienen bij de gemeenteraad.

Er zijn 6 zienswijzen ontvangen:

1. Provincie Drenthe
2. Waterschap Drents Overijsselse Delta
3. Astron
4. Natuurbeschermingsvereniging Meppel e.o.
5. Indiener I
6. Indiener II

Alle zienswijzen zijn tijdig ingediend en gemotiveerd.

De persoonsgegevens zijn ter bescherming van de privacy achterwege gelaten.

De argumenten in de zienswijzen worden in deze nota kort samengevat en voorzien van een inhoudelijk reactie. Per zienswijze wordt aangegeven of deze aanleiding geeft tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsregels. Afsluitend wordt een algehele eindconclusie weergegeven. De nota van zienswijzen maakt deel uit van het raadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan.

Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan

Zienswijze 1. Provincie Drenthe

Inhoud:

De provincie geeft aan dat het ontwerpfacetbestemmingsplan in strijd is met het provinciale belang voor het gebied dat de Koloniën van Weldadigheid en de hiertoe behorende bufferzone behelst. Het ontwerpplan bevat volgens de provincie geen beschermingsregime ten behoeve van het werelderfgoed.

In haar vooroverlegreactie van 30 april 2021 heeft de provincie aangegeven dat het facetbestemmingsplan voor het onderdeel kandidaat werelderfgoed Frederiksoord- Wilhelminaoord in strijd is met de bepalingen in de Ontwerp-omgevingsverordening Drenthe 2022. Hierin is bepaald dat een plan in aan de Koloniën grenzende gebieden niet voorziet in een windturbine of een opstelling voor zonne-energie los van daken (artikel 3.28 lid 5). Deze regels worden voorbereid omdat er een provinciaal belang bestaat bij het behoud van de Koloniën van Weldadigheid. Dit provinciale belang komt ook tot uitdrukking in paragraaf 4.2.3.2 van de Omgevingsvisie. De gemeente heeft de vooroverlegreactie van de provincie op dit punt niet verwerkt in onderhavig ontwerpbestemmingsplan.

De provincie verzoekt de gemeenteraad daarom dringend om alsnog aansluiting te zoeken bij provinciaal beleid en de afgebeelde bufferzone rondom het genomineerde gebied op te nemen voor zover zich dat in de provincie Drenthe bevindt. Ten aanzien van deze bufferzone dient te worden bepaald dat windturbines en opstellingen voor zonne-energie los van dak niet zijn toegestaan. Met deze bepalingen worden de universele waarden van de Koloniën van Weldadigheid beschermd.

Reactie:

Wij zijn het niet eens met de beleidsregels in het ontwerp van de provinciale omgevingsverordening 2022 betreffende het punt kandidaat-werelderfgoed en hernieuwbare energie. Hierover hebben wij reeds een zienswijze bij de provincie ingediend, die hieronder integraal wordt weergegeven: “De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (hierna RCE) heeft aangegeven dat het plaatsen van windturbines met een maximale as-hoogte van 15 meter, bedoelt voor bedrijfsexploitatie van agrarische bedrijven, ook in een UNESCO gelabeld gebied mogelijk (moeten kunnen) zijn. Dit is voor de vrije kolonie Frederiksoord-Wilhelminaoord inmiddels door de RCE bevestigd. Ook verwijzen wij naar de lifecast “Werelderfgoed als koploper in de klimaattransitie?” d.d. 10 februari 2021 en de opmerking van UNESCO dat ‘duurzame ontwikkeling’ van werelderfgoed mogelijk moet zijn, mits dit reversibel wordt uitgevoerd. Dit standpunt is op ons verzoek bevestigd door een UNESCO expert tijdens de UNESCO stuurgroep van 30 april 2021.”

Ook verwijzen we naar het convenant wat is opgesteld samen met de agrarische sector. Het beleid De provinciaal beleid om geen kleinschalige wind en zonne-energie toe te staan in Unesco-gelabeld gebied is strijdig met de uitgangspunten van genoemd convenant, omdat bestaande agrarische bedrijven in en rondom het UNESCO gelabeld gebied hierdoor geen gelijke ontwikkelingsrechten meer houden.

Tevens verwijzen wij u naar het feit dat Frederiksoord en Wilhelminaoord door het rijk zijn aangewezen als ‘excellent gebied voor duurzame ontwikkeling’ en dat in het proces van de UNESCO nominatie nadrukkelijk wordt verwezen naar het feit dat het zich om een z.g. ‘autarkisch’ landschap handelt: een zelfvoorzienend landschap waar de energietransitie ook in past. De nuance die ontbreekt in uw beleid is dat we grootschalige, commerciële ontwikkelingen moeten ontmoedigen. Hier anticiperen wij ook op in de RES opgave voor onze gemeente. Kleinschalige installaties bedoelt voor eigen bedrijfs- of woningexploitatie zijn derhalve altijd mogelijk.

Voor wat betreft de vraag van de provincie om de afgebeelde bufferzone rondom het genomineerde gebied in het bestemmingsplan op te nemen kunnen we het volgende aangeven:

De bufferzone is voor de nominatie van 2017 zorgvuldig en middels participatie tot stand gekomen. UNESCO heeft in haar inschrijvingsbesluit ‘Decision: 44 GOM 88.25’ verder geen opmerkingen gemaakt over bestaande bufferzones behoudens de nog in te richten beschermingszone in het Friese deel van de kolonie Wilhelminaoord, maar dat deel (inclusief een aan te passen of in te richten bufferzone) valt onder de bevoegdheid van de gemeente Weststellingwerf. Wij concluderen dat de bufferzone zoals is ingericht in 2017 voldoet en zullen deze niet aanpassen in dit bestemmingsplan.

Conclusie:

De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen.

Zienswijze 2. Waterschap Drents Overijsselse Delta

Inhoud:

Het waterschap geeft aan dat de inhoud van de uitgangspuntennotitie (uit de watertoets) verwerkt moet worden in het bestemmingsplan.

De watertoets is niet ingesteld op het controleren van de gevolgen van het plaatsen van een solitaire windturbine of een kleine groep zonnepanelen. In het algemeen mag deze plaatsing geen negatieve invloed hebben op het waterbelang.

Reactie:

De uitgangspuntennotitie wordt als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

In de beleidsregels zal onder het hoofdstuk 3 “Toetsingskader kleinschalige projecten met zonnepanelen” de voorwaarde worden opgenomen dat ook hier een positief advies van het waterschap Drents Overijsselse Delta noodzakelijk is.

Conclusie:

De zienswijze geeft wel aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen.

Zienswijze 3. Astron

Inhoud:

Astron verzoekt om de huidige regels in het bestemmingsplan (waarbij verplicht advies dient te worden gevraagd aan Astron) aan te vullen met een verwijzing naar een kaart met beschermingszones die op hun eigen website is te vinden. Desgewenst kan deze website in de regels worden toegevoegd of in de uitvoering bij de vergunningverlening worden meegenomen.

Reactie:

De recent vastgestelde beschermingszones zijn bij ons bekend. In de ontwerpregels is al aangegeven dat een positief advies van Astron verplicht is. Wij zullen de website met een verwijzing naar de beschermingszones van Astron gebruiken bij de toetsing van aanvragen voor kleinschalige, hernieuwbare energieprojecten.

Conclusie:

De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen.

Zienswijze 4. Natuurbeschermingsvereniging Meppel e.o.

Inhoud:

De Natuurbeschermingsvereniging Meppel e.o. heeft de volgende punten ingebracht:

1. Door de vernietiging van het bestemmingsplan ‘Buitengebied Westerveld 2018’ is de grondslag van dit bestemmingsplan dan wel het bijbehorend toetsingskader weggevallen.’
2. Het bestemmingsplan is niet uitvoerbaar omdat niet is onderzocht welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen en welke effecten de beoogde ontwikkelingen hebben op deze soorten.

Reactie:

Ad 1 Bestemmingsplan Buitengebied 2018

Op de dag van de ter inzage legging van onderhavig ontwerpbestemmingsplan heeft de Raad van State het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld 2018” vernietigd.

Laatstgenoemd bestemmingsplan mag hiermee niet meer als toetsingskader voor aanvragen omgevingsvergunningen worden gebruikt.

Hierdoor zullen we voor alle percelen in het buitengebied terugvallen op de hiervoor geldende bestemmingsplannen.

De grondslag voor het mogelijk maken van kleinschalige hernieuwbare energie (via onderhavig bestemmingsplan) is echter niet weggevallen. De gemeenteraad kan nog steeds nieuwe bestemmingsplannen vaststellen. Wel zullen we in onderhavig bestemmingsplan moeten verwijzen naar de juridisch geldende bestemmingsplannen en zal de verwijzing naar het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld 2018” uit de regels, de beleidsregels en de toelichting worden verwijderd.

Ad 2 Ecologisch onderzoek

We verwijzen naar paragraaf 3.7 uit de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan. Hier staat het volgende:

‘Omdat het op voorhand niet mogelijk is om voor het plangebied in kaart te brengen wat de eventuele gevolgen zullen zijn voor ecologie, wordt dit niet nu maar ten tijden van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine en/of een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het plaatsen van zonnepanelen in een grondopstelling gedaan. De beleidsregel bevat de eis dat de gemeente een aanvraag voor een omgevingsvergunning onder andere toetst aan de regels van de Wet natuurbescherming. De gemeente zal dus bij elke aanvraag afwegen of de bouw van een windturbine en/of het plaatsen van zonnepanelen ter plaatse leidt tot onevenredige gevolgen voor de beschermde natuurwaarden in dat gebied. Het is dus nodig om een ecologische QuickScan uit te voeren als onderdeel van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Gezien het bovenstaande vormt het aspect ecologie geen belemmering voor het onderhavige planvoornemen en is het bestemmingsplan op dit onderdeel wel uitvoerbaar.’

Er daarom vooraf geen apart ecologisch onderzoek nodig voor het gehele plangebied, maar per concrete aanvraag zal een ecologische toets moeten worden aangeleverd waaruit blijkt dat aan de Wet natuurbescherming wordt voldaan.

Conclusie:

De zienswijze geeft wel aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen.

De verwijzing naar het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld 2018” zal uit de regels en de toelichting worden verwijderd en er zal verwezen worden naar de juridisch geldende bestemmingsplannen.

Zienswijze 5. Indiener I

Inhoud:

Indiener geeft aan dat het bestemmingsplan geen zonnepanelen toestaat op percelen met de aanduiding Natuurnetwerk Nederland (NNN) en dat hij daardoor geen mogelijkheden heeft om zonnepanelen op zijn perceel te plaatsen. Hij stelt voor om onder de volgende voorwaarden het plaatsen van zonnepanelen in NNN wel toe te staan

- a. Plaatsing in NNN welke niet ingericht is als natuur;
- b. Plaatsing ca. een meter boven de grond;
- c. Oppervlakte aan panelen compenseren met gelijke oppervlakte natuur rondom de geplaatste panelen.

Reactie:

In de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 is in artikel 2.28 en 2.29 weergegeven wat het beleid is voor percelen die gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en onder welke voorwaarden hier mogelijk nieuwe activiteiten kunnen worden toegestaan. In de basis zijn NNN gebieden in gebruik als natuur of ecologische verbindingzones van en naar deze natuurgebieden.

Er kan afgeweken worden bovengenoemd provinciaal beleid alleen in gevallen van groot maatschappelijk belang en als er geen alternatieven voor handen zijn.

Ons beleid is om in deze gebieden geen bebouwing in de vorm van zonnepanelen toe te staan, omdat hiermee in de meeste situaties de wezenlijke kenmerken en waarden van deze NNN-gebieden significant worden geschaad. Ook in dit concrete geval gaan we het bestemmingsplan niet voor een enkel perceel aanpassen om wel zonnepanelen toe te staan in de NNN-gebieden. Er is in dit geval niet gebleken dat er sprake is van groot maatschappelijk belang en dat er geen alternatieven voor handen zijn.

Wel willen we met indiener in gesprek gaan over de mogelijkheden voor het realiseren van zonnepanelen op zijn perceel of over alternatieven hiervoor.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen.

Zienswijze 6. Indiener II

Inhoud:

Indiener II heeft de volgende punten ingebracht:

1. Milieueffectrapportage is noodzakelijk vanwege uitspraak Raad van State 30 juni 2021
2. Overlast en gezondheidsschade voor omwonenden
3. Niet voldoen aan artikel 7 Verdrag van Aarhus
4. Financiële zekerheid afbraak windmolen na 25 jaar ontbreekt
5. Passende beoordeling en ontheffing Wet natuurbescherming is vooraf verplicht
6. In beleidsregels staat niet welke type windmolens wel en niet zijn toegestaan
7. Geluidsnormen voor windmolens ontbreken en de afstand tot woningen is te klein
8. Onduidelijk hoeveel windmolens er op 1 erf mogen staan
9. Bestemmingsplan Buitengebied 2018 is vernietigd
10. Beleidsregels bieden geen rechtszekerheid
11. Er zijn te weinig regels voor zonnepanelen
12. Anderen problemen zoals aanpassen stroomnetwerk en van het gas af.

Reactie:

Ad 1 Milieueffectrapportage is noodzakelijk vanwege uitspraak Raad van State 30 juni 2021

Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in een zaak over de uitbreiding van Windpark Delfzijl Zuid. Deze uitspraak heeft echter géén gevolgen voor 1 of 2 losse windturbines. Daarvoor blijven de rijksregels gelden.

Onderhavig bestemmingsplan maakt maximaal 2 kleine windturbines per perceel mogelijk.

Inrichtingen met 1 of 2 windturbines zijn aangemerkt als een (milieu)inrichting type B en hoeven alleen een melding Activiteitenbesluit te doen. Dit zijn inrichtingen waarvoor geen project-m.e.r.(-beoordeling) nodig is. Bovengenoemde uitspraak staat een vaststelling van dit bestemmingsplan daarmee niet in de weg.

Ad 2 Overlast en gezondheidsschade voor omwonenden

Indiener heeft geen verdere nadere toelichting gegeven op dit punt.

Wij zijn van mening dat de voorwaarden uit de beleidsregels tot gevolg hebben dat wij een goed gemotiveerd besluit kunnen nemen voor het plaatsen van een kleine windturbine bij een woning of een bedrijf, waarbij de belangen van derden worden meegenomen. Er zijn zowel een minimale afstand tot de meest nabijgelegen gevoelige bestemming gegeven (niet minder dan vier maal de as-hoogte van de windturbine, zie deel 3 lid 3 onder e van de beleidsregels) alsook nadere eisen, zoals de bezonnings situatie, lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing, zichtlijnen of visuele hinder, het voorkomen van slagschaduw en geluidshinder.

Ad 3 Niet voldoen aan artikel 7 Verdrag van Aarhus

Artikel 7 van het Verdrag van Aarhus regelt inspraak betreffende plannen en programma's betrekking hebbende op het milieu. In dit geval gaat het om een ruimtelijk plan (bestemmingsplan) waarbij o.a. artikel 3.8 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) van toepassing is. Hier staat dat op de voorbereiding van een bestemmingsplan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, met dien verstande dat de kennisgeving van een bestemmingsplan wordt gepubliceerd en dat een ieder zienswijzen kan indienen. Op deze wijze is de inspraak voor een bestemmingsplan geregeld. In dit geval is aan artikel 3.8 lid 1 Wro voldaan.

Ad 4 Financiële zekerheid afbraak windmolen na 25 jaar ontbreekt

De technische levensduur van de (kleine) windmolen wordt geschat op 20 -25 jaar.

Als aan de voorwaarden wordt voldaan kunnen wij een omgevingsvergunning verlenen voor een windmolen, waarbij geen eindtermijn is aangegeven. In principe kan de molen permanent blijven staan en na bijvoorbeeld 20 jaar worden vervangen door eenzelfde nieuwe windmolen. Wij hebben geen voorwaarde gesteld over het verwijderen van een kleine windmolen. De financiële risico's liggen hier bij de eigenaar/aanvrager en niet bij de gemeente.

Ad 5 Passende beoordeling en ontheffing Wet natuurbescherming is vooraf verplicht

Omdat het hier gaat om het planologisch mogelijk maken van 1 of maximaal 2 windmolens met een as-hoogte van maximaal 15 meter is geen passende beoordeling noodzakelijk. Wij zullen bij elke aanvraag afwegen of de bouw van een windturbine en/of het plaatsen van zonnepanelen ter plaatse leidt tot onevenredige gevolgen voor de beschermde natuurwaarden in dat gebied of in nabijgelegen Natura2000gebieden. Dit zal uit een ecologische QuickScan moeten blijken, welke een verplicht onderdeel is van de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Ad 6 In beleidsregels staat niet welke type windmolens wel en niet zijn toegestaan

Er is bewust geen onderscheid gemaakt in type windmolens. De voorwaarden uit de beleidsregels behorend bij onderhavig bestemmingsplan zijn voldoende om te komen tot een weloverwogen en gemotiveerd besluit om elk type windmolen te kunnen realiseren.

Ad 7 Geluidsnormen voor windmolens ontbreken en de afstand tot woningen is te klein

In hoofdstuk 3 van de toelichting van het bestemmingsplan staat onder de alinea “Relatie Wet Milieubeheer” het volgende:

“Kleine windturbines met een rotordiameter groter dan 2,00 m vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 3.13 en verder). Dit kan worden afgeleid uit het Besluit omgevingsrecht, Bijlage 1 onder 20.2. Deze windturbines worden als een zelfstandige inrichting gezien en moeten daarom voldoen aan de bepalingen ten aanzien van geluid, veiligheid en visuele hinder zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen. Voor deze kleine windturbines vormt het Activiteitenbesluit milieubeheer dus het toetsende kader ten aanzien van milieuaspecten. “
Kleine windmolens moeten qua geluid dus voldoen aan de normen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De afstand tot de woningen wordt voldoende gewaarborgd in deel 3 lid 3 onder e van de bijbehorende beleidsregels, waar staat dat de windmolen een minimale afstand tot de meest nabijgelegen gevoelige bestemming mag hebben van niet minder dan vier maal de as-hoogte van de windturbine. Deze afstand zal in de meeste gevallen minimaal 60 meter bedragen (4 x 15 meter). Indiener heeft zelf overigens geen minimale, gewenste afstand aangegeven.

Ad 8 Onduidelijk hoeveel windmolens er op 1 erf mogen staan.

In deel 5 lid 5 van de beleidsregels staat dat niet meer dan één kleinschalige windturbines per bouwperceel is toegestaan, met dien verstande dat twee kleinschalige windturbines per bouwperceel zijn toegestaan indien sprake is van een positief advies van de ervenconsulent van het Oversticht. Onderhavig bestemmingsplan maakt dus maximaal 2 windturbines per bouwperceel of erf mogelijk.

Ad 9 Bestemmingsplan Buitengebied 2018 is vernietigd

Het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld 2018” is inderdaad vernietigd. Hierdoor zullen we voor alle percelen in het buitengebied terugvallen op de hiervoor geldende bestemmingsplannen. Dit zal in onderhavig bestemmingsplan worden aangepast. Zie ook de reactie onder zienswijze 4 onder ad 1.

Ad 10 Beleidsregels bieden geen rechtszekerheid

Volgens artikel 4:81 mag een bestuursorgaan met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid beleidsregels vaststellen. Het college van Burgemeester en Wethouders kan beleidsregels vaststellen voor het plaatsen van kleine windmolens en of grondgebonden zonnepanelen. Deze beleidsregels kunnen via het vaststellen van een bestemmingsplan worden gebruikt als kader bij het toetsen van aanvragen omgevingsvergunningen. Tegen het vaststellen van een beleidsregel staat geen bezwaar of beroep open. Wel kan tegen een vaststellingsbesluit van een bestemmingsplan beroep worden ingesteld door een belanghebbende. Tegen het besluit tot verlenen van een omgevingsvergunning (met toepassing van vastgestelde beleidsregels) staat bezwaar en beroep open.

Het vaststellen van beleidsregels is een bevoegdheid van het gemeentebestuur. Bij het toepassen van beleidsregels in besluiten van het gemeentebestuur wordt altijd een afweging van belangen gemaakt. Vastgestelde beleidsregels bieden hierbij juist een kader voor bestuursorganen om alle belangen en rechten van haar burgers zo goed mogelijk af te wegen. Het vaststellen van beleidsregels is daarom niet in strijd met de rechtszekerheid.

Ad 11 Er zijn te weinig regels voor zonnepanelen

Indiener heeft niet uitgewerkt welke extra regels er voor het plaatsen van zonnepanelen zouden moeten worden vastgesteld. In de beleidsregels staan voldoende regels die getoetst moeten worden bij een aanvraag omgevingsvergunning om tot een ruimtelijk aanvaardbare situatie te komen.

Ad 12 Anderen problemen zoals aanpassen elektriciteit-net en van het gas af.

Indiener gaat in op diverse andere problemen zoals het aanpassen van het elektriciteit-net en het beleid waarbij alle woningen van het aardgas af moeten en de regionale energiestrategie (RES). Deze punten hebben allicht een relatie met het opwekken van duurzame energie maar worden niet in onderhavig bestemmingsplan geregeld. Wel zijn we bereid om over deze punten met indiener in gesprek te gaan.

Conclusie:

De zienswijze geeft wel aanleiding het bestemmingsplan en/of de beleidsregels aan te passen. De verwijzing naar het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld 2018” zal uit de regels en de toelichting worden verwijderd en er zal verwezen worden naar de juridisch geldende bestemmingsplannen.

Eindconclusie

Wij stellen voor het ontwerpbestemmingsplan als gevolg van de ingediende zienswijzen op de volgende punten te wijzigen:

Regels

Artikel 3 Van toepassingsverklaring wordt als volgt gewijzigd:

- De naam ‘Buitengebied Westerveld 2018’ (vastgesteld op 3 december 2019) wordt vervangen door: ‘Buitengebied Diever, Buitengebied Havelte, Buitengebied Vledder, Buitengebied Dwingeloo en Buitengebied Westerveld (vastgesteld 5 juli 2012)’.

Bijlage bij de regels - Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie

Hoofdstuk 2 Deel 1: begrenzing plangebied onder lid 1 en

Hoofdstuk 3 Deel 1: begrenzing plangebied onder lid 1:

- De naam ‘Buitengebied Westerveld 2018’, vastgesteld op 3 december 2019 wordt gewijzigd in: ‘Buitengebied Diever, Buitengebied Havelte, Buitengebied Vledder, Buitengebied Dwingeloo en Buitengebied Westerveld (vastgesteld 5 juli 2012)’.

Hoofdstuk 3 “Toetsingskader kleinschalige projecten met zonnepanelen”,

Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving:

- toevoegen lid 8: een positief advies van het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Toelichting

Paragraaf 1.1. en 2.1 wordt als volgt gewijzigd:

-De naam ‘Buitengebied Westerveld 2018’ (vastgesteld op 3 december 2019) wordt vervangen door: ‘Buitengebied Diever, Buitengebied Havelte, Buitengebied Vledder, Buitengebied Dwingeloo en Buitengebied Westerveld (vastgesteld 5 juli 2012);

Paragraaf 4.2.1 wordt als volgt gewijzigd:

-De naam ‘Buitengebied Westerveld 2018’ (vastgesteld op 3 december 2019) wordt vervangen door: ‘Buitengebied Westerveld (vastgesteld 5 juli 2012)’.

Bijlage bij de toelichting

Een nieuwe bijlage wordt toegevoegd met daarin opgenomen de uitgangspuntennotitie van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (versie 31 augustus 2021).

Diever, 23 november 2021

Bijlage 7 Nota ambtelijke wijzigingen

Nota ambtelijke wijzigingen facetbestemmingsplan Kleinschalige hernieuwbare energie

2 november 2022

Regels

- Artikel 6 is aangevuld met lid c: Het plaatsen van één (of meer) kleinschalige windturbine(s) op een perceel dat onderdeel uitmaakt van het 'UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid', mits hiervoor door zowel de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed als de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van het Oversticht een positief advies wordt afgegeven met betrekking tot de cultuurhistorische waarden van het van rijkswege beschermde dorpsgezicht met daaraan gekoppeld de Outstanding Universal Values van het UNESCO Werelderfgoed.

Bijlage bij de regels - Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie

- Hoofdstuk 2 Deel 3: kleinschalige windturbines zijn uitgesloten in gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland;
- Hoofdstuk 2 Deel 5: er zijn normen toegevoegd voor geluid, slagschaduw en lichtschittering naar aanleiding van het onderzoek naar en onderbouwing van milieunormen;
- Hoofdstuk 3 Deel 3:
 - lid c: een maximaal aaneengesloten grondoppervlakte van ten hoogste 140 m² wordt toegestaan;
 - lid e: de kortste afstand tot de grens van het bouwvlak mag niet meer dan 50,00 meter bedragen;
 - lid f: de kortste afstand tot de bestemmingsgrens van de aangesloten woon- of bedrijfsbebouwing mag ten hoogste 25,00 meter bedragen.

Toelichting

- Paragraaf 1.1 (Aanleiding) is aangevuld met een toelichting op het verloop van de procedure van dit bestemmingsplan;
- Hoofdstuk 3 (Randvoorwaarden) is aangepast naar aanleiding van het onderzoek en de onderbouwing van milieunormen en het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek.

Bijlagen bij de toelichting

- De nota van zienswijzen is bijgevoegd. Zie hiervoor Bijlage 6 (Nota van zienswijzen facetbestemmingsplan 'Kleinschalige hernieuwbare energie') bij de toelichting;
- De rapportage van het onderzoek en de onderbouwing naar milieunormen is opgenomen als Bijlage 1, evenals het akoestisch onderzoek dat hiervoor is uitgevoerd (Bijlage 2);
- De rapportage van het natuurwaardenonderzoek is opgenomen als Bijlage 3.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan 'Kleinschalige hernieuwbare energie' met identificatienummer NL.IMRO.1701.0000BP00000000585-0002 van de gemeente Westerveld;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlage;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.6 bouwvlak:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.7 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.8 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.9 gevoelige bestemming:

woonbestemming of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven, niet zijnde een bedrijfswoning;

1.10 kleinschalige windturbine:

een bouwwerk voor het opwekken van elektrisch vermogen uit wind, met een ashoogte van niet meer dan 15,00 m;

1.11 peil:

de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.12 risicovolle inrichting:

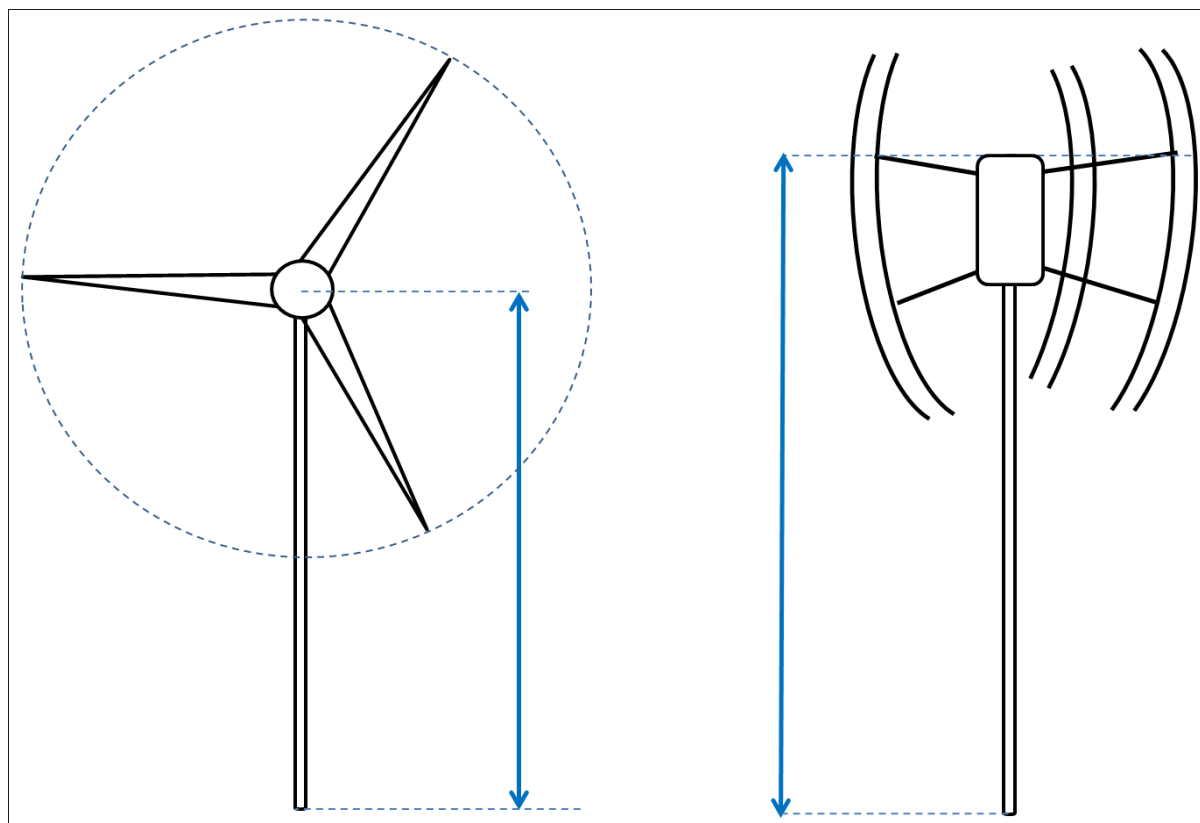
een inrichting, die ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zoals deze luidt op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan, een grenswaarde, een richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

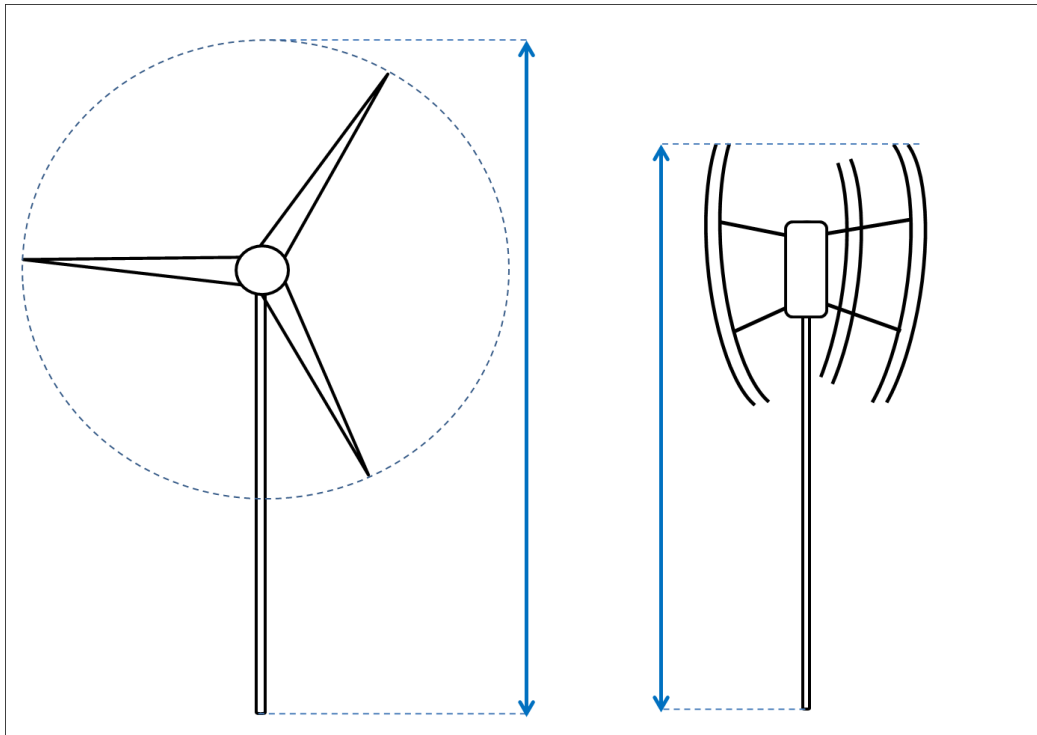
2.1 de ashoogte van een windturbine:

vanaf het middelpunt van de as van de wieken tot aan het aansluitende afgewerkte terrein peil;

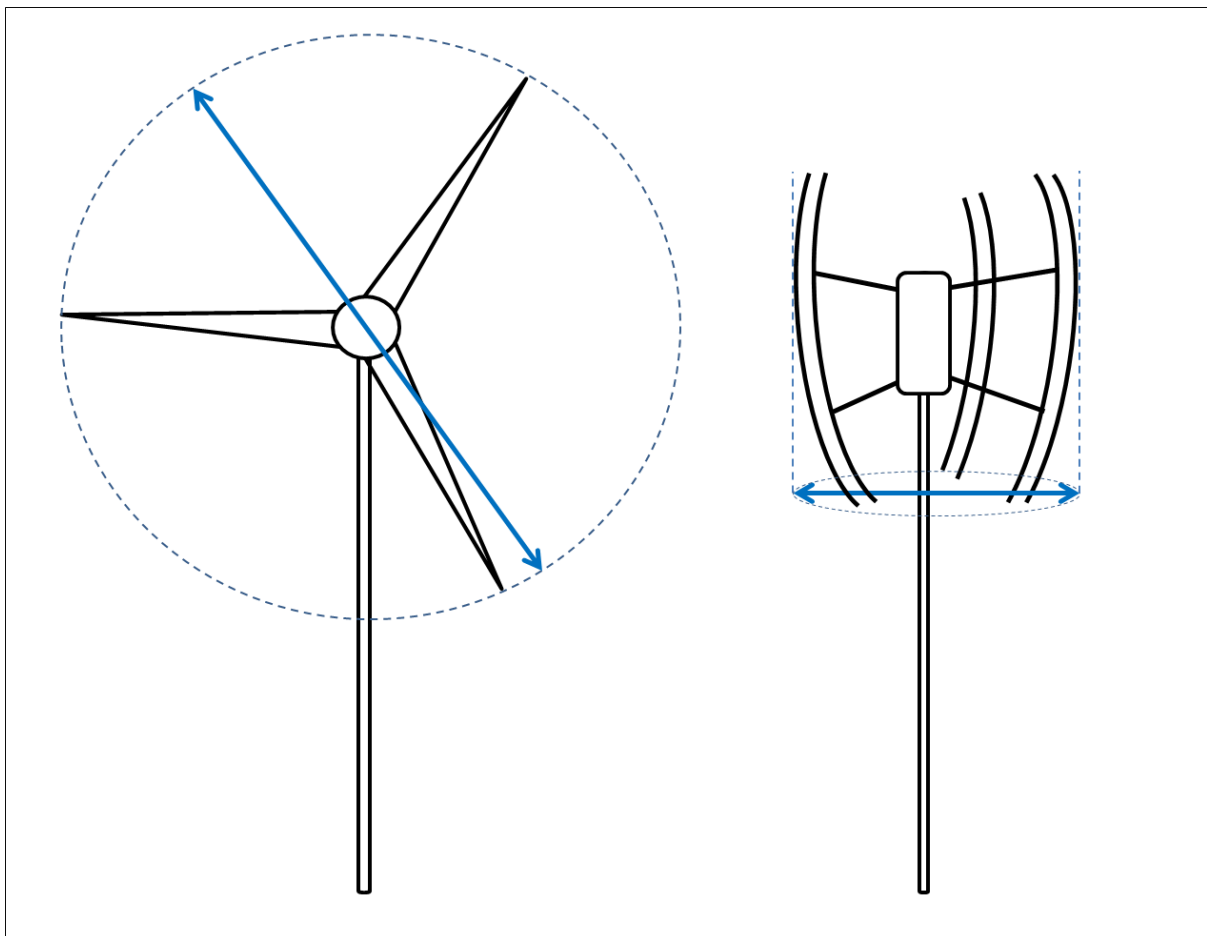
2.2 de tiphoogte van een windturbine:

1. turbines met een horizontale as:
de ashoogte van een windturbine plus de straal van de rotorcirkel;
2. turbines met een verticale as:
de ashoogte van een windturbine plus het deel van de rotorbladen dat daarbovenuit steekt;

2.3 de rotordiameter:

de diameter wordt bepaald door het maximale bereik van de rotordiameter, gemeten loodrecht op de as;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

Artikel 3 Van toepassingsverklaring

De regels in dit bestemmingsplan zijn van toepassing op de bestemmingsplannen van de gemeente Westerveld en die zijn opgenomen in navolgend overzicht. Het bepaalde in navolgende bestemmingsplannen blijft van toepassing, met dien verstande dat in geval van strijdigheid van bepalingen de bepalingen van dit bestemmingsplan voorgaan op de regels die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

Naam bestemmingsplan	Identificatienummer	Datum vaststelling
Bestemmingsplan Recreatiepark Landgoed 't Wildryck te Diever	NL.IMRO.1701.0000BP000000000532-0003	26 januari 2016
Natuurontwikkeling Oude Willem	NL.IMRO.1701.509PHZOudeWillemEO-va01	6 oktober 2015
Correctieve herziening Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord	NL.IMRO.1701.527PHZFrederWilhel-0003	31 maart 2015
Buitengebied Westerveld	NL.IMRO.1701.0000BP000000000509-0010	5 juli 2012
Beschermd dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord	NL.IMRO.1701.527PHZFrederWilhel-0003	25 januari 2011
bestemmingsplan Doldersum 2004	NL.IMRO.17010000Doldersum-	6 april 2006
Buitengebied Dwingeloo	NL.IMRO.17010000BP000000000593-	25 maart 2004
Buitengebied Diever	NL.IMRO.17010000BP000000000592-	23 april 1997
Buitengebied Vledder	NL.IMRO.17010000BP000000000591-	30 juni 1992
Buitengebied Havelte	NL.IMRO.17010000BP000000000590-	19 december 1985

Hoofdstuk 2 Algemene regels

Artikel 4 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 5 Algemene bouwregels

- a. Het bouwen van kleinschalige windturbines is niet toegestaan, met uitzondering van:
 - 1. windturbines waarvan de bouw wordt toegestaan in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van artikel 3 (Van toepassingsverklaring) van dit plan.
- b. Het plaatsen van zonnepanelen in een grondopstelling is niet toegestaan, met uitzondering van:
 - 1. zonnepanelen in een grondopstelling waarvan de bouw wordt toegestaan in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van artikel 3 (Van toepassingsverklaring) van dit plan.

Artikel 6 Algemene afwijkingsregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van artikel 3 (Van toepassingsverklaring) van dit plan ten behoeve van:

- a. het plaatsen van één (of meer) kleinschalige windturbine(s), mits voldaan wordt aan het toetsingskader uit de 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie', zoals opgenomen in Bijlage 1, en indien deze beleidsregel gedurende de planperiode van dit plan wijzigt, rekening wordt gehouden met de wijziging;
- b. het plaatsen van zonnepanelen in een grondopstelling, mits voldaan wordt aan het toetsingskader uit de 'Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie', zoals opgenomen in Bijlage 1, en indien deze beleidsregel gedurende de planperiode van dit plan wijzigt, rekening wordt gehouden met de wijziging;
- c. Het plaatsen van één (of meer) kleinschalige windturbine(s) op een perceel dat onderdeel uitmaakt van het 'UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid', mits hiervoor door zowel de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed als de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van het Oversticht een positief advies wordt afgegeven met betrekking tot de cultuurhistorische waarden van het van rijkswege beschermde dorpsgezicht met daaraan gekoppeld de Outstanding Universal Values van het UNESCO Werelderfgoed.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels

Artikel 7 Overgangsrecht

7.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

7.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 8 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het bestemmingsplan Kleinschalige hernieuwbare energie'.

Bijlage bij de regels

Bijlage 1 Beleidsregel toetsingskader kleinschalige hernieuwbare energie

**Beleidsregel toetsingskader
kleinschalige hernieuwbare energie**

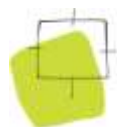

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

**Beleidsregel toetsingskader
kleinschalige hernieuwbare energie**

2 november 2022

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Wat willen we bereiken met dit beleidskader?	3
Wat gaan we daarvoor doen?	3
Wat mag het kosten?	3
 1 Algemene toelichting	 4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
 2 Toetsingskader kleinschalige windturbine	 5
Deel 1: begrenzing plangebied	5
Deel 2: begrippen	6
Deel 3: ruimtelijke randvoorwaarden	7
Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving	9
Deel 5: overige randvoorwaarden	9
 3 Toetsingskader kleinschalige projecten met zonnepanelen	 11
Deel 1: begrenzing plangebied	11
Deel 2: begrippen	11
Deel 3: ruimtelijke randvoorwaarden	12
Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving	13
Deel 5: overige randvoorwaarden	14

Samenvatting

We moeten met elkaar werken aan een duurzaam Westerveld, ook voor toekomstige generaties. Wind- en zonne-energie levert samen met andere duurzame bronnen een bijdrage aan de verduurzaming van de energievoorziening. We hebben windenergie nodig om onze klimaatdoelstellingen te behalen en fossiele energiebronnen als kolen en aardgas te vervangen. De uitstoot van CO₂ zal hierdoor verlaagd worden.

Wat willen we bereiken met dit beleidskader?

Voor de energietransitie hebben we alle bronnen nodig. We willen inwoners en bedrijven de mogelijkheid bieden om zelf energie op te wekken met kleine windturbines en kleinschalige grondgebonden zonnepanelen. We willen wel dat dit op een verantwoorde manier gebeurt. Communicatie met de omgeving en inpassing in de omgeving zijn hierbij essentieel.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen duidelijke kaders waar we kleine windturbines toestaan, welke afmetingen de windturbines mogen hebben en op welke manier kleine windturbines landschappelijk worden ingepast. Dit geldt ook voor de kleinschalige zonnepanelen.

Deze beleidsregels zijn de eerste stap naar het mogelijk maken van plaatsing van kleinschalige hernieuwbare energie-opwerkinstallaties. De volgende stap wordt het verankeren van de beleidsregel in een bestemmingsplan. Zodra deze regels definitief als beleidsregels zijn vastgesteld (en met een verwijzing zijn opgenomen in de regels van een facetbestemmingsplan) kunnen initiatiefnemers een vergunning aanvragen voor het plaatsen van een kleine windturbine of een kleinschalige opstelling met zonnepanelen.

Wat mag het kosten?

Kosten voor de plaatsing van kleine windturbines en zonnepanelen zullen worden gedragen door de initiatiefnemers.

1 Algemene toelichting

1.1 Inleiding

De voorliggende beleidsregels hebben betrekking op het toestaan van kleinschalige windturbines en grondgebonden zonnepanelen op het grondgebied van de gemeente Westerveld. De aanleiding voor het opstellen van deze beleidsregel is dat de regels van de geldende bestemmingsplannen op dit moment geen kleinschalige windturbines en kleinschalige grondgebonden zonnepanelen (buiten bestaande erven) toelaten. In onze gemeente is echter wel vraag naar het plaatsen van dergelijke energiebronnen om energie op te wekken voor eigen gebruik. Omdat de gemeente deze duurzame initiatieven wil faciliteren wordt hiervoor eerst een beleidskader in de vorm van regels opgesteld.

1.2 Doel

Het doel van deze beleidsregel is het bieden van een toetsingskader voor het mogelijk maken van zowel kleinschalige en grondgebonden zonnepanelen buiten de bestaande erven als kleinschalige windturbines in het buitengebied van de gemeente Westerveld. Omdat deze zonnepanelen en windturbines een ruimtelijk effect hebben, wordt een facetbestemmingsplan opgesteld. Dat bestemmingsplan vormt samen met deze beleidsregel het afwegingskader om te komen tot een goede ruimtelijke ordening in de gemeente ten aanzien van het inpassen van deze kleinschalige hernieuwbare energiebronnen. Indien niet aan de voorwaarden van het bestemmingsplan en de onderhavig beleidskader kan worden voldaan, verleent de gemeente geen omgevingsvergunning.

Verder wordt opgemerkt dat de systematiek van een facetbestemmingsplan in combinatie met beleidsregel bewust is. Het facetbestemmingsplan, dat wordt vastgesteld door de gemeenteraad, maakt de bouw van kleinschalige windturbines en grondgebonden zonnepanelen (buiten de bestaande erven) mogelijk door middel van een vergunningstelsel, maar verwijst voor de afweging van de toelating van zulke bouwwerken naar onderhavige beleidsregel. Doordat een beleidsregel eenvoudiger en sneller is te wijzigen dan een bestemmingsplan behoudt de gemeente flexibiliteit. Op die manier kan sneller worden ingespeeld op gewijzigde regelgeving of gewijzigde behoefte met betrekking tot het plaatsen van kleinschalige hernieuwbare energiebronnen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 en 3 bevatten het toetsingskader voor het plaatsen van kleinschalige hernieuwbare energiebronnen.

2 Toetsingskader kleinschalige windturbine

Dit hoofdstuk bevat de randvoorwaarden waaraan een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine moet voldoen. Een dergelijke omgevingsvergunning kan een indiener aanvragen op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 1°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ook wel een zogeheten binnenplanse afwijkingsprocedure.

De randvoorwaarden zijn opgedeeld in vijf onderdelen. Deel 1 bepaalt in welke gebieden een kleinschalige windturbine gebouwd kan worden en deel 2 geeft de begrippen en de wijze van meten weer. Deel 3 geeft de ruimtelijke randvoorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen.

Deel 4 bevat voorwaarden die afkomstig zijn uit wet- en regelgeving. Tot slot geeft deel 5 overige randvoorwaarden. In dit deel zijn ook de normen en regels opgenomen waaraan een aanvraag wordt getoetst voor de aspecten geluid en slagschaduw en lichtschittering. Ten aanzien van externe veiligheid wordt aangesloten bij de regels zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit.

Omgevingswet

In de randvoorwaarden wordt verwezen naar huidige wet- en regelgeving. Wanneer de Omgevingswet in werking treedt, naar verwachting op 1 juli 2023, wordt dit anders. Qua terminologie en verwijzingen is in deze beleidsregel aangesloten bij de huidige wet- en regelgeving, maar onder de Omgevingswet, geldt in plaats van het Activiteitenbesluit milieubeheer en bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving en in plaats van het Bouwbesluit 2012, het Besluit bouwwerken leefomgeving. En in plaats van geldende bestemmingsplannen en 'bestemmingen', geldt dan het (tijdelijke) omgevingsplan en 'functies of activiteiten'. Dit heeft geen consequenties voor de voorwaarden waaraan getoetst moet worden zoals opgenomen in deze beleidsregel.

Deel 1: begrenzing plangebied

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine moet betrekking hebben op een locatie die is gelegen in het plangebied van volgende bestemmingsplannen:

1. Bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte, vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012, en de daarop volgende en bijbehorende partiële herzieningen, wijzigings- en uitwerkingsplannen hiervan, met dien verstande dat een aanvraag betrekking moet hebben op gronden met:
 - a. een agrarische bestemming;
 - b. een bedrijfsbestemming, met uitzondering van gronden voor delfstofwinning;
 - c. een horecabestemming;
 - d. een recreatiebestemming;

- e. een zorgboerderij.
- 2. 'Beschermd dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord', vastgesteld op 25 januari 2011, en de 'Correctieve herziening Beschermd Dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord', vastgesteld op 31 maart 2015, met uitzondering van de bebouwde kom van Wilhelminaoord, en met dien verstande dat een aanvraag betrekking moet hebben op gronden die zijn bestemd als:
 - a. Agrarisch;
 - b. Bedrijf;
 - c. Bedrijf – Garage;
 - d. Horeca;
 - e. Recreatie.
- 3. 'bestemmingsplan Doldersum 2004', vastgesteld op 6 april 2006, met dien verstande dat een aanvraag betrekking moet hebben op gronden die zijn bestemd als:
 - a. Agrarische bedrijfsdoeleinden;
 - b. Horecadoeleinden.
- 4. 'Natuurontwikkeling Oude Willem', dat is vastgesteld op 6 oktober 2015, met dien verstande dat een aanvraag betrekking moet hebben op gronden die zijn bestemd als:
 - a. Recreatie – 2.
- 5. 'Bestemmingsplan Recreatiepark Landgoed 't Wildryck te Diever', dat is vastgesteld op 26 januari 2016, met dien verstande dat een aanvraag betrekking moet hebben op gronden die zijn bestemd als:
 - a. Recreatie – 1;
 - b. Recreatie – 3.

Deel 2: begrippen

Verklaring van de gehanteerde begrippen:

- 1. aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waarvoor regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;
- 2. aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;
- 3. bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;
- 4. bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;
- 5. bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

6. bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;
7. coöperatie van lokale inwoners:
een energiecoöperatie (in de vorm van een stichting) zonder commercieel doel, die volledig bestaat uit natuurlijke personen woonachtig in de gemeente Westerveld;
8. gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
9. gevoelige bestemming:
woonbestemming of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven, niet zijnde een bedrijfswoning;
10. kleinschalige windturbine:
een bouwwerk voor het opwekken van elektrisch vermogen uit wind, met een ashoogte van niet meer dan 15,00 m;
11. peil:
de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;
12. risicovolle inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, zoals deze luidt op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan, een grenswaarde, een richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

Deel 3: ruimtelijke randvoorwaarden

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine moet aan de volgende ruimtelijke voorwaarden voldoen:

1. De kleinschalige windturbine wordt geplaatst:
 - a. achter (het verlengde van) de voorgevel van het hoofdgebouw, niet zijnde de (bedrijfs)woning, tenzij wordt aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het ruimtelijk beeld en de cultuurhistorische karakteristiek van het erf en de omgeving, en ook;
 - b. binnen een (agrarisch) bouwvlak, bestemmingsvlak of functieaanduiding agrarische bedrijfskavel, behalve indien deze gronden tevens zijn bestemd voor:
 - i. Waarde - Beschermd dorpsgezicht;
 - ii. Waarde - Cultuurhistorie, (waardevolle essen);
 - iii. Waarde - Landschap 1, (landschappelijk, waterhuishoudkundig en/of cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen en/of landschappelijke waardevolle gebieden);
 - iv. Waarde - Landschap 2, (landschappelijk en waterhuishoudkundig waardevolle beekdalen);

- c. of binnen een afstand van 25,00 m vanaf de grens van dit bouwvlak, bestemmingsvlak of deze functieaanduiding, mits niet geplaatst achter het perceel van een derde en niet indien deze gronden tevens zijn bestemd voor:
 - i. Waarde - Beschermd dorpsgezicht;
 - ii. Waarde - Cultuurhistorie;
 - iii. Waarde - Landschap 1;
 - iv. Waarde - Landschap 2;
 - d. in afwijking van 1b. en 1c. mag een kleinschalige windturbine:
 - i. wel worden geplaatst op gronden met een dubbelbestemming 'Waarde' indien de ervenconsulent van het Oversticht hierover een positief advies geeft;
 - ii. worden geplaatst op afstand tot 75,00 m vanaf de grens van dit bouwvlak, bestemmingsvlak of deze functieaanduiding indien de ervenconsulent van het Oversticht ten aanzien van de landschappelijke inpassing een positief advies geeft.
2. De maatvoering van de kleinschalige windturbine voldoet aan de volgende regels:
- a. de ashoogte van een kleinschalige windturbine bedraagt niet meer dan 15,00 m, gemeten vanaf het peil, met dien verstande dat indien een kleinschalige windturbine op een gebouw wordt geplaatst, de tiphoogte niet meer dan $\frac{1}{3}$ van de bouwhoogte van het gebouw bedraagt, met een maximum van 5,00 m;
 - b. de rotordiameter van een VAT-type windturbine bedraagt niet meer dan 2,00 m.
3. De afstand van een kleinschalige windturbine tot:
- a. een andere kleinschalige windturbine bedraagt niet minder dan drie keer de rotordiameter;
 - b. de bijbehorende (agrarische) bedrijfsbebouwing bedraagt niet meer dan 100,00 m;
 - c. gasinfrastructuur bedraagt niet minder dan 25,00 m;
 - d. hoogspanningsinfrastructuur bedraagt niet minder dan de maximale werpafstand bij twee keer het nominaal toerental van de kleinschalige windturbine;
 - e. de meest nabijgelegen gevoelige bestemming bedraagt niet minder dan vier maal de ashoogte van de windturbine;
 - f. openbaar gebied is zodanig dat de wieken of de constructie van de kleinschalige windturbine niet overhangt boven openbaar gebied.
4. Kleinschalige windturbines zijn niet toegestaan in gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland.
5. De gemeente Westerveld kan nadere eisen stellen aan de plaats, omvang en gebruik van de kleinschalige windturbine ten behoeve van:
- a. de bezonnings situatie;
 - b. lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
 - c. zichtlijnen of visuele hinder;
 - d. het voorkomen van slagschaduw;
 - e. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
 - f. geluidshinder;
 - g. de mogelijkheid tot voortzetting dan wel uitbreiding van een bestaand bedrijf.

Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving

Kleinschalige windturbines moeten aan alle relevante wet- en regelgeving voldoen, waarbij in ieder geval geldt dat de kleinschalige windturbine voldoet aan:

1. de eisen van het Bouwbesluit 2012;
2. de eisen van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer en de eisen van het op 1 juli 2023 inwerking tredende Besluit activiteiten leefomgeving;
3. de overige regels van het ter plaatse geldende bestemmingsplan(nen);
4. de regels van de Wet natuurbescherming en de daaruit volgende voorwaarden;
5. de gestelde eisen van de Welstandsnota;
6. een positief advies van het waterschap Drents Overijsselse Delta;
7. een positief advies van een onafhankelijke deskundige op het gebied van landschap en stedenbouw indien de kleinschalige windturbines wordt geplaatst op of bij een Rijks- of provinciaal monument;
8. de planschadeovereenkomst die de initiatiefnemer verplicht moet aangaan met de gemeente;
9. de Handreiking miniwind en kleine windmolens van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA).

Deel 5: overige randvoorwaarden

Voor een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine gelden, naast de bovenstaande randvoorwaarden, ook de volgende regels:

1. de energieproductie van een kleinschalige windturbine:
 - a. is niet bestemd voor commerciële doeleinden;
 - b. is 100% lokaal eigendom;
 - c. wordt gebruikt om te voorzien in de energievoorziening van het aanwezige bedrijf en/of coöperatie van lokale inwoners, mits er niet meer kleinschalige windturbines worden gebouwd dan noodzakelijk om in het lokale energieverbruik te voorzien;
2. het college van burgemeester en wethouders wijst een verzoek om een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine af indien voor een of meer belanghebbenden een toewijzing van de omgevingsvergunning wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zou zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doel;
3. advies dient te worden ingewonnen bij Astron over de plaatsing van een kleinschalige windturbine;
4. bij de aanvraag een ecologische quickscan wordt bijgevoegd waaruit blijkt dat de plaatsing van de kleinschalige windturbine(s) geen negatieve gevolgen heeft voor de natuurwaarden;
5. niet meer dan één kleinschalige windturbines per bouwvlak of bestemmingsvlak is toegestaan, met dien verstande dat twee kleinschalige windturbines per bouwvlak of bestemmingsvlak zijn toegestaan indien sprake is van een positief advies van de ervenconsulent van het Oversticht;
6. een aanvraag vergezeld gaat met een landschappelijk inpassingsplan. Het landschappelijk inpassingsplan besteedt in ieder geval aandacht aan de relatie tussen de windturbine en het erf;
7. een kleinschalige windturbine of een combinatie van windturbines (maximaal twee windturbines) voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 41 dB Lden op de gevel van gevoelige gebouwen

8. indien blijkt dat de norm van ten hoogste 41 dB L_{den} niet gehaald kan worden, kan afgeweken worden naar een norm van ten hoogste 47 dB L_{den} , mits uit zorgvuldige afweging blijkt dat geen bron- en/of overdrachtsmaatregelen genomen kunnen worden die stedenbouwkundig, landschappelijk en financieel haalbaar en wenselijk zijn en/of voldoende doeltreffend zijn.
9. ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 6 uur per jaar slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object;
10. ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering wordt lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. Het meten van reflectiewaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode.

3 Toetsingskader kleinschalige projecten met zonnepanelen

Deze paragraaf bevat de randvoorwaarden waaraan een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige, grondgebonden installatie met zonnepanelen (buiten een bestaan erf) moet voldoen. Een dergelijke omgevingsvergunning kan een indiener aanvragen op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 1°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ook wel een zogeheten binnenplanse afwijkingsprocedure.

Via de landelijke regeling vergunningsvrij bouwen is het plaatsen van zonnepanelen op daken geregeld. Voor het plaatsen van kleinschalige, grondgebonden zonnepanelen op erven bij bestaande woningen en bedrijfsgebouwen of buiten het bouwvlak/bestemmingsvlak is geen concreet beleid opgesteld.

Deel 1: begrenzing plangebied

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige, grondgebonden installatie voor zonnepanelen moet betrekking hebben op een locatie die is gelegen in het plangebied van volgende bestemmingsplannen:

1. Bestemmingsplannen 'Buitengebied Havelte', vastgesteld op 19 december 1985, 'Buitengebied Vledder', vastgesteld op 30 juni 1992, 'Buitengebied Diever', vastgesteld op 23 april 1997, 'Buitengebied Dwingeloo', vastgesteld op 25 maart 2004 en 'Buitengebied Westerveld', vastgesteld op 5 juli 2012 en de eventueel daarop volgende partiële herzieningen, wijzigings- en uitwerkingsplannen van deze plannen;
2. van de bestemmingsplannen genoemd onder sub 1 worden de gebieden uitgezonderd die zijn gelegen binnen de bestemming 'Natuur'.

Deel 2: begrippen

Verklaring van de gehanteerde begrippen:

1. aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waarvoor regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;
2. aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;
3. bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

4. bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;
5. bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;
6. coöperatie van lokale inwoners:
een energiecoöperatie (in de vorm van een stichting) zonder commercieel doel, die volledig bestaat uit natuurlijke personen woonachtig in de gemeente Westerveld;
7. gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
8. gevoelige bestemming:
woonbestemming of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven, niet zijnde een bedrijfswoning;
9. peil:
de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;
10. risicovolle inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, zoals deze luidt op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan, een grenswaarde, een richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten

Deel 3: ruimtelijke randvoorwaarden

Grondgebonden zonnepanelen binnen het bouwvlak: zonnepanelen worden in de ruimtelijke plannen opgenomen als bouwwerk, geen gebouw zijnde. Dit geldt voor zowel het buitengebied als de kernen. De huidige regels die in de geldende ruimtelijke plannen gelden voor bouwwerken, geen gebouw zijnde, zullen dan ook voor grondgebonden zonnepanelen gelden. Een omgevingsvergunning wordt dan verleend als er aan de geldende maatvoering wordt voldaan.

Zonnepanelen worden bij voorkeur aan de achterzijde van een (bedrijfs)woning of achter een bestaand (bedrijfs)gebouw geplaatst.

De volgende regels zijn hierbij van toepassing:

1. Binnen het bouwvlak grondgebonden zonnepanelen worden opgenomen als 'bouwwerk, geen gebouw zijnde'.
2. Grondgebonden zonnepanelen binnen en buiten het bouwvlak worden toegestaan mits:
 - a. zonnepanelen worden geplaatst ten behoeve van de energievoorziening van percelen met een agrarische bedrijfsbestemming, een woonbestemming of een andere bedrijfs-, horeca- of recreatiebestemming;

- b. er duidelijk gemotiveerd wordt waarom de zonnepanelen niet binnen het bouwvlak kunnen worden geplaatst;
 - c. de zonnepanelen worden geplaatst binnen een aaneengesloten grondoppervlakte van ten hoogste 140 m² en binnen deze oppervlakte ook landschappelijke inpassingselementen moeten worden aangelegd;
 - d. de bouwhoogte van de zonnepanelen niet meer bedraagt dan 2,00 m;
 - e. de kortste afstand van de zonnepanelen tot de grens van het bouwvlak niet meer dan 50,00 m bedraagt;
 - f. de kortste afstand van de zonnepanelen tot de bestemmingsgrens van de aangesloten woon- of bedrijfsbebouwing ten hoogste 25,00 m bedraagt;
 - g. een goede landschappelijke inpassing is gewaarborgd;
 - h. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke waarden, de cultuurhistorische waarden, de monumentale waarden, de archeologische waarden en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.
3. Grondgebonden zonnepanelen zijn niet toegestaan in gebieden die zijn aangewezen als Natuur Netwerk Nederland.
4. Het bevoegd gezag bij het verlenen van een omgevingsvergunning voorwaarden kan stellen aan de plaats, omvang en gebruik van grondgebonden zonnepanelen met betrekking tot:
- a. lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
 - b. zichtlijnen of visuele hinder;
 - c. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
 - d. geluidhinder;
 - e. rijks- en provinciale monumenten;
 - f. de mogelijkheid tot voortzetting dan wel uitbreiding van een bestaand bedrijf;
 - g. het voorkomen van afbreuk aan waarden zoals bedoeld onder B, sub 8, in een gebied.

Deel 4: randvoorwaarden wet- en regelgeving

Grondgebonden zonnepanelen moeten aan alle relevante wet- en regelgeving voldoen, waarbij in ieder geval geldt dat de grondgebonden zonnepanelen voldoen aan:

- 1. de eisen van het Bouwbesluit 2012;
- 2. de overige regels van het ter plaatse geldende bestemmingsplan(nen);
- 3. de regels van de Wet natuurbescherming en de daaruit volgende voorwaarden;
- 4. de gestelde eisen van de Welstandsnota;
- 5. een positief advies van het waterschap Drents Overijsselse Delta;
- 6. een positief advies van een onafhankelijke deskundige op het gebied van landschap en stedenbouw indien de grondgebonden zonnepanelen wordt geplaatst op of bij een Rijks- of provinciaal monument;
- 7. de planschadeovereenkomst die de initiatiefnemer verplicht moet aangaan met de gemeente.

Deel 5: overige randvoorwaarden

Voor een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor grondgebonden zonnepanelen gelden, naast de bovenstaande randvoorwaarden, ook de volgende regels:

1. de energieproductie van grondgebonden zonnepanelen:
2. is niet bestemd voor commerciële doeleinden;
3. is 100% lokaal eigendom;
4. wordt gebruikt om te voorzien in de energievoorziening van het aanwezige bedrijf en/of coöperatie van lokale inwoners, mits er niet meer grondgebonden zonnepanelen worden gebouwd dan noodzakelijk om in het lokale energieverbruik te voorzien;
5. het college van burgemeester en wethouders wijst een verzoek om een omgevingsvergunning voor grondgebonden zonnepanelen af indien voor een of meer belanghebbenden een toewijzing van de omgevingsvergunning wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zou zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doel;
6. een initiatief voldoet aan de eisen zoals gesteld in de zonneladder ('ruimte voor zonne-energie in Drenthe') van de provincie Drenthe;
7. advies dient te worden ingewonnen bij Astron over de plaatsing van grondgebonden zonnepanelen.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Westerveld

Rapport

BügelHajema Adviseurs

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort